

Innst. 6 S

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Prop. 1 S (2015–2016) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016)

**Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2016,
kapitler under Justis- og beredskapsdepartementet mv. (rammeområde 5)**

Innhold

	Side
1. Sammendrag	5
1.1 Innledning	5
1.2 Regjeringens budsjettforslag	5
1.3 Stortingets vedtak om rammesum	9
2. Komiteens merknader	9
2.1 Komiteens generelle merknader	9
2.2 Merknader til de enkelte kapitler	16
Kap. 61 Høyesterett	16
Kap. 400 Justis- og beredskapsdepartementet	17
Kap. 3400 Justis- og beredskapsdepartementet	18
Kap. 410 Tingrettene og lagmannsrettene	18
Kap. 3410 Rettsgebyr	23
Kap. 411 Domstoladministrasjonen	24
Kap. 414 Forlikråd og andre domsutgifter	24
Kap. 430 Kriminalomsorgen	24
Kap. 3430 Kriminalomsorgens sentrale forvaltning	33
Kap. 432 Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)	33
Kap. 3432 Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)	34
Kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	34
Kap. 3440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	42
Kap. 442 Politihøgskolen	43
Kap. 3442 Politihøgskolen	43
Kap. 444 Politiets sikkerhetstjeneste (PST)	43
Kap. 3444 Politiets sikkerhetstjeneste (PST)	43
Kap. 445 Den høyere påtalemyndighet	44
Kap. 446 Den militære påtalemyndighet	44
Kap. 448 Grensekommisæreren	44
Kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)	44
Kap. 3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)	45
Kap. 452 Sentral krisehåndtering	45
Kap. 454 Redningshelikoptertjenesten	45
Kap. 3454 Redningshelikoptertjenesten	46
Kap. 455 Redningstjenesten	46
Kap. 460 Spesialenheten for politisaker	47
Kap. 466 Særskilte straffesaksutgifter m.m.	47
Kap. 467 Norsk Lovtidend	47
Kap. 468 Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker	47
Kap. 469 Vergemålsordningen	47
Kap. 3469 Vergemålsordningen	48
Kap. 470 Fri rettshjelp	48
Kap. 3470 Fri rettshjelp	49
Kap. 471 Statens erstatningsansvar og Stortingets rettferdsvederlagsordning	49
Kap. 472 Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre	49
Kap. 473 Statens sivilrettsforvaltning	51
Kap. 3473 Statens sivilrettsforvaltning	51
Kap. 474 Konfliktråd	51
Kap. 3474 Konfliktråd	51
Kap. 475 Bobehandling	51

	Side
3. Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 5	51
4. Forslag fra mindretall	56
5. Komiteens tilråding	58

Innst. 6 S

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 1 S (2015–2016) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016)

Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2016, kapitler under Justis- og beredskapsdepartementet mv. (rammeområde 5)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Innledning

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2016 under de kapitler som er fordelt til komiteen under rammeområde 5 ved Stortingets vedtak 13. oktober 2015, jf. Innst. 1 S (2015–2016).

Komitéinnstillingen omfatter alle administrasjonsgrener under Justis- og beredskapsdepartementet med unntak av kap. 480 Svalbardbudsjettet, kap. 456/3456 Direktoratet for nødkommunikasjon, samt kap. 490/3490 Utlendingsdirektoratet og kap. 491/3491 Utlendingsnemnda. Kap. 456/3456 inngår i rammeområde 17 (Transport og kommunikasjon), kap. 480 inngår i rammeområde 4 (Utenriks), mens kap. 490/3490 og 491/3491 er en del av rammeområde 6 (Innvandring, regional utvikling og bolig).

1.2 Regjeringens budsjettforslag

Nedenfor følger en oversikt over bevilgningsfor-slaget under rammeområde 5 som det fremgår av Prop. 1 S (2015–2016) med Tillegg 1 (2015–2016) fordelt på kapitler og poster.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 5

(90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)
Utgifter			
<i>Høyesterett</i>			
61		Høyesterett	
	1	Driftsutgifter	95 089 000
<i>Justis- og beredskapsdepartementet</i>			
400		Justis- og beredskapsdepartementet	
	1	Driftsutgifter	340 169 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 000 000
	23	Spesielle driftsutgifter, forskning og kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i> ...	24 360 000
	50	Norges forskningsråd	22 363 000
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	13 162 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)
	22	Anslag økte asylankomster – avsetning til senere fordeling	2 000 000 000
410		Domstolene	
	1	Driftsutgifter	2 054 212 000
	21	Spesielle driftsutgifter	67 636 000
	22	Vernesaker/sideutgifter, jordskiftedomstoler, <i>kan overføres</i>	7 860 000
411		Domstoladministrasjonen	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410 post 1</i>	75 098 000
414		Forliksråd og andre domsutgifter	
	1	Driftsutgifter	185 886 000
	21	Spesielle driftsutgifter	36 553 000
430		Kriminalomsorgen	
	1	Driftsutgifter	4 095 974 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430 post 1</i>	88 400 000
	45	Større utstørsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	60 872 000
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	90 195 000
	70	Tilskudd	22 472 000
432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)	
	1	Driftsutgifter	186 433 000
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	
	1	Driftsutgifter	14 467 783 000
	21	Spesielle driftsutgifter	406 831 000
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	10 502 000
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	26 456 000
	60	Tilskudd til kommuner	10 000 000
	70	Tilskudd	66 333 000
	71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	4 839 000
	73	Tilskudd til EUs grense- og visumfond	172 000 000
442		Politihøgskolen	
	1	Driftsutgifter	575 056 000
444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST)	
	1	Driftsutgifter	787 479 000
445		Den høyere påtalemyndighet	
	1	Driftsutgifter	211 170 000
446		Den militære påtalemyndighet	
	1	Driftsutgifter	7 829 000
448		Grensekommisæreren	
	1	Driftsutgifter	6 262 000
451		Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap	
	1	Driftsutgifter	681 633 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 959 000
	70	Overføringer til private	13 665 000
452		Sentral krisehåndtering	
	1	Driftsutgifter	27 863 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)
454		Redningshelikoptertjenesten	
	1	Driftsutgifter	708 502 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	879 034 000
455		Redningstjenesten	
	1	Driftsutgifter	114 022 000
	21	Spesielle driftsutgifter	26 502 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 045 000
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	45 135 000
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	103 751 000
460		Spesialenheten for politisaker	
	1	Driftsutgifter	40 138 000
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.	
	1	Driftsutgifter	958 002 000
467		Norsk Lovtidend	
	1	Driftsutgifter	4 154 000
468		Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker	
	1	Driftsutgifter	15 137 000
469		Vergemålsordningen	
	1	Driftsutgifter	228 896 000
	21	Spesielle driftsutgifter	199 497 000
470		Fri rettshjelp	
	1	Driftsutgifter	719 856 000
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak	36 029 000
471		Statens erstatningsansvar og Stortingets rettferdsvederlagsordning	
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	70 916 000
	72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	22 502 000
	73	Stortingets rettferdsvederlagsordning	63 777 000
472		Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre	
	1	Driftsutgifter	20 411 000
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	331 229 000
473		Statens sivilrettsforvaltning	
	1	Driftsutgifter	42 202 000
474		Konfliktråd	
	1	Driftsutgifter	103 084 000
	60	Tilskudd til kommuner til SLT-tiltak, <i>kan overføres</i>	5 661 000
475		Bobehandling	
	1	Driftsutgifter	75 298 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 162 000
		Sum utgifter rammeområde 5	31 787 336 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)
Inntekter			
<i>Inntekter under departementene</i>			
3400		Justis- og beredskapsdepartementet	
	1	Diverse inntekter	2 622 000
	2	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	1 194 000
	3	Refusjon av utgifter knyttet til Styrkebrønnsarbeidet	5 000 000
	4	Anslag økte asylankomster – avsetning til senere fordeling, ODA-godkjente utgifter	1 000 000 000
3410		Domstolene	
	1	Rettsgebyr	336 377 000
	2	Saks- og gebyrinntekter jordskiftedomstolene	20 450 000
	3	Diverse refusjoner	1 747 000
	4	Vernesaker jordskiftedomstolene	7 952 000
3430		Kriminalomsorgen	
	2	Arbeidsdriftens inntekter	89 963 000
	3	Andre inntekter	20 879 000
	4	Tilskudd	2 247 000
3432		Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)	
	3	Andre inntekter	994 000
3440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	
	1	Gebyr – pass og våpen	261 970 000
	2	Refusjoner mv.	438 800 000
	3	Salgsinntekter	189 898 000
	4	Gebyr – vaktelskap	1 779 000
	5	Personalbarnehage	5 498 000
	6	Gebyr – utlendingssaker	198 380 000
	7	Gebyr – sivile gjøremål	766 603 000
	8	Refusjoner fra EUs grense- og visumfond	17 800 000
3442		Politihøgskolen	
	2	Diverse inntekter	15 644 000
	3	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingscenter	17 393 000
3444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST)	
	2	Refusjoner	12 351 000
3451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	
	1	Gebyr	141 435 000
	3	Diverse inntekter	25 143 000
	6	Refusjon	2 058 000
3454		Redningshelikoptertjenesten	
	1	Refusjoner	24 511 000
3469		Vergemålsordningen	
	1	Vergemåls-/representantordning, ODA-godkjente utgifter	51 948 000
3470		Fri rettshjelp	
	1	Tilkjente saksomkostninger m.m.	3 773 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)
3473		Statens sivilrettsforvaltning	
	1	Diverse inntekter	5 000
3474		Konfliktråd	
	2	Refusjoner	645 000
		Sum inntekter rammeområde 5	3 665 059 000
		Netto rammeområde 5	28 122 277 000

1.3 Stortingets vedtak om rammesum

Ved vedtak i Stortinget 3. desember 2015 er netto utgiftsramme for rammeområde 5 endelig fastsatt til kr 28 171 677 000, jf. Innst. 2 S (2015–2016). De fremsatte bevilgningsforslag i innstillingen bygger på denne rammen, jf. Stortingets forretningsorden § 43 femte ledd.

2. Komiteens merknader

2.1 Komiteens generelle merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Kari Henriksen, lederen Hadia Tajik og Lene Vågslid, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Hårek Elvenes, Charlotte Spurkeland og Anders B. Werp, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen og Ulf Leirstein, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til den fremlagte Prop. 1 S (2015–2016) med Tillegg 1 (2015–2016).

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket mellom Kristelig Folkeparti, Venstre og regjeringens partiene. Avtalen inneholder satsinger på totalt 73,9 mill. kroner innenfor justiskomiteens budsjettkapitler.

Flertallet viser til at budsjettforliket inneholder følgende satsinger utover regjeringens opprinnelige forslag:

- 5 mill. kroner til Center for Cyber and Information Security, kap. 400 post 23.
- 6 mill. kroner (pluss 18 mill. kroner innenfor rammeområdet til arbeids- og sosialkomiteen og finanskomiteen) til opprettelse av 2 nye senter til bekjempelse av arbeidslivskriminalitet, kap. 440 post 1.
- 2,9 mill. kroner til en utvidelse av forsøksordningen med dyrepoliti til Rogaland, kap. 440 post 1.
- 40 mill. kroner til en styrking av politiet og Statens barnehus, kap. 440 post 1.

- 10 mill. kroner til humanitære tiltak rettet mot EØS-borgere, kap. 440 post 70.
- 10 mill. kroner til spesielle rettshjelptiltak, kap. 470 post 72.

Flertallet har, sammen med partiet Venstre, foretatt ytterligere omdisponeringer innenfor budsjettet. Disse omdisponeringene kommer i tillegg til budsjettforliket presentert ovenfor. Flertallet omdisponerer 22 mill. kroner innenfor justiskomiteens budsjetttramme. Flertallet mener det er viktig å sørge for en styrking av helheten i straffesakskjeden, med fokus på domstolene, prøveprosjekt med lyd og bilde i domstolen for å øke rettsikkerheten samt økte midler til Kontoret for voldsofferstatning.

Flertallet, med støtte fra partiet Venstre, foreslår å omdisponere totalt 22 mill. kroner til følgende formål:

- 10 mill. kroner til drift i domstolene, kap. 410 post 1
- 2 mill. kroner til prøveprosjekt for lyd og bilde ved domstolene, kap. 410 post 1
- 10 mill. kroner til drift ved Kontoret for Voldsofferstatning, kap. 472 post 1

Flertallet, med støtte fra partiet Venstre, foreslår at satsingene ovenfor gjøres ved å omdisponere totalt 22 mill. kroner fra følgende poster:

- 10 mill. kroner, DSB, kap 451 post 1.
- 7 mill. kroner, KDI, kap. 430 post 1.
- 3 mill. kroner, PHS, kap. 442 post 1.
- 2 mill. kroner, Justis- og beredskapsdepartementet, kap. 400 post 23.

Flertallet, med støtte fra partiet Venstre, foreslår også at ytterligere 2 mill. kroner (totalt 8 mill. kroner) under kap. 440 post 1 øremerkes til Kripis til etterforskning av overgrep mot barn på nett.

Flertallet peker på at regjeringens betydelige satsing på økt bemanning i politiet, vil øke antall straffesaker i domstolene. Flertallet mener derfor det er viktig å legge til rette for at balansen i straffe-

sakskjeden ivaretas. Flertallet har registrert at Domstoladministrasjonen har varslet ansettelsesstopp, og ønsker å følge opp omdisponeringene innenfor justiskomiteens budsjettposter med en ytterligere satsing.

Flertallet peker også på viktigheten av at sikkerheten i domstolene og for rettens aktører blir ivarettatt. Flertallet mener også det er viktig å legge til rette for å ivareta kvaliteten i soningen parallelt med kapasitetsøkningen i kriminalomsorgen.

På denne bakgrunn anmoder flertallet, med støtte fra Venstre, om at regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2016 vurderer økte midler til drift i domstolene og sikkerhetstiltak ved Oslo tingrett og styrket bemanning i kriminalomsorgen og hovedredningssentralene. Flertallet viser til informasjon fra Domstoladministrasjonen som påpeker at Drammen tingrett har høyest prioritet blant landets tingretter for nybygg. Flertallet, med støtte fra Venstre, anmoder derfor om at departementet i revidert nasjonalbudsjett vurderer en slutføring av planprosessen for Drammen tingrett.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet mener at beredskapen i Norge må styrkes, grunnbemanningen i politiet heves og sammenhengen i straffesakskjeden prioriteres. Disse medlemmer viser til at regjeringen bygger sin politikk på den enkeltes behov for trygghet i hverdagen. For å oppnå dette er man avhengig av et tilstedeværende og effektivt politi, rask og rettssikker straffesaksbehandling og strafferettslige reaksjoner som sender klare signaler om at uønsket adferd ikke tolereres. Disse medlemmer mener at dømte gjennom soning, eller annen straffegjennomføring, må gis reell mulighet til å leve et liv uten kriminalitet. Disse medlemmer mener at regjeringens forslag til statsbudsjett ivaretar alle disse hensynene på en god måte.

Disse medlemmer viser til ambisjonen i regjeringens politiske plattform om to polititjenestemenn per 1 000 innbyggere på nasjonalt nivå i løpet av 2020. Disse medlemmer mener et sterkt nærpoliti er avgjørende for å skape mer trygghet i samfunnet. Politiet må rustes opp for å møte fremtidens kriminalitetsutfordringer. Disse medlemmer er tilfredse med at regjeringen foreslo en betydelig økning i bevilgningene til politiet. Dette vil bidra til mer synlig politi. Det er behov for en økning av antallet politiutdannede og sivilt ansatte for å frigjøre politikraft til politiets kjerneoppgaver og bidra med spesialkompetanse innen prioriterte områder. En vellykket gjennomføring av nærpolitireformen vil frigjøre ytterligere politikraft og komme politidistriktene til gode. Gjennomføringsarbeidet må etter disse medlemmers syn legges opp på en måte som sik-

rer at politiet har et forsvarlig nivå på beredskap og tjenester i omstillingsperioden.

Disse medlemmer er tilfredse med at regjeringen har økt bevilgningene til politi- og påtalemyndigheten betydelig de siste to årene. Det er behov for en økning av antallet politiutdannede og sivilt ansatte, for å frigjøre politikraft til politiets kjerneoppgaver og bidra med spesialkompetanse innen prioriterte områder. Disse medlemmer anser det som viktig at det er midler til å ansette de nyutdannede fra Politihøgskolen i politiet, og understreker betydningen av at regjeringen legger opp til å ansette et antall nye politibetjenter tilsvarende antallet politistudenter som går ut av Politihøgskolen. Disse medlemmer er svært tilfredse med at det nå for tredje år på rad legges opp til å ansette et antall politibetjenter som tilsvarer antallet studenter som går ut av Politihøgskolen. Siden regjeringen Solberg tiltrådte, er det ansatt 1 050 nye politibetjenter.

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av regjeringens satsing på sårbare grupper med spesielle behov på justisfeltet. En økning av kapasitet og redusert ventetid for tilrettelagte avhør av barn og andre særlig sårbare fornærmede og vitner i Statens barnehus, opprettelsen av en ungdomsenhet på Eidsvoll med inntil 4 tilrettelagte soningsplasser, styrking av konfliktrådenes arbeid med ungdom, samt en allmenngjøring av Narkotikaprogram med domstolskontroll, er noen av tiltakene som vil styrke sårbare gruppers stilling.

Disse medlemmer mener at bekjempelse av vold i nære relasjoner et stort samfunnsproblem som må tas på alvor. Disse medlemmer viser til at denne regjering har styrket politiet med over 1 000 nye politistillinger samt 50 nye politijurister. Videre er det nå etablert familievoldskoordinatorer i alle politidistrikt, samt at SARA som verktøy for å kartlegge risiko for gjentatt vold er tatt i bruk. Disse medlemmer mener derfor regjeringen har rustet politiet godt for å ta dette problemet på største alvor.

Disse medlemmer viser til regjeringens handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme, som inneholder 30 konkrete tiltak. I planen er det en tydeligere ansvarsfordeling for hvert enkelt tiltak enn i tidligere handlingsplaner. Slik sikrer regjeringen at oppfølgingen av tiltakene er oversiktlig og lett tilgjengelig. Disse medlemmer er tilfredse med at tilskuddsordningen til kommunenes lokale arbeid mot radikaliserings og voldelig ekstremisme videreføres, og at bevilgningen til arbeidet mot radikaliserings og voldelig ekstremisme økes.

Disse medlemmer understreker betydningen av regjeringens tiltak på kriminalomsorgsområdet. Disse medlemmer viser til at regjeringen arvet et vedlikeholdsetterslep i kriminalomsorgen som er beregnet til 3,3–4,4 mrd. kroner. Dette medfø-

rer at det i dag er to hovedutfordringer i kriminalomsorgen: behovet for flere fengselsplasser og vedlikeholdsetterslepet. Disse medlemmer er svært tilfredse med bevilgningen til ekstraordinært vedlikehold i kriminalomsorgen som en del av regjeringens tiltakspakke for økt sysselsetting. Gjennom økt satsing på vedlikehold kan man raskt sette i gang prosjekter som vil både bidra til arbeid, aktivitet og omstilling, samt redusere vedlikeholdsetterslepet i kriminalomsorgen.

Disse medlemmer viser videre til at det foreslås å bevilge økte driftsmidler til den utvidede soningskapasiteten med 41 nye plasser i Bodø, Bergen, Hustad og Kongsvinger. I tillegg foreslås det 181 nye plasser ved Ullersmo og på Eidsberg. I tillegg er det opprettet 242 midlertidige fengselsplasser i Nederland. Disse medlemmer viser til Meld. St. 12 (2014–2015), og konstaterer at dette løftet er helt nødvendig for at kriminalomsorgen skal kunne stille et tilstrekkelig antall varetektsplasser til disposisjon for politiet. Disse medlemmer har merket seg at regjeringen arbeider både kortsiktig og langsiktig med å løse de akutte utfordringene i kriminalomsorgen. Leie av fengselsplasser i Nederland vil være et viktig tiltak på kort sikt, samtidig som regjeringen bygger opp den nødvendige fengselskapasitet i Norge.

Disse medlemmer mener at den nasjonale beredskapskapasiteten må styrkes, og er opptatt av økt oppmerksomhet innen hele beredskapsfeltet. Derfor mener disse medlemmer at regjeringens forslag om styrking av PST og oppfølging av politi-reformen vil bidra til å styrke samfunnets beredskap. Sammen med regjeringens tiltakspakke mot terror bidrar disse prioriteringene til å styrke landets beredskapevne. Disse medlemmer er også positive til at det avsettes penger til prosjektering av nytt beredskapssenter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil peke på at det er en grunnleggende verdi for det norske samfunn at enhver skal føle trygghet i hverdagen og at et trygt samfunn er et felles ansvar. Justispolitikkenes mulighet for å lykkes er avhengig av at det satses på og arbeides godt med forebygging innen alle samfunnsområder, særlig blant barn og unge – hele oppvekstområdet og innen rus og psykisk helsevern. Dette forutsetter et tett samarbeid mellom alle som arbeider innen disse feltene. Fra det offentlige og til de frivillige organisasjoner som gjør en viktig jobb både inne forebygging og innen beredskap. Kriminalpolitikken må forebygge bedre, oppklare mer, reagere raskere og rehabilitere mer effektivt. En rask straffereaksjon mot lovbrøtere har stor betydning og sender et tydelig signal både til offer,

gjerningsperson og samfunnet for øvrig, om at ugjerningen er sett og får konsekvenser.

Disse medlemmer mener det må føres en kriminalpolitikk som er tøff mot gjengangere og organiserte kriminelle, og en kriminalpolitikk som bygger på og gir gode og effektive rehabiliteringstilbud. All erfaring viser at samfunnet blir tryggere når kriminalomsorgen rehabiliterer bedre. Disse medlemmer er urolige over meldingene om at driftssituasjonen i fengslene er slik at arbeidet med rehabiliterende tiltak blir nedprioritert. Disse medlemmer vil vise til at de stemte mot å leie fengselskapasitet i Nederland og vil uttrykke uro over at så vidt mange overføres mot sin vilje til å sone i et land de ikke har noen tilknytning til. Disse medlemmer peker på at regjeringen burde løst dette ved å etablere ny fengselskapasitet i Norge og viser til at Stoltenberg II-regjeringen etablerte og tok i bruk 248 nye fengselsplasser i løpet av sine første to år i regjering. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative forslag til budsjett foreslår å styrke kriminalomsorgen med 215 mill. kroner hvorav 140 mill. kroner foreslås til å opprettholde og etablere ny soningskapasitet i Norge. Disse medlemmer viser også til at Arbeiderpartiet foreslår å styrke den generelle driftssituasjonen i fengslene ved å sette av 55 mill. kroner ekstra til drift i sitt alternative budsjettforslag.

Disse medlemmer viser også til at 5 mill. kroner er satt av særskilt i det alternative budsjettet til oppfølging av kvinner i fengsel, da dette er en spesielt sårbar gruppe.

Disse medlemmer mener samtidig at det er viktig å utvikle og ta i bruk alternative straffegjennomføringsformer og foreslår derfor ytterligere 10 mill. kroner til dette formålet. Disse medlemmer registrerer at departementet har fulgt opp deler av Arbeiderpartiets forslag i Dokument 8:86 (2014–2015) Om innhold i kriminalomsorgen, og utvidet Narkotikaprogram med domstolskontroll til flere byer og lagt til rette for at en større andel av de innsatte kan sone sin straff med elektronisk fotlenke. Det er viktig at straffen i stor grad blir tilpasset den enkelte, og straffegjennomføringen i størst mulig grad fører til effektiv rehabilitering for at kriminaliteten reduseres, og vi får et tryggere samfunn.

Disse medlemmer er opptatt av at beredskapevnen ved større kriser og katastrofer skal opp, og responstiden skal ned. Disse medlemmer peker på at hendelser i utlandet, og i Norge, de siste årene, og da særlig den forferdelige terroraksjonen i Paris fredag 13. november 2015, understreker betydningen av at vår samlede beredskapevne er høy. Disse medlemmer peker på at dette underbygger hvorfor etablering av et nasjonalt beredskapssenter for politiet må prioriteres høyt og at det etableres

kompetanse- og treningsenheter for nød- og beredskapsenheter i ulike deler av landet for å bedre samhandlingen nødetatene imellom og for å bedre den samlede beredskapsevnen. Disse medlemmer viser også til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett foreslår å bevilge 10 mill. kroner til arbeidet med å etablere en nasjonal skalerbar operasjonssentral.

Disse medlemmer viser til Stortingets vedtak om ny politireform, og vil peke på at det ble fattet en rekke vedtak for å sikre at dette skulle bli en nærpolitireform slik regjeringen har uttrykt det. Gode og stabile rammevilkår er nødvendige for at politiet skal kunne utføre det oppdraget de er gitt. Det er avgjørende at politiet ikke bare måles på det som tilsynelatende er lett å måle, men at målstyringen gir tydelige føringer på det som er viktig at politiet prioriterer. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at innhold, kvalitet og arbeidet med god ledelse ikke kommer i skyggen av debatten om antall tjenestesteder og lokalisering av hvor politidistriktenes ledelse skal holde hus.

Disse medlemmer vil samtidig peke på den særlige utfordringen politiet og Politiets utlendingsenhet har fått på grunn av den spesielle flyktnings situasjonen i Europa og det høye antall asylkomster til Norge. I tilleggsproposisjon Prop. 1 S, Tillegg 1 (2015–2016) lister regjeringen opp en rekke øremerkinger og foreslår å styrke politiets budsjett i forhold til Prop. 1 S (2015–2016), men det legges også opp til at det skal foretas vesentlige omdisponeringer fra andre tjenesteområder for å løse denne utfordringen.

Disse medlemmer vil fremheve viktigheten av arbeidet mot vold i nære relasjoner. Det er alvorlig kriminalitet, et angrep på grunnleggende menneskerettigheter, og et folkehelseproblem. Disse medlemmer vil påpeke at både menn og kvinner kan være voldsutøver og voldsutsatt, men det er i hovedsak kvinner som utsettes for den gjentagende og kontrollerende partnervolden. Disse medlemmer vil videre peke på at det er nødvendig med særskilt oppmerksomhet om barns situasjon, både som ofre for vold og som vitne til vold. Disse medlemmer viser til at det har kommet frem fra ulike hold at politiet i liten grad prioriterer bekjempelse av vold i nære relasjoner, samt at politiet bruker for lang tid før tilrettelagt avhør av barn og unge blir foretatt. Disse medlemmer viser til at Stortinget vedtok våren 2015 en rekke tiltak for å sikre rettssikkerheten til barn og unge som er utsatt for eller har vært vitne til vold og overgrep. Det offentlige har et ansvar for å hjelpe både offer og overgriper, og da er en helhetlig satsing avgjørende for å lykkes. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets forslag til alternativt budsjett der det foreslås å etablere et nytt barnehus i Politidistrikt Øst, og at disse pengene skal øremerkes. Disse medlemmer setter også av 5 mill. kroner

ekstra til Kripos til bekjempelse av seksuelle overgrep mot barn til totalt 11 mill. kroner. Det foreslås også i det alternative budsjettet å styrke barnehusene med til sammen 42 mill. kroner i tillegg til regjeringens forslag. Disse midlene øremerkes. I tillegg foreslår Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett å øke bevilgningen til etterforskere og påtalejurister som skal etterforske vold og overgrep mot barn, og til avhørere ved Statens barnehus med 60 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til at arbeidslivskriminalitet er et økende problem i ulike sektorer, og bidrar til et useriøst arbeidsliv. For å bekjempe arbeidslivskriminalitet og andre former for kriminalitet knyttet til arbeidslivet foreslår Arbeiderpartiet å bevilge 6 mill. kroner på Justis- og beredskapsdepartementets budsjett (kap. 400) til to nye sentre som skal bekjempe arbeidslivskriminalitet i sitt alternative forslag til statsbudsjett.

Disse medlemmer viser til at flertallet omfordeler om lag 22 mill. kroner i forhold til regjeringens prioriteringer. Formålene flertallet ønsker å oppnå kan være gode. Likevel vil disse medlemmer peke på det problematiske med at det ikke har vært mulig for resten av komiteen å innhente mulige konsekvenser av inndekningene som foreslås. Dette virker derfor som en lite ansvarlig budsjettprosess. Satsinger som er foreslått, forsvinner eller reduseres ved omdisponeringene. Det er også verd å merke seg at disse kuttene kommer i tillegg til at effektiviserings- og avbyråkratiseringskuttene er økt fra regjeringens opprinnelige sats på 0,5 pst. til 0,7 pst.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet innenfor sitt alternative budsjett har omdisponert 6,4 mill. kroner fra prosjektering av nytt tinghus i Drammen på denne måten:

- 3 mill. kroner til beredskapssenteret på Rygge
- 2 mill. kroner til lyd og bilde i domstolene
- 1,4 mill. kroner til utbedring av glattceller

Disse medlemmer viser til at tiltakene er omtalt i de enkelte budsjettkapitlene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen redegjøre for hvordan Fremskrittspartiets forslag om jobbgaranti til politistudenter, jf. Dokument 8:97 S (2012–2013), er tenkt innfridd i inneværende stortingsperiode.»

«Stortinget ber regjeringen presentere en nasjonal plan for å tilrettelegge for sentre for samtrening

og kompetansebygging mellom nød- og beredskaps-etatene.»

«Stortinget ber regjeringen etablere pilotprosjekt for ett eller flere nasjonale kompetansesenter for øving og samvirke innenfor samfunnssikkerhet og beredskap.»

«Stortinget ber regjeringen øremerke midlene til Statens barnehus innenfor Politidirektoratets rammer.»

«Stortinget ber regjeringen lage en plan for hvordan man kan skaffe flere barneleger med sosialpediatrisk kompetanse ved landets sykehus.»

«Stortinget ber regjeringen sikre at alle barnehus i landet skal få like vilkår for finansiering av medisinsk personell og kompetanse.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak med forslag til tiltak for å styrke den frie rettshjelpen i Norge.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte om å styrke sikkerheten ved landets tinghus og lagmannsretter.»

«Stortinget ber regjeringen utrede modellen for beregningen av den offentlige salærsatsen.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om hvordan man kan øke rekrutteringen av kvinner til lederstillinger i politiet.»

«Stortinget ber regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av behovet for en styrking av rammevilkårene for frivillige organisasjoner i redningstjenesten.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at trygge nærmiljø er en forutsetning for gode oppvekstvilkår for barn og unge. Det er en kjensgjerning at mange i dag kjenner på utrygghet på grunn av vold og kriminalitet. Mye kunne vært unngått gjennom forebyggende arbeid i nærmiljøet og tidlig innsats overfor unge i risikozonen. Nærpolitiet er en viktig faktor i det forebyggende arbeidet. Dette medlem viser til at Stortinget våren 2015 vedtok en ny politireform, og vil i denne sammenheng påpeke at det ble fattet en rekke vedtak for nettopp å sikre et nærpolti. Gode rammevilkår for politiet er sentralt for å sikre at de er i stand til å utføre det oppdraget de har fått. Det er avgjørende at politiet ikke bare måles på det som tilsynelatende er lett å

måle, men at målstyringen gir tydelige føringer på det som er viktig at politiet prioriterer.

Dette medlem viser til at det har kommet frem fra ulike hold at politiet i liten grad prioriterer bekjempelse av vold i nære relasjoner, samt at politiet bruker for lang tid før tilrettelagt avhør av barn og unge blir foretatt. Vold i nære relasjoner er et stort samfunnsproblem, og tidlig innsats er avgjørende for å bekjempe vold og for å forhindre skade.

Dette medlem viser til at Stortinget våren 2015 vedtok en rekke tiltak for å sikre rettssikkerheten til barn og unge som er utsatt for eller har vært vitne til vold og overgrep, jf. Prop. 112 L (2014–2015) Endringer i straffeprosessloven (avhør av barn og andre særlig sårbare fornærmede og vitner). Dette medlem viser til at proposisjonen fulgte opp rapporten «Avhør av særlig sårbare personer i straffesaker», samt Innst. 269 S (2013–2014). Dette medlem viser til at antall anmeldelser av mishandling i familieforhold av barn og unge har økt betydelig i de senere år. Det ble i 2013 anmeldt 1 882 forhold, mens det i 2014 ble anmeldt 2 280. Dette er en økning på 21 pst. Det offentlige har et ansvar for å hjelpe både offer og overgriper, og da er en helhetlig satsing avgjørende for å lykkes.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti fremmet vinteren 2015 forslag om en helhetlig opptrappingsplan for å bekjempe vold i nære relasjoner, jf. Dokument 8:54 S (2014–2015) og Innst. 315 S (2014–2015). Et enstemmig storting stemte for forslagene. Regjeringen skal komme tilbake til Stortinget, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2016, med opptrappingsplanen. Kristelig Folkeparti har foreslått en betydelig styrking innen helse-, familie- og justissektoren i sitt alternative budsjett. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås en økt bevilgning på 30,5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag for å øke bemanningen ved Statens barnehus. I tillegg foreslås det å etablere et nytt barnehus i Politidistrikt Øst. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås 11,5 mill. kroner til nevnte formål, som både skal gå til å dekke etableringskostnader samt driftskostnader. I tillegg foreslår Kristelig Folkeparti å øke bevilgningen til etterforskere og påtalejurister som skal etterforske vold og overgrep mot barn, samt midler til avhørere ved Statens barnehus med 60 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti har foreslått å bevilge 4 mill. kroner til Kripos sammenlignet med regjeringens forslag til etterforskning av overgrep mot barn på Internett. For å styrke politiet og Kripos ytterligere i deres arbeid med å etterforske vold og overgrep mot barn på Internett har Kristelig Folkeparti foreslått å bevilge 2 mill. kroner til Center

for Cyber and Information Security (CCIS) ved NTNU, lokalisert i Gjøvik, til forskning på blant annet metoder for å avdekke overgrep mot barn på Internett. Kristelig Folkeparti foreslår også å øke tilskuddsordningen til frivillige organisasjoner til arbeid mot vold i nære relasjoner med 5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Kristelig Folkeparti foreslår dermed en styrking av bekjempelse av vold i nære relasjoner i vårt alternative budsjett på justisfeltet med til sammen over 110 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Dette medlem viser til at ifølge FN lever mellom 25 og 27 millioner mennesker i slaveri i verden i dag. Dette medlem viser videre til at menneskehandel er en stor utfordring internasjonalt, men også i Norge. Arbeidet med å bekjempe menneskehandel må derfor intensiveres. Dette medlem viser til at norske myndigheter siden den første handlingsplanen mot menneskehandel ble utarbeidet av regjeringen Bondevik i 2003, løpende har vurdert og justert tiltakene for å bekjempe menneskehandel samt assistere dens ofre. Den forrige handlingsplanen mot menneskehandel gikk ut i 2014, det er derfor etter dette medlems mening helt sentralt at en ny handlingsplan kommer på plass så raskt som mulig.

Dette medlem mener at i kampen mot menneskehandel er det helt avgjørende at politiet faktisk prioriterer dette arbeidet. Dette medlem viser til budsjettforliket for 2015 mellom samarbeidspartiene hvor Kristelig Folkeparti fikk gjennomslag for å etablere team i de fem største byene i Norge som skal etterforske menneskehandel, noe regjeringen har fulgt opp i Prop. 1 S (2015–2016). Kristelig Folkeparti har foreslått i sitt alternative budsjett en økning på 45 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag til etablering av spesialiserte grupper som skal etterforske menneskehandel i alle politidistrikt.

Dette medlem mener at skal vi klare å bekjempe menneskehandel, er det helt avgjørende med en bred innsats. Ofre for menneskehandel er i en svært sårbar situasjon og trenger derfor et trygt sted å bo, helsehjelp, psykologtilbud og annen bistand. For å sikre den kompetansen som allerede foreligger, er det derfor etter dette medlems mening viktig å sikre forutsigbarhet for tiltakene. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti derfor i sitt alternative budsjett har foreslått økt bevilgning til frivillige organisasjoner med formål om økt kvalitet i refleksjonsperioden. Det er foreslått 5 mill. kroner til nevnte formål utover regjeringens forslag.

Dette medlem viser til at da sexkjøpsloven ble innført var det under forutsetning av gode sosiale tiltak for mennesker som ikke ser noen annen utvei enn prostitusjon som inntektskilde. Det er helt avgjørende å sikre tiltak som bidrar til å hjelpe de som ønsker seg ut av prostitusjon. Dette medlem viser

videre til at Kristelig Folkeparti helt siden sexkjøpsloven ble innført har kjempet for å sikre sosiale tiltak for personer som ønsker seg ut av prostitusjon.

Dette medlem viser til at det i 2013 ble opprettet et prøveprosjekt for tilreisende bostedsløse for å opprettholde orden, samt ivareta helsemessige og humanitære forhold, jf. Innst. 470 S (2012–2013). Dette medlem mener det er viktig at gode igangsatte tiltak videreføres, slik at humanitære organisasjoner og eventuelle berørte kommuner kan søke om midler til humanitære tiltak for tiggere, herunder midler til bosted og tiltak vedrørende arbeidsformidling o.l. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen til tiltak for tilreisende bostedsløse i regi av frivillige organisasjoner med en bevilgning på 10 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Dette medlem viser til Innst. 6 S (2014–2015) hvor Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti uttalte følgende:

«Flertallet understreker at disse partienes uttalte ambisjon er å styrke offeromsorgen. Flertallet mener det er viktig med en rask og kvalitetsmessig god behandling av saker om voldsoffererstatning. Flertallet ønsker derfor å gi forutsigbarhet for KFV og ønsker ikke at Stoltenberg-regjeringens planlagte nedjustering av de ekstraordinære midlene etter 2011 på ytterligere 10 mill. kroner i budsjett for 2016 gjennomføres.»

Dette medlem viser til at regjeringen likevel valgte å foreslå kutt i bevilgningen til Kontor for voldsoffererstatning, til tross for flertallsmerknad i budsjettinnstillingen for 2015.

Dette medlem viser til at Stortinget våren 2015 vedtok Nærpolitireformen. Bakgrunnen for at Kristelig Folkeparti ble med på reformen var nettopp at det skulle bidra til mer nærpolti. Kristelig Folkeparti har derfor prioritert å øke bevilgningen til politiet for å sikre polititjenestemenn ute i distriktet, slik at formålet med reformen kan oppnås. Kristelig Folkeparti har foreslått å bevilge 150 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag i sitt alternative budsjett til nevnte formål.

Dette medlem viser til at balanse i straffesakskjeden er avgjørende for å sikre god og forsvarlig saksbehandling gjennom hele prosessen, både for offer og gjerningsperson. Domstolene sliter med et etterslep og restanser, og saksomfanget har økt de siste årene. Dette gjelder både sivile saker og straffesaker. Dette medlem mener derfor det er viktig at regjeringen følger situasjonen nøye for å sikre at innbyggernes rettsikkerhet ikke svekkes.

Dette medlem viser til at kapasitetsutnyttelsen i kriminalomsorgen er svært høy og at soningskøene fremdeles er for lange. Det er derfor helt avgjø-

rende å få på plass flere soningsplasser for å sikre raske rehabilitering av den enkelte straffedømte. I tillegg foreligger det en utfordring knyttet til bruk av såkalte glattceller ved varetektsfengsling. Dette medlem viser derfor til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å utvide Vik fengsel i Sogn og Fjordane med 30 nye lukkede plasser for blant annet å kunne avvikle fristbrudd av varetektsfengslede utover 48 timer, med en økt foreslått bevilgning på 20 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. I tillegg foreslår Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett å opprettholde avdeling Kleivgrend i Telemark og foreslår å øke bevilgningen med 12 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag til nevnte formål.

Det er et stort vedlikeholdsetterslep i norske fengsel, noe som medfører et behov for midler til vedlikehold, men etter dette medlems mening må ikke det gå på bekostning av innholdet i kriminalomsorgen. Dette medlem viser derfor til at Kristelig Folkeparti har foreslått å omfordele 70 mill. kroner fra vedlikehold i kriminalomsorgen til økt bemanning samt frivillige organisasjoner i kriminalomsorgen. Fengsel skal bidra til rehabilitering av den enkelte innsatte. Kristelig Folkeparti foreslår derfor omfordeling av midler til økt bemanning av ulike yrkesgrupper i fengsel med 62,5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Innbefattet i dette skal arbeidet med oppfølging av barn av innsatte styrkes.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det er foreslått at 7,5 mill. kroner skal omfordeles til økt bevilgning til frivillige organisasjoner i kriminalomsorgen. Blant annet foreslås det 3,5 mill. kroner til utvidelse av Kirkens Bymisjon sitt tilbakeføringsprosjekt, «Fri», samt Røde Kors sitt prosjekt «Nettverk etter soning» med 1,5 mill. kroner, samt 1 mill. kroner til utvidelse av Frelsesarmeens retreat som er et samarbeid mellom nevnte organisasjon og Halden Fengsel. I tillegg foreslår Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett å omfordele 1 mill. kroner til Vardeteateret, samt omfordele bevilgningen med 0,5 mill. kroner til frivillige organisasjoner som arbeider med innsatte som soner i Nederland. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det bevilges 1 mill. kroner utover regjeringens forslag til reise støtte for pårørende til innsatte som soner i Nederland.

Dette medlem viser til at arbeidslivskriminalitet er et økende problem i ulike sektorer, og bidrar til et useriøst arbeidsliv. For å bekjempe arbeidslivskriminalitet og andre former for kriminalitet knyttet til arbeidslivet foreslår Kristelig Folkeparti midler til to nye sentre som skal bekjempe dette. Kristelig Folkeparti foreslår å øke bevilgningen med 24 mill. kro-

ner til berørte etater (Nav, skatteetaten, politiet og Arbeidstilsynet) sammenlignet med regjeringens forslag til nevnte formål. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i tillegg foreslår 10 mill. kroner til Økokrim i sitt alternative budsjett sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener det er grunnleggende at det blir ført en justispolitikk som gjør at folk kan kjenne seg trygge i hele landet. Dette gjøres gjennom økt tilstedeværelse, mer forebygging og bedre samhandling. Dette medlem understreker at Senterpartiets alternative statsbudsjett styrker hele straffesakskjeden, hvor man styrker politi, påtalemyndighet, domstoler og kriminalomsorg.

Dette medlem vil peke på at de siste årene har blitt en stadig større kompleksitet i straffesakene. Dette medfører økt belastning på hele strafferettspleien. Det har de siste årene vært en stor økning av arbeidslivskriminalitet og økonomisk kriminalitet. Samtidig møter politiet nye utfordringer med større innslag av tilreisende kriminelle.

Dette medlem understreker at justissektoren er avhengig av et godt samarbeid med ideelle organisasjoner, stiftelser og frivillige. Rehabilitering og god ettervern er også at storsamfunnet stiller opp.

Dette medlem registrerer at 2014 har vært et svært krevende år for mange politidistrikter. Stillinger har stått vakante, politidistrikter har vært tvunget til å nedprioritere investeringer i materiell, og distriktene har blitt tappet for ressurser.

Dette medlem viser til at Senterpartiet foreslår å øke bevilgningen til distriktpolitiet med 200 mill. kroner i 2016. Disse midlene skal brukes for å redusere responstiden i distriktene, ved økt bemanning og bedre materiell. Dette medlem mener dette er helt nødvendig for å snu trenden hvor ressursene har blitt mer og mer sentralisert de siste årene.

Dette medlem viser til at det mange steder i distriktene er for lang responstid, og mener det bør settes av egne midler til distriktpolitiet. Dette for å kunne målrette stillinger mot distriktene, samt å sikre at man kan ha bedre bemanning ved lensmannskontorene.

Dette medlem mener nærpolti er et begrep som må fylles med innhold. Dette medlem mener at politiet må være til stede der folk bor. Et tilstedeværende politi har en preventiv og forebyggende effekt. Lensmannskontorene må derfor settes i stand til å ha en bemanning som gjør at de er synlige i lokalsamfunnene. I tillegg til dette skal politiet settes i stand til å avdekke og etterforske arbeidslivskriminalitet, økonomisk kriminalitet, samt å kunne fortsette og intensivere arbeidet for å etterforske og bekjempe annen kriminalitet.

Dette medlem ser også et behov for å øke antall stillinger i påtalemyndigheten. Senterpartiet foreslår derfor å sette av 10 mill. kroner til dette formålet i sitt alternative statsbudsjett.

Dette medlem vil også peke på at arbeidet med å digitalisere straffesakskjeden må intensiveres. Det ligger store effektiviseringsgevinster ved å gjøre dette, samt at man kan få en raskere saksavvikling.

Dette medlem viser til at situasjonen på enkelte av Norges grenseoverganger er svært krevende. Senterpartiet foreslår derfor i sitt alternative statsbudsjett å øke bevilgningen til grensekontroll betydelig for å kunne ha en forsvarlig beredskap.

Dette medlem mener barnehusene har en viktig rolle i etterforskningen av alvorlig kriminalitet. Senterpartiet foreslår i sitt alternative budsjett å styrke barnehusene i 2016, slik at man kan redusere ventetiden og få gjennomført barneavhør.

Dette medlem merker seg at regjeringen foreslår å gjøre endringer i domstolstrukturen gjennom sitt forslag til budsjett. Dette medlem mener det ikke er behov for eller formålstjenlig å gjøre endringer i domstolstrukturen.

Dette medlem vil fremheve at Senterpartiet mener det er viktig at domstolene settes i stand til å holde måltallene for saksavvikling. At straffesaker blir avgjort raskt, styrker rettssikkerheten og er positivt for alle involverte parter. Det er videre viktig at domstolstrukturen beholdes, slik at folk opplever nærhet også til den dømmende virksomhet. Domstolene må derfor styrkes med nye dommer-årsverk. Dette medlem viser til at Senterpartiets alternative statsbudsjett legger opp til å øke antall dommer-årsverk i tingrettene, for å bedre saksavviklingen.

Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett legger opp til at man i løpet av 2016 igangsetter arbeidet med å få lyd- og bildeopptak i alle norske rettssaler. Det må gjøres et forprosjekt, slik at ordningen kan bli permanent i 2017.

Dette medlem mener bygging av nytt tinghus i Molde og Drammen må prioriteres, og legger til rette for rask byggestart av disse.

Dette medlem vil peke på at det innen jordskiftedomstolene er nødvendig med kompetansemidler til innføring av ny lov. Senterpartiets alternative statsbudsjett legger også opp til at man i 2016 skal halvere lønnsgapet mellom jordskiftedommere og tingrettsdommere, med hensikt om å utjevne lønnsforskjellen i 2017.

Dette medlem mener pengene i Kriminalomsorgen må brukes i Norge. Senterpartiets alternative statsbudsjett innebærer en avvikling av fengselsplassene i Nederland. Senterpartiet mener disse midlene bør brukes på å øke kapasiteten i Norge. Dette gjelder både plasser med høy sikkerhet og åpne soningsplasser. Antall varetekstplasser må økes over hele landet.

Senterpartiet mener det må iverksettes strakstiltak, og kapasitetsanalysen fra Kriminalomsorgen fra 2013 og utviklingsplanen for kriminalomsorgen fra 2015 er et godt grunnlag for dette.

Dette medlem vil peke på at det straks må igangsettes arbeid med bygging av nye fengsler i Agder, Ålesund og Mosjøen. Dette medlem viser til at man i Senterpartiets alternative statsbudsjett setter av midler til utvidelse av antall plasser ved Hustad fengsel i Møre og Romsdal og Vik fengsel i Sogn og Fjordane, med ferdigstilling i 2017. Ved Hustad fengsel er 14 mill. kroner i investeringsmidler tiltenkt å øke antall lukkede fengselsplasser med 8, og budsjettet legger i tillegg opp til at man starter byggingen av nytt administrasjonsbygg med 10 mill. kroner. Det legges videre opp til å øke kapasiteten i Hustad fengsel med ytterligere 9 plasser i 2017. Ved Vik fengsel foreslås det at kapasiteten økes med 21 plasser, med byggestart i 2016 og ferdigstilling i 2017. Senterpartiets alternative statsbudsjett legger opp til at fengselsavdelingen Kleivgrend i Fyresdal kommune skal bestå. Tilbudet ved Slidreøya fengsel i Valdres foreslås styrket, slik at fengselet også i fortsettelsen kan drive gode rehabiliterende tilbud.

Dette medlem vil vise til at Senterpartiet foreslår å øke bevilgningen til frivillige organisasjoner som jobber med rehabilitering innen kriminalomsorgen med 10 mill. kroner.

Dette medlem viser til at Senterpartiet foreslår å øke den offentlige salærsatsen til 1 020 kroner per time. Med dette reduseres noe av etterslepet på salærsatsen, og bidrar til at brukerne som har krav på fri rettshjelp får kvalifisert og god hjelp ved behov. Salærsatsen representerer et viktig rettssikkerhets-hensyn.

2.2 Merknader til de enkelte kapitler

Kap. 61 Høyesterett

Komiteen vil vise til at bevilgningen på posten dekker faste og variable lønnsutgifter. Bemanningen i Høyesterett utgjorde 20 høyesterettsdommerårsverk og 40 øvrige årsverk per 1. oktober 2014. Bevilgningen skal videre dekke øvrige driftsutgifter som følger av Høyesteretts virksomhet. Komiteen vil videre vise til at bevilgningen foreslås redusert med 648 800 kroner i forbindelse med avbyråkratisering- og effektiviseringsreformen i statlige virksomheter.

Komiteen vil vise til at bevilgningen så foreslås økt med 140 000 kroner som følge av feilberegning av dommerlønn i forbindelse med behandlingen av Prop. 1 S (2014–2015). Bevilgningen foreslås økt med 1,3 mill. kroner i henhold til lønnsøkningen for dommerne i Høyesterett for perioden 1. januar 2016 til 31. desember 2016. Videre merker komiteen seg at bevilgningen foreslås økt med 1 mill. kroner i

forbindelse med helårsvirkning av økt bemanning i 2015, jf. omtale i Prop. 1 S (2014–2015). Det foreslås at Justis- og beredskapsdepartementet i 2016 får fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 61 post 1 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3061 post 3, jf. forslag til vedtak. Det foreslås en bevilgning på posten på 95,1 mill. kroner. Komiteen bemerker at bevilgningen til Høyesterett foreslås økt med 1 mill. kroner i forbindelse med helårsvirkningen av økt bemanning i 2015. Høyesterett ble tilført økt utredningskapasitet i statsbudsjettet for 2015, og dette vil videreføres. Komiteen støtter forslagene til bevilgninger under posten.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen og samarbeidspartiene bygger sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Flertallet mener det også i offentlig forvaltning er et potensial for å bli mer effektiv, og at regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform legger til rette for dette.

Kap. 400 Justis- og beredskapsdepartementet

Komiteen viser til at Justis- og beredskapsdepartementet forvalter ansvaret for de bærende elementene for Norge som rettsstat, blant annet politi, påtalemyndighet og domstol.

Komiteen har tidligere merket seg Helsetilsynets tilsynsrapport av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i Justis- og beredskapsdepartementet utgitt i april 2014, og viser til at tilsynet ble avsluttet 28. august 2015, etter oppfølging fra departementets side.

Komiteen understreker viktigheten av at dette tilsynet er fulgt opp, da departementet har en sentral rolle som koordinator og pådriver i alt beredskaps- og samfunnssikkerhetsarbeid i sivil sektor, i tråd med Instruks for departementenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, jf. kongelig resolusjon av 15. juni 2012.

Komiteen imøteser resultatene av denne oppfølgingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at tilsynet ble gjennomført i tidsrommet rundt regjeringsskiftet høsten 2013, og det gir en beskrivelse av tilstand og utfordringer som den nye politiske ledelsen i Justis- og beredskapsdepartementet overtok fra sin forgjenger. Flertallet mener det er viktig å rette opp brudd på kravet og sørge for at sektoren som helhet ivaretar et målrettet og effektivt beredskapsarbeid.

Flertallet bemerker at bemanningen i Justis- og beredskapsdepartementet per 1. oktober 2014

utgjorde 379 årsverk, og at driftsutgiftene unntaksvis benyttes til enkelte driftsutgifter i domstolene og ytre etat.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet merker seg at 2,38 mill. kroner reduseres fra Justis- og beredskapsdepartementets budsjett, som et ledd i regjeringen Solbergs effektiviserings- og avbyråkratiseringsreform.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen og samarbeidspartiene bygger sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Flertallet mener det også i offentlig forvaltning er et potensial for å bli mer effektiv, og at regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform legger til rette for dette.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil påpeke viktigheten av at ressursene til politiet utnyttes best mulig og at en styrking av politiet også må innebære en styrking av politidistriktene. Dette flertallet mener derfor regjeringen bør vurdere hvorvidt det vil være hensiktsmessig at Politidirektoratet (POD) skilles ut fra kap. 440 post 1 i kommende statsbudsjetter, for å synliggjøre hvor mye av politiets samlede ressurser som går til arbeid i direktoratet.

CYBERSIKKERHET

Komiteen ønsker å styrke forskningen på cybersikkerhet og personvern. Samfunnet er avhengig av IKT som gjør oss sårbare mot intensjonelle sikkerhetsbrudd, feilhendelser og naturødeleggelser, og det er i denne sammenheng viktig å sikre kunnskap om hvordan dette kan håndteres og hvordan det kan påvirke våre grunnleggende personvernrettigheter. Komiteen viser til at Center for Cyber and Information Security ved NTNU, lokalisert på Gjøvik, de siste årene har bygget grunnmuren for et verdensledende forsknings- og utdanningsmiljø innen informasjonssikkerhet, og understreker at kunnskap om økt datasikkerhet og personvern på nett blir stadig viktigere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket mellom samarbeidspartiene Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre der det er enighet om å bevilge 5,0 mill. kroner til basisfinansiering av Center for Cyber and Information Security.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt alternative budsjett, der det foreslås å øke midlene til Center for Cyber and Information Security med 5 mill. kroner sammenlignet med forslaget i Prop. 1 S (2015–2016).

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at det er viktig at politiet har oppdaterte metodeverktøy for å etterforske vold mot barn. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2016 hvor det foreslås 2 mill. kroner til Center for Cyber and Information Security (CCIS) ved NTNU, lokalisert i Gjøvik, til forskning for å avdekke vold mot barn på nett.

DRONER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil vise til at bruk av droner har økt vesentlig de siste årene, og flere av disse er i privat eie. Forutsatt at droner benyttes til positive formål, er dette noe flertallet vil støtte. Ikke minst til bruk i leteaksjoner, til å foreta lovlig overvåkning og til å fungere som reléstasjoner. Dette er tiltak flertallet er tilhenger av.

Flertallet er samtidig opptatt av at man ikke skal være naiv og ser helt klart det potensialet droner har som verktøy for kriminell virksomhet. Til ulovlig overvåkning, til bruk i forbindelse med terrorhandlinger, til «drop» i fengsler samt til narkotikarelatert virksomhet er noen av de bekymringer flertallet har. Flertallet er kjent med at slik bruk er økende i utlandet og ønsker at regjeringen fokuserer på denne delen av dronebruk også, samtidig som den positive siden utvikles videre.

Flertallet er kjent med at Luftfartstilsynet har utarbeidet egne regler for bruk av droner, men oppfatter at det kun regulerer de forhold som sorterer under Luftfartstilsynets ansvarsområde.

Flertallet vil understreke at det er viktig at flere relevante etater som Nasjonal sikkerhetsmyndighet, DSB, politiet, Forsvaret og Kriminalomsorgen involveres, for å nevne noen. Flertallet er klar over at disse etatene har ulike samfunnsoppdrag, men at alle sider bør belyses og at det derfor er viktig med en bred tilnærming.

Flertallet ber regjeringen iverksette arbeidet med å få plass en helhetlig dronestrategi, der også de negative sidene ved bruk av droner adresseres, og melde tilbake til Stortinget på egnet måte.

LIKESTILLING

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet registrerer at omtalen av kvinnelige innsatte er flyttet til likestillingskapitlet kap. 6 (s. 209 i proposisjonen). Det er disse

medlemmer sterkt imot. Det hører til under post 430.

Disse medlemmer registrerer at til tross for endringer i politisk ledelse, er den fremdeles uten kvinner. Videre at andelen kvinner i departementets øverste ledersegment har gått tilbake fra 45 pst. i 2013 til 36 pst. i 2014. Oversikten viser også få ansatte med innvandrerbakgrunn og nedsatt funksjonsevne i departementet. I underliggende etater synes det å være et gjennomgående mønster: overvekt av menn i øverste ledersjikt, skjev fordeling av kjønnene i flere yrkesgrupper, få med innvandrerbakgrunn og nedsatt funksjonsevne, lønnsforskjellen mellom kjønnene er også skjev. Spesielt bekymringsfullt er det at lønnsforskjellene i Spesialenheten for politisaker har økt i 2014.

Disse medlemmer forventer at den politiske ledelsen følger opp sine etater, slik at arbeidet med å bedre likestillingen og mangfolds representasjon bedres i alle etater og at registreringen også omfatter uttak av pappapermisjon.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget anmoder regjeringen om å iverksette klare tiltak for å bedre likestillings- og mangfoldsarbeidet i Justis- og beredskapsdepartementet, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en oversikt over hvilke tiltak som er satt i verk.»

Kap. 3400 Justis- og beredskapsdepartementet

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 410 Tingrettene og lagmannsrettene

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen vil vise til at bevilgningen på posten dekker faste og variable lønnsutgifter og lønnsutgifter til tilkalte og ekstraordinære dommere i tingrettene, jordskifterettene og lagmannsrettene. Bemanningen ved tingrettene utgjorde 369 dommerårsverk, 132 dommerfullmektigårsverk og 685 andre årsverk per 1. oktober 2014. Komiteen vil videre vise til at bemanningen ved lagmannsrettene utgjorde 166 dommerårsverk og 105 andre årsverk per 1. oktober 2014. Bemanningen ved jordskifterettene utgjorde 86 dommerårsverk, 5 jordskiftedommerårsverk og 152 andre årsverk per 1. oktober 2014. Komiteen merker seg at bevilgningen videre skal dekke alle ordinære driftsutgifter og investeringer knyttet til de enkelte domstolene. Bevilgningen dekker også utgifter til Finnmarkskommisjonen, Utmarksdomstolen for Finnmark, Tilsynsutvalget for dommere og Innstillingsrådet for dommere.

Komiteen vil vise til at bevilgningen foreslås økt med 218 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 413 post 1 som følge av sammenslåingen av kap. 410 og 413, jf. omtale under 6.2. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 2,2 mill. kroner i forbindelse med prosjektet for hurtigbehandling av straffesaker i Oslo, jf. omtale under punkt. 4.6.3. Videre merker komiteen seg at bevilgningen foreslås økt med 23,8 mill. kroner i henhold til lønnsøkningen for dommerne i tingrettene og lagmannsrettene for perioden 1. januar 2016 til 31. desember 2016.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet vil videre vise til at bevilgningen på posten foreslås redusert med 12,74 mill. kroner som et ledd i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen i statlige virksomheter.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen og samarbeidspartiene bygger sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Flertallet mener det også i offentlig forvaltning er et potensial for å bli mer effektiv, og at regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform legger til rette for dette.

Videre merker komiteen seg at bevilgningen foreslås økt med 6 mill. kroner i forbindelse med helårsvirkning av økt bemanning i 2015, jf. omtale i Prop. 1 S (2014–2015). Bevilgningen på posten foreslås redusert med 368 000 kroner som følge av redusert ressursbruk til notarialbekreftelser, jf. omtale i Prop. 1 S (2012–2013).

Komiteen vil vise til at bevilgningen på posten foreslås redusert med 5 mill. kroner i forbindelse med implementering av ny straffelov, jf. omtale i Prop. 1 S (2014–2015). Videre merker komiteen seg at bevilgningen på posten foreslås redusert med 3,3 mill. kroner i forbindelse med nye saksbehandlingsløsninger i domstolene, jf. omtale i Prop. 1 S (2013–2014). Komiteen merker seg også at det i forbindelse med opprettelse av en enhet som skal inngå og forvalte sentrale rammeavtaler på vegne av statlige forvaltningsorganer, foreslås å redusere bevilgningen med 0,2 mill. kroner, mot en tilsvarende økning av bevilgningen under Kommunal- og moderniseringsdepartementet, kap. 540 Direktoratet for forvaltning og IKT, post 1 Driftsutgifter. Komiteen vil videre vise til omtale under 4.6.1 Avhør av barn og andre særlig sårbare fornærmede og vitner, samt omtale under programkategori kap. 440 og merker seg at bevilgningen på posten foreslås redusert med 5 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 440.

Komiteen vil videre vise til omtale under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets

programkategori 11.20 Tiltak for barn og unge. Komiteen vil vise til at regjeringen foreslår å øke bevilgningen til fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker med 10,6 mill. kroner på kap. 853 post 1 under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og bevilgningen til fri rettshjelp på kap. 470 post 1 under Justis- og beredskapsdepartementet med 16 mill. kroner, som følge av lovendringen om å gi kommunene utvidet adgang til å pålegge hjelpetiltak. Videre vil komiteen vise til at bevilgningen på kap. 410 post 1 foreslås økt med 3,4 mill. kroner. Det foreslås at Justis- og beredskapsdepartementet i 2016 får fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 410 post 1 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3410 postene 2 og 3, jf. forslag til vedtak. Det foreslås en bevilgning på posten på 2 054,2 mill. kroner.

DRIFT I DOMSTOLENE

Komiteen viser til at det foreslås flere konkrete tiltak for å styrke kapasiteten i domstolene. Domstolene får beholde 18 mill. kroner som frigjøres som følge av Prop. 112 L (2014–2015) Endringer i straffeprosessloven (avhør av barn og andre særlig sårbare fornærmede og vitner). Det foreslås videre 6 mill. kroner i økte bevilgninger knyttet til helårsvirkningen av økt bemanning i tingrettene og lagmannsrettene i 2015. Satsingen på nye saksbehandlingsløsninger i domstolene videreføres med 34 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, bemerker at selv om flere domstoler nådde Stortingets mål i 2014, økte saksbehandlingstiden i tvistesaker og straffesaker (meddomsrettsaker) i tingrettene. For å styrke balansen i straffesakskjeden foreslår samarbeidspartiene i budsjettforliket å øke bevilgningen til et toårig prosjekt i Oslo med hurtigbehandling av straffesaker med et klart og oversiktlig bevisbilde hvor det foreligger unndragelsesfare.

Flertallet mener det er viktig at regjeringen fortsetter sitt arbeid med å styrke hele straffesakskjeden. Flertallet mener domstolene over tid har hatt et høyt arbeidspress, og ønsker å rose de ansatte i domstolene for å ha bidratt til en effektiv saksavklaring over en lengre periode. Flertallet ser også at satsingen de fire samarbeidspartiene har fått på plass når det gjelder politi og påtale på sikt vil føre til at arbeidsmengden i domstolene vil øke. Flertallet ønsker derfor å verne om driften i domstolene. Flertallet foreslår derfor å omdisponere 10 mill. kroner til dette formålet innenfor justiskomiteens rammeområde. Flertallet vil også vise til at samarbeidspartiene har bedt regjeringen vurdere ytterligere økninger til domstolen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2016.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil bemerke at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å øke bevilgningen til tingrettene med 10 mill. kroner for å øke antall dommerstillinger. Dette medlem merker seg at det innenfor enkelte domstoler er stort behov for tilførsel av ressurser.

LYD OG BILDE I DOMSTOLENE

Komiteen mener det er viktig å vurdere om moderne teknologiløsninger kan sørge for en bedre rettsikkerhet enn i dag. Komiteen viser til at eksempelvis lyd- og/eller bildeopptak kan bidra til å sikre bevis i eventuelle gjenopptakelsessaker og bidra til å sikre at domstolenes tillit i befolkningen forblir på et høyt nivå. Komiteen påpeker også at lyd/bildeopptak av forklaringer kan bidra til å gjøre en eventuell ankesak mindre belastende for kriminalitetsofre dersom opptakene helt eller delvis kan benyttes fremfor en tradisjonell rettsforklaring.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, foreslår derfor å omdisponere 2 mill. kroner til kap. 410 post 1 innenfor justiskomiteens rammeområde.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår å bevilge 2 mill. kroner til lyd og bilde i domstolen. Disse medlemmer vil vise til inndekning etter omdisponering innenfor egen ramme i Arbeiderpartiets alternative budsjett etter å ha redusert forslaget om bevilgning til prosjektering til nytt tinghus i Drammen fra 12,8 mill. kroner til 6,4 mill. kroner for 2016. Disse medlemmer viser til omtale under «Bygg/nye tinghus».

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett hvor det ble foreslått å sette av 5 mill. kroner til lyd/bildeopptak i norske rettssaler.

Komiteen vil videre peke på at det er viktig at det kommer på plass et system i samtlige domstoler som sikrer digitalisering av straffesakskjeden. Dette vil gi store effektiviseringsgevinster. Flere store hovedforhandlinger har de siste årene blitt gjennomført ved at alle dokumentene finnes digitalt. Erfaringer viser at dette reduserer gjennomføringstiden betraktelig.

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen intensivere arbeidet med å digitalisere straffesakskjeden med tanke på å øke antall rettsmøter med digitale dokumenter.»

BYGG/NYE TINGHUS

Komiteen understreker betydningen av at landets domstoler bør ha en tilfredsstillende bygningsmessig standard.

Komiteen vil også peke på muligheten for at alternative finansierings- og eierskapsmodeller kan vurderes ved bygningsmessige investeringer, for eksempel gjennom offentlig-privat samarbeid.

Komiteen merker seg også at arbeidet med konseptvalgutredninger (KVU) for nye eller rehabiliterte rettsbygninger for tingrettene i Bergen og Stavanger videreføres med en bevilgning på totalt 7 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til informasjon fra Domstoladministrasjonen (DA) som påpeker at Drammen tingrett har høyest prioritet blant landets tingretter for nybygg. Flertallet vil vise til at samarbeidspartiene har bedt regjeringen vurdere prosjekteringsmidler til nytt tinghus i Drammen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2016.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at det er planlagt og prosjektert en rekke tinghus, blant annet Molde tinghus, der det er brukt 10–15 mill. kroner så langt. Domstoladministrasjonen mener dette er et godt prosjekt. Bygget skal dekke behovet til de tre domstolene i Molde. Det er naturlig at gode prosjekter også følges opp i det videre av regjeringen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil vise til at det er stort behov for et nytt tinghus i Drammen, jf. blant annet brev fra Drammens ordfører, Tore Opdal Hansen (Høyre), til justis- og beredskapsminister Anders Anundsen, på vegne av ordførerne i kommunene Drammen, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Svelvik og Sande. Disse medlemmer er kjent med at lokalene er svært gamle og lite egnet til å huse en tingrett. Disse medlemmer foreslo i sitt alternative statsbudsjett å bevilge 12,8 mill. kroner til prosjektering av nytt tinghus i Drammen. Disse medlemmer har i ettertid fått kjennskap til fra Domstoladministrasjonen at prosjekteringen er av en så omfattende karakter at denne bør foregå over to år. Disse medlemmer foreslår på bakgrunn av dette i sitt alternative budsjett å bevilge 6,4 mill. kroner til prosjektering for nytt tinghus i Drammen i 2016, og forutsetter at dette videreføres med 6,4 mill. kroner for 2017.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen starte opp arbeidet med nytt tinghus i Drammen.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil fremheve at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett satte av henholdsvis 14,2 og 12 mill. kroner til nye tinghus i Molde og Drammen. Dette medlem ser et akutt behov for bedre fasiliteter ved disse stedene, og disse bevilgningene er oppstartsbevilgninger.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen starte opp arbeidet med nytt tinghus i Molde.»

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til at bevilgningen på posten dekker utgifter som etter rettsgebyrloven er inkludert i rettsgebyret, jf. kap. 3410, f.eks. kunngjøringsutgifter, nødvendige utgifter ved tvangsforretninger, registrering m.m. under offentlig bobehandling og forkynnelse som er nødvendig etter loven. I enkelte saker dekkes utgifter til meddommere, vitner og rettsvitner m.m. Komiteen vil videre vise til at bevilgningen også dekker arbeidsgiveravgift av godtgjøring til meddommere og tolker i sivile saker hvor partene selv dekker godtgjøringen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet merker seg at bevilgningen foreslås redusert med 540 400 kroner som følge av avbyråkratisering- og effektiviseringsreformen i statlige virksomheter.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen og samarbeidspartiene bygger sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Flertallet mener det også i offentlig forvaltning er et potensial for å bli mer effektive, og at regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform legger til rette for dette.

Komiteen vil peke på at det i forbindelse med innføringen av nettoordningen for merverdiavgift ble gjort feil i beregningsgrunnlaget for Prop. 1 S (2014–2015) på kap. 410 post 21 og kap. 440 post 23. For å rette opp feilen foreslås det at bevilgningen på kap. 410 post 21 reduseres med 11,4 mill. kroner mot tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 440 post 23. Komiteen vil vise til at det foreslås en bevilgning på posten på 67,6 mill. kroner.

POST 22 VERNESAKER/SIDEUTGIFTER, JORDSKIFTE- DOMSTOLER, KAN OVERFØRES

Komiteen vil vise til at jordskiftedomstolene har hjemmel til å kreve inn sideutgifter i visse saker. Sideutgiftene skal dekke det tekniske arbeidet i disse sakene. Utgiftene skal føres i egne saksregnskap. Komiteen vil videre vise til at bevilgningen foreslås redusert med 480 000 kroner som følge av avbyråkratisering- og effektiviseringsreformen i statlige virksomheter. Bevilgningen foreslås økt med 7,9 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 413 post 21 som følge av sammenslåingen av kap. 410 og 413, jf. omtale under 6.2.

Komiteen vil vise til at det foreslås at Justis- og beredskapsdepartementet i 2016 får fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 410 post 22 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3410 post 4, jf. forslag til vedtak. Det foreslås en bevilgning på posten på 7,9 mill. kroner.

DOMSTOLSSTRUKTUR

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til Prop. 1 S (2015–2016) hvor det foreslås sammenslåing av flere tingretter. Flertallet viser til at det kan foreligge gode grunner for sammenslåing av enkelte tingretter, som Nordhordland tingrett og Bergen tingrett som er lokalisert i samme bygg, samt Eiker, Modum og Sigdal tingrett og Kongsberg tingrett med videreføring av kontorsteder både i Hokksund og på Kongsberg. Disse prosessene kan gjennomføres. De øvrige omtalte sammenslåingene i proposisjonen gjennomføres ikke.

Flertallet viser til at det er en del uro knyttet til noen av de andre foreslåtte sammenslåingene som er omtalt i proposisjonen, samt de foreslåtte sammenslåingene som Domstoladministrasjonen (DA) har varslet. Flertallet viser til DA sin uavhengige rolle og dertil fagansvar for videre utvikling av struktur i domstolene. Flertallet har likevel ingen intensjon om å gjennomføre flere sammenslåinger nå, og peker blant annet på at det kommer en påtalereform som vil kunne få betydning for domstolsstrukturen. Flertallet peker videre på at hensyn til rettssikkerhet, fagmiljø og rekruttering er vesentlige faktorer som kan påvirke fremtidens tingrettsstruktur. Dersom man lokalt ønsker endringer i strukturen, må det gjennomføres en prosess der det er gode diskusjoner og prosesser lokalt knyttet til sammenslåinger. I dette arbeidet er det viktig å sikre at både kommunene og ansatte i domstolene involveres på en god måte. Dersom man etter en slik prosess oppnår lokal enighet, har flertallet ingen motforestillinger mot en sammenslåing.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet vil vise til og har merket seg at det er uro og uenighet i Hordaland rundt samlokaliseringsspørsmålet av Bergen og Nord-Hordaland Tingrett. Disse medlemmer har mottatt bekymringer om at prosessen også her har vært for dårlig.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at sammenslåinger ikke skal gjennomføres nå med mindre det er lokal enighet.

Disse medlemmer viser til de foreslåtte sammenslåingene av tingretter omtalt i Prop. 1 S (2015–2016). I tillegg til disse 10 forslagene er det signalisert fra DA et ønske om 60 ytterligere sammenslåinger. Disse medlemmer mener prosessen frem til forslaget som ligger i proposisjonen ikke har vært god og at Stortinget burde fått anledning til å behandle eventuelle forslag om endringer i domstolsstrukturen i en egen sak lagt frem for Stortinget. Disse medlemmer viser til arbeidstakerorganisasjoner som PARAT og LO som mener at hovedavtalens bestemmelser om involvering og forankring blant ansatte ser ut til å være brutt flere steder, og disse medlemmer registrerer at forslaget som ligger i Prop. 1 S (2015–2016) baserer seg på et svært tynt faktagrunnlag. Disse medlemmer mener at det ikke skal kunne foretas sammenslåinger av tingretter uten gode prosesser med grundige utredninger og forankring hos ansatte lokalt, med mindre det er lokal enighet hos tingrettene allerede nå og det er forankret i berørte kommuner/fylkeesting.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen stoppe strukturendringer i domstolsstruktur. Dersom det oppnås lokal enighet om sammenslåing, kan disse likevel gjennomføres.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener det ikke foreligger tungtveiende grunner for å gjøre endringer i domstolsstrukturen. Dette medlem vil peke på viktigheten av nærhet for brukerne, samt peke på at de tingrettene regjeringen eller Domstoladministrasjonen foreslår nedlagt er svært effektive. Dette medlem merker seg for øvrig at saksavviklingstallene jevnt over er bedre ved mindre tingretter enn de store.

Dette medlem vil peke på at man mener det er svært uheldig at Domstoladministrasjonen igangsetter store utredninger, uten at det er politisk vilje til å gjennomføre dem. Det skaper mye uro og usikkerhet blant de berørte.

Dette medlem viser videre til sitt eget representantforslag på vegne av Senterpartiet om stedlig

ledelse av tingretter. Dette medlem merker seg at Domstoladministrasjonen har utarbeidet en forskrift som muliggjør felles ledelse ved flere tingretter. Dette medlem mener dette er svært uheldig, at det skaper dårligere arbeidsmiljø for ansatte og taper domstoler for ressurser. Dette medlem ber regjeringen fjerne denne muligheten, samtidig som man nå stopper omfattende strukturendringer.

Dette medlem merker seg imidlertid at det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en sammenslåing mellom Bergen tingrett og Nordhordland tingrett som er lokalisert i samme hus i dag. Forutsetningen er at det blir stilt ressurser til disposisjon slik at sammenslåingen kan gjennomføres på en god måte. En eventuell sammenslåing må ses i sammenheng med nytt/oppgradert tinghus i Bergen.

Dette medlem bemerker at når komitéflertallet, bestående av Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti går inn for felles ledelse ved Eiker, Modum og Sigdal tingrett og Kongsberg tingrett, ved at tingrettene slås sammen, men vil ha kontorsted to steder, mener dette medlem at tingrettene heller bør samlokaliseres for å kunne skape forutsigbarhet for de ansatte. Dette medlem mener komitéflertallet med sitt syn svekker begge domstolene. Dette medlem mener at en naturlig lokalisering av en slik samlokalisert tingrett vil være Kongsberg. Dette medlem viser for øvrig til sitt eget representantforslag om viktigheten av stedlig ledelse av domstolene.

Dette medlem forventer at Domstoladministrasjonen nå legger bort sine utredninger om sammenslåing av domstoler, og heller bruker ressurser og tid på å utvikle domstolene.

Dette medlem merker seg at rekrutteringsproblemer er anført som et bærende argument for strukturendringer. Dette medlem mener at den største årsaken til eventuelle rekrutteringsproblemer ofte vil være at det gang på gang spres tvil om en domstols videre eksistens.

Dette medlem fremmer slikt forslag:

«Stortinget ber regjeringen stanse arbeidet med ytterligere sammenslåinger av domstoler.»

JORDSKIFTERETTENE

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ønsker å opprettholde kap. 413 Jordskifterettene og ønsker ikke å legge jordskifterettene under kap. 410 Tingrettene og lagmannsrettene.

SIKKERHET

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, registrerer at det er et økende press på

tryggheten i flere domstoler. Flertallet peker særlig på den informasjonen som ble gitt av Domstoladministrasjonen og Oslo tingrett under justiskomiteens budsjettføring 15. oktober 2015. I tillegg er flertallet kjent med brev fra Oslo politidistrikt av 5. september 2014 om samme sak. Flertallet vil vise til at samarbeidspartiene har bedt regjeringen vurdere midler til sikkerhetstiltak i Oslo tingrett i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2016.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er opptatte av å styrke sikkerheten ved Oslo tingrett. Disse medlemmer mener dagens sikkerhetssituasjon ved Oslo tingrett er svært utfordrende både for de som ferdes i tingretten; heriblant ofre for kriminalitet, parter i sivile saker, vitner, tiltalte og de som arbeider i tingretten. Disse medlemmer vil videre vise til at Domstoladministrasjonen, tingretten selv og Oslo politidistrikt alle har vært klare på at det er avgjørende for sikkerheten ved tingretten at de etterspurte sikkerhetstiltak kommer på plass. Dette behovet har vært kjent i lang tid. Forrige regjering satte av penger til sikkerhetstiltak i sitt budsjett for 2014, og Arbeiderpartiet foreslo dette på ny i sitt alternative budsjett for 2015. Disse medlemmer vil peke på at Solberg-regjeringen imidlertid har valgt å prioritere ned sikkerheten i Oslo tingrett, til tross for gjentatte bekymringsmeldinger fra tingretten selv, politiet og Domstoladministrasjonen. Disse medlemmer vil i sitt alternative budsjett foreslå at det bevilges 7,5 mill. kroner til sikkerhetstiltak ved Oslo tingrett, i tråd med innspill fra Domstoladministrasjonen.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen øke sikkerheten ved Oslo tingrett.»

BARNESAKER I DOMSTOLEN

Komiteen mener arbeidet med barnesaker i domstolene må styrkes. Det er et høyt antall saker som berører barn og barns liv som ender i domstolene. Det er derfor viktig at domstolene har god kunnskap i barnesaker, og da spesielt i saker som gjelder barnefordeling og saker som omhandler spørsmål om vold i nære relasjoner. Komiteen mener det er viktig at domstolene jobber aktivt for å øke sin kompetanse om saker som berører barn, som et ledd i arbeidet med å styrke barns rettssikkerhet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår derfor i sitt alternative budsjett at det bevilges 7,5 mill. kroner for å styrke arbeidet med barnesaker i domstolene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen styrke arbeidet med barnesaker i domstolene.»

Kap. 3410 Rettsgebyr

Komiteen vil vise til at kapitlet omfatter i hovedsak inntekter knyttet til gebyrpliktige oppgaver etter rettsgebyrloven, inkludert inntekter knyttet til gebyr for behandling av forliksklage.

POST 1 RETTSGEBYR

Komiteen vil vise til at bevilgningen på posten dekker inntekter fra gebyrpliktige oppgaver i domstolene i forbindelse med tvistesaker, skjønn, skifte, konkurs, tvangsforretninger, m.m. Komiteen vil videre vise til at det foreslås å prisjustere rettsgebyret fra 860 kroner til 1 025 kroner. Det er anslått at prisjusteringen vil medføre økte inntekter på posten med om lag 43,5 mill. kroner. Bevilgningen foreslås derfor økt med 43,5 mill. kroner. Komiteen vil vise til at det foreslås en bevilgning på posten på 336,4 mill. kroner.

POST 2 SAKS- OG GEBYRINNTEKTER JORDSKIFTE- DOMSTOLENE

Komiteen vil vise til at bevilgningen på posten omfatter inntekter ved at partene i saken betaler gebyr. Bevilgningen foreslås økt med 20,5 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 3413 post 1 som følge av sammenslåingen av kap. 3410 og 3413, jf. omtale under 6.2. Det foreslås at Justis- og beredskapsdepartementet i 2016 får fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 410 post 1 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3410 post 2, jf. forslag til vedtak. Komiteen vil vise til at det totalt foreslås en bevilgning på posten på 20,5 mill. kroner.

POST 3 DIVERSE REFUSJONER

Komiteen merker seg at posten dekker refusjoner som brutto inntektsføres ved domstolene i første instans og lagmannsrettene, bl.a. refusjoner etter avregning av energiutgifter m.m. Det foreslås at Justis- og beredskapsdepartementet i 2016 får fullmakt til at merinntektene på kap. 3410 post 3 kan benyttes til å overskride bevilgningen på kap. 410 post 1 tilsvarende, jf. forslag til vedtak. Komiteen vil vise til at det totalt foreslås en bevilgning på posten på 1,7 mill. kroner.

POST 4 VERNESAKER JORDSKIFTEDOMSTOLENE

Komiteen vil vise til at bevilgningen på posten foreslås økt med 8 mill. kroner mot en tilsvarende

reduksjon på kap. 3413 post 2 som følge av sammenlåingen av kap. 3410 og 3413, jf. omtale under 6.2. Det foreslås at Justis- og beredskapsdepartementet i 2016 får fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 410 post 22 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3410 post 4, jf. forslag til vedtak. Komiteen vil videre vise til at det totalt foreslås en bevilgning på posten på 8,0 mill. kroner.

Kap. 411 Domstoladministrasjonen

POST 1 DRIFTSUTGIFTER, KAN NYTTES UNDER KAP. 410 POST 1

Komiteen vil vise til at bevilgningen dekker alle ordinære driftsutgifter ved Domstoladministrasjonen. Bemanningen utgjorde 85 årsverk per 1. oktober 2014. Komiteen vil vise til at bevilgningen foreslås redusert med 523 600 kroner i forbindelse med avbyråkratisering- og effektiviseringsreformen i statlige virksomheter. Det foreslås at Justis- og beredskapsdepartementet i 2016 får fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 411 post 1 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3411 post 3, jf. forslag til vedtak. Komiteen vil vise til at det foreslås en bevilgning på posten på 75,1 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen og samarbeidspartiene bygger sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Flertallet mener det også i offentlig forvaltning er et potensial for å bli mer effektiv, og at regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform legger til rette for dette.

Kap. 414 Forlikråd og andre domsutgifter

Komiteen mener at forlikrådene er en viktig og effektiv del av tvisteløsningssystemet vårt. Komiteen viser til at dette kapittelet skal dekke enkelte utgifter i forbindelse med domstolsbehandling av straffesaker og enkelte sivile saker, samt utgifter til forlikrådene. Komiteen viser til at utgifter relatert til kap. 414 i stor grad er regelstyrte og påvirkes således av saksmengden.

Kap. 430 Kriminalomsorgen

Komiteen viser til at bevilgningen på kap. 430 post 1 skal dekke alle ordinære driftsutgifter i kriminalomsorgen, og at bevilgningen for 2016 økes med 345 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2015. Komiteen viser til at samlet budsjett for kap. 430 for 2016 er på om lag 4,1 mrd. kroner.

Komiteen viser til at kriminalomsorgen skal stille varetekstplasser til disposisjon for politiet, samt sørge for gjennomføringen av straff for domfelte.

Gjennomføring av straffen skal sikre formålet med straffen, motvirke nye straffbare handlinger, i tillegg til at den skal sikre samfunnet og de innsatte på en god måte. Komiteen viser til at den domfelte, med de begrensninger som følger av straffegjennomføringen, har de samme rettighetene og plikter som den øvrige befolkningen. Kriminalomsorgen skal sørge for at både straffegjennomføring og løslatelse skjer i samvirke med ansvarlige myndigheter, samt kommunen som den løslatte skal bosettes i.

Komiteen viser til at det er viktig at innholdet i straffen medfører at den enkelte domfelte kan føres tilbake til samfunnet på en best mulig måte. Komiteen vil derfor påpeke at det er viktig med samvirke mellom ulike aktører for å sikre et godt tilbud til den enkelte straffedømte, blant annet innen helse, utdanning og rusomsorg. Det er etter komiteens mening sentralt at ansatte i kriminalomsorgen har relevant og god kompetanse, for å sikre at den enkelte straffedømte blir ivaretatt på en forsvarlig måte.

Komiteen viser også til at det er et høyt antall utenlandske innsatte i norske fengsler, og komiteen er derfor opptatt av at regjeringen fortsetter arbeidet med å få til flere soningsoverføringer slik at flere fanger kan få sone i sitt eget hjemland.

Komiteen viser til at narkotika smugles inn i norske fengsler. Komiteen understreker at arbeidet mot narkotika i norske fengsler må intensiveres.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen foreslår å gjøre narkotikaprogram med domstolskontroll landsdekkende og permanent, samt øker bevilgning knyttet til avtale med Nederland om midlertidig leie av fengselskapasitet. I tillegg foreslår regjeringen økt bevilgning til et prøveprosjekt med en mentorordning i kriminalomsorgen.

Flertallet mener behandlingen av Meld. St. 12 (2014–2015) har vært helt avgjørende for å sikre en forsvarlig kvalitet og kapasitet i kriminalomsorgen. Forebygging av menneskerettsstridig glattcellebruk og frigjøring av varetekstkapasitet er, sammen med en kort soningskø, en forutsetning for gode og verdige rammer rundt rehabiliteringsarbeidet. Frem til tiltakene som ble skissert i Meld. St. 12 (2014–2015) ble startet opp, var beleggsgraden i norske fengsler de siste fem år på mellom 95 og 98 pst.

Komiteen støtter det langsiktige målet om en beleggsgrad i kriminalomsorgen på 90 pst., og mener dette faglig begrunnede målet er en grunnstein i en god rehabilitering. Komiteen mener overfylte fengsler skaper et dårlig klima for læring, rehabilitering og relasjonsbygging.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, er tilfreds med at de grunnleggende kapasitetsutfordringene i kriminalomsorgen nå er i ferd med å bli løst. Flertallet ønsker derfor å bygge ytterligere opp under denne positive utviklingen, og sørge for at kriminalomsorgens ansatte får enda bedre tid til rehabiliteringsarbeid. Flertallet vil vise til at samarbeidspartiene har bedt regjeringen vurdere økte midler til bemanning i kriminalomsorgen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2016.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at dagens organisasjonsmodell med tre nivåer fungerer godt. Samtidig er dette flertallet opptatt av å utnytte ressursene på en best mulig måte, og merker seg at regjeringen utreder en organisasjonsmodell med to nivåer.

Dette flertallet merker seg at Danmark har valgt å gå motsatt vei, til å bli tilnærmet lik den norske modellen. Danmark er et land Norge ofte har sammenlignet seg med, og derfor merker dette flertallet seg at de kopierer vår treenhetsmodell – direktorat, regioner og lokale enheter. Dette flertallet viser til at det er dokumentert at dette fungerer meget bra, både hva angår ressursbruk og god straffegjennomføring.

Dette flertallet viser til at de foreslåtte endringene ikke nødvendigvis vil føre til en effektiviseringsgevinst på mellom 31–38 mill. kroner, som departementet skrev i sitt svarbrev til komiteen i vårens behandling av stortingsmeldingen om kapasitetsutfordringer i kriminalomsorgen. Et voksende direktorat vil koste å drifte, og dersom endringen gir en dårligere kriminalomsorg med den foreslåtte omorganiseringen, vil det gå utover de innsatte og koste samfunnet store beløp.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet slutter seg til kritikken fra ansattes organisasjoner og registrerer at «Statens retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon» (28. april 2014) ikke ble fulgt.

Disse medlemmer merker seg at fremstillingen i denne budsjettproposisjonen i liten grad vurderer kriminalitet i et helhetlig perspektiv. Forebyggingsperspektivet er lite fremtredende og samarbeid med andre instanser er tynt beskrevet. Det kan tyde på at den retningen Meld. St. 37 (2007–2008) legger opp til, fra regjeringen Stoltenberg II, er forlatt. I denne regjeringens tredje budsjett er lite gjort for å styrke rehabiliteringen og tilbakeføringsarbeidet. Innsats og tiltak er i stor grad knyttet opp til logistikk

og organisatoriske tiltak. Omorganisering av kriminalomsorgen, fortetting og dublering i eksisterende fengsler og inngåelse av avtale med Nederland om å leie fengselsplasser er eksempler på tiltak som er iverksatt, uten at det er foretatt grundige analyser over hva disse tiltakene får av betydning for å trygge Norge og få ned kriminaliteten, ei heller er det godgjort at tiltakene vil frigjøre kapasitet.

Disse medlemmer er bekymret for tendenser i utviklingen av norsk kriminalomsorg. Det vises til høringen der fagorganisasjoner i sektoren pekte på svært negative konsekvenser av fjorårets kutt på 30 mill. kroner og årets foreslåtte kutt på om lag 26,32 mill. kroner. Dette, kombinert med høyere kapasitetsutnyttelse, og merarbeid i forbindelse med klargjøring og tilrettelegging av innsatte til Nederland, er en bekymringsfull utvikling. Samtidig viser svar fra departementet at antall avviksmeldinger har økt, antall årsverk har stått tilnærmet stille, og at sykefravær viser en svak økende tendens. Samtidig viser oversikten at i gjennomsnitt har tilbakeføringskoordinatorene fått 22 flere innsatte hver som de skal bistå. Dette fordi antall koordinatører er redusert. Disse innehar en særs viktig funksjon i tilbakeføringsarbeidet. I sitt svarbrev til representant Kari Henriksen av 11. juni 2015 på spørsmål nr. 1042/2015 beskrives en satsing på velferdsforvaltningens tilstedeværelse. Statsrådets svar er at det ikke anses nødvendig med en tallfesting av omfanget av økt tilstedeværelse. Det ble varslet en toårig følgeevaluering som skal være startet opp denne høsten. Disse medlemmer imøteser følgeevalueringen, men vil peke på viktigheten av at personellsituasjonen må stå i forhold til de oppgaver dette tiltaket var ment å fylle, dersom man skal vurdere tiltakets effekt og kvalitet.

Disse medlemmer er kritiske til departementets manglende vilje til å følge med på om satsingen faktisk gir de ønskede resultater.

Disse medlemmer vil påpeke at nye tall fra kriminalomsorgen viser ledig kapasitet i lukkede fengsler i Norge. I tillegg påløper store kostnader for den norske stat til tomme fengselsplasser i Nederland. Disse medlemmer merker seg også at staten er saksøkt for tvangsoverføring av en norsk statsborger.

Disse medlemmer viser for øvrig til sine merknader og forslag i Meld. St. 12 (2014–2015) Utviklingsplan for kapasitet i kriminalomsorgen, Prop. 92 LS (2014–2015) Straffegjennomføring i annen stat og Dokument 8:86 S (2014–2015) Om innhold i kriminalomsorgen.

Disse medlemmer mener dette handler om grunnleggende verdivalg for kriminalomsorgen, og registrerer at regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti står alene om å sende personer som har begått

kriminelle handlinger på norsk jord, til andre land for å sone.

GLATTCELLER OG VARETEKTSSITUASJONEN

Komiteen mener at ungdom mellom 15 og 18 år ikke skal plasseres på glattcelle, med mindre helt spesielle omstendigheter gjør det nødvendig. Komiteen vil understreke at ingen skal sitte på glattcelle utover den tillatte fristen på 48 timer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til Dokument 8:20 L (2013–2014) som omhandler bruken av glattceller. Flertallet viser til nye tall fra KDI som tilsier at bruken av glattceller har gått ned. I juni var det 64 oversittere i snitt, i juli 31, i august 34, i september 22 og i oktober 35. Til sammenligning ble det i 2013 registrert at 4 250 personer hadde sittet i politiarrest utover to døgn.

Flertallet registrerer at tilgangen på varetektsplasser øker og dermed blir det redusert bruk av glattceller.

Flertallet mener dette er meget positivt, og understreker samtidig at dette gode arbeidet må fortsette slik at det ikke forekommer noen brudd på fristen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet vil vise til Venstres Dokument 8:20 L (2013–2014) og Innst. 165 L (2013–2014) der disse medlemmer foreslo flere strakstiltak og en tidsplan for oppgradering. Disse medlemmer registrerer at sittetid i varetekt ikke har gått ned etter regjeringsovertagelsen, tvert imot har det vært en utvikling i retning av lengre sittetid i varetekt.

Disse medlemmer viser til Venstres Dokument 8:20 L (2013–2014), forslag om glattcellepraksisen og behandlingen av denne saken.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til omdisponeringer innenfor budsjettammen, der disse medlemmer legger inn 1,4 mill. kroner til utbedring av glattceller.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en vurdering av utfordringer, tiltak som er iverksatt eller planlagt iverksatt, for å utbedre cellenes utforming, samt en vurdering av regelverket som hjemler bruk av glattceller.»

SONINGSKAPASITET

Komiteen viser til den høye dekningsgraden i fengslene og påpeker at dette er en stor utfordring. Lang soningskø kan medføre utsettelse av rehabiliteringen for den enkelte domfelte. Det er derfor viktig at arbeidet med å redusere soningskøen prioriteres.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at det var en soningskø på ca. 1 200 ubetingede dommer ved regjeringsskiftet i 2013. Kapasitetsutfordringene presset kapasitetsutnyttelsen opp til 98 pst. av den totale kapasiteten. Flertallet mener den store kapasitetsutnyttelsen og manglende ledige plasser både går ut over rehabilitering for de innsatte, og arbeidsforhold for de ansatte. Det er feil bruk av ressurser når både politi og kriminalomsorg må bruke mye ressurser på å lete etter ledig kapasitet. Ikke minst var det uholdbart for personer som skal sone sin dom og som fikk livet sitt satt på vent i påvente av ledig fengselsplass.

Flertallet mener det er viktig å vise handlekraft for å få løst den akutte situasjonen med høyt belegg og manglende plasser for lukket kapasitet. Regjeringen har derfor foreslått en bevilgning på 270 mill. kroner til leie av fengselskapasitet i Nederland. Dette er et midlertidig tiltak for å øke lukket fengselskapasitet som det er størst behov for, mens det bygges opp ytterligere kapasitet i Norge.

Flertallet viser til at for å bygge opp fengselskapasitet i Norge har regjeringen foreslått en bevilgning på 193,6 mill. kroner til utvidelse av Indre Østfold fengsel avd. Eidsberg med 85 plasser, og 212,8 mill. kroner til utvidelse av Ullersmo fengsel med 96 plasser.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til proposisjonen og at disse tiltakene netto gir 9 nye plasser, resten er erstatningskapasitet. Disse medlemmer vil videre peke på at de beløp som er avsatt til formålet, å bygge fengselsplasser i Norge, ble redusert med ytterligere 0,1 pst. i tråd med føringene i tilleggsbudsjettet, der effektivitetskravet økes fra 0,5 til 0,6 pst. Forliket økte dette kuttet med ytterligere 0,1 pst. til 0,7 pst. Disse medlemmer viser til sitt alternative budsjett der kriminalomsorgen skjermes for de ekstra kuttene i tilleggsproposisjonen og ytterligere 0,1 pst. kutt som ligger i forliket med Venstre og Kristelig Folkeparti.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i den varslede stortingsmeldingen våren 2016 om kapasitet, oppbyggings- og utfasingsplaner vurdere konsekvensene

effektiviserings- og avbyråkratiseringskuttene har for kriminalomsorgen, i samarbeid med ansattes organisasjoner og innsatte.»

FREMDRIFT KAPASITETSØKNING

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til merknad i Innst. 305 S (2014–2015) om utviklingsplan for kapasitet i kriminalomsorgen der komiteen skriver:

«Komiteen viser til KS1: Fengselskapasitet i Agder, Buskerud, Telemark og Vestfold der det anbefales at det bygges 300 nye fengselsplasser i Agder. Det opprettes ett Agder fengsel med en felles administrasjon og to driftsenheter. Kapasiteten fordeles på to driftsenheter med 150 plasser hver, som er et fornuftig kompromiss mellom stordriftsulemper ved en driftsenhet på 300 plasser og smådriftsulemper ved tre driftsenheter med 100 plasser. Agder fengsel med 300 plasser fordelt på to like store driftsenheter vil plasseres i Mandal og Froland.»

Flertallet viser videre til flertallets merknad:

«Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener det er viktig at OPS-prosjektet kommer i gang raskt og er tydelig på at regjeringen må holde nødvendig fremdrift. Det er viktig at anbudsrunder og bygging starter raskest mulig og helst allerede i løpet av 2016. Flertallet foreslår derfor at regjeringen legger frem en plan for oppstart og bygging, som nevnt ovenfor. Flertallet mener at enheten i Froland bør ha et nært samarbeid med de åpne plassene som allerede finnes i Arendal fengsel, avd. Evje. Flertallet mener at man ved en slik lokalisering vil kunne ta ut positive effekter både for de ansatte og innsatte. Samhandling mellom lukkede og åpne fengsler er en del av den innsatte mulige progresjon under soningen, og denne kapasiteten vil bli viktig ved utvidelse av ny lukket kapasitet. Flertallet mener derfor at prosessen med å overføre plassene ved avdelingene Kleivgrend og Håvet til Arendal fengsel avdeling Evje bør starte i løpet av året, og ferdigstilles raskest mulig. Dette bør skje ved bruk av OPS.»

Flertallet understreker at disse vedtakene står fast, og ber regjeringen sikre rask progresjon og om mulig byggestart i 2016.

Videre viser flertallet til at det er satt av 6,6 mill. kroner til drift av 41 nye fengselsplasser med høyt sikkerhetsnivå og 6,3 mill. kroner til drift av ungdomsenhet på Østlandet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at under regjeringen Stoltenberg ble det i løpet av de to første budsjettår opprettet netto 248 nye fengselsplasser. I 2008 68 nye plasser, 2009 77 plasser. Netto tilvekst av nye fengselsplasser under den rød-grønne regjeringen fra 2006–2013 var på 513 plasser. Dublering

ble fjernet, ordningen med fremskutt løslatelse opphørte. Soningskøen gikk ned fra 2 791 (1. juni 2006) til 1 096 (1. juni 2013). I perioden 2009–2013 ble det opprettet 264 nye lukkede plasser, samt 26 plasser med høyere sikkerhet og 10 forvaringsplasser. I tillegg ble det iverksatt prøveordning for narkotikaprogram med domstolskontroll, rusmestringsprogrammer, og bruken av samfunnsstraff gikk opp.

Disse medlemmer er opptatt av en høyere grad av tilbakeføring til samfunnet etter endt soning. Dette ble stadfestet av et samlet storting i behandlingen av St.meld. nr. 37 (2017–2008) «Straff som virker – mindre kriminalitet – et tryggere samfunn». Disse medlemmer viser til regjeringens satsing på tiltak for å øke soning etter straffegjennomføringsloven § 12, og er kjent med de foreliggende planene på Notodden, der det er igangsatt et arbeid for å etablere en straffeinstitusjon for soning etter denne paragrafen. De tar sikte på å få på plass følgeforskning. Notodden har fått anerkjennelse for sitt arbeid med tilbakeføring av mennesker til arbeidsliv og aktiv samfunnsdeltakelse, og disse medlemmer ser verdien av å kunne bruke dette som et tiltak i den forbindelse.

Disse medlemmer viser til at i sitt tredje budsjettår er det heller ikke denne gang konkretisert noen oppstart for bygging av fengsel på Agder. Kleivgrend er foreslått nedlagt. Disse medlemmer mener at avdeling Kleivgrend i Telemark bør opprettholdes som i dag.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen videreføre avdeling Kleivgrend i Telemark som i dag.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at representanter fra Arbeiderpartiet i flere sammenhenger har hevdet at den rød-grønne regjeringen opprettet 500 nye fengselsplasser i perioden 2005–2013. Flertallet mener dette er et anslag som bør modereres. Ifølge tall fra Justis- og beredskapsdepartementet ble 400 fengselsplasser lagt ned i samme periode. I tillegg var 250 av plassene soning med elektronisk kontroll, og dermed uegnet til varetekt eller soning for mer alvorlig kriminalitet. Flertallet viser til at det dessverre bare ble opprettet et netto på 100 lukkede fengselsplasser i perioden 2005–2013.

Flertallet viser til Innst. 305 S (2014–2015) Utviklingsplan for kapasitet i kriminalomsorgen, hvor Stortinget ba regjeringen om å fremme en sak for Stortinget med en opptrappingsplan for kriminalomsorgen innen våren 2016. Flertallet har ikke forlatt ambisjonsnivået for bygging av fengselskapa-

sitet i Norge og avventer regjeringens oppfølging av vedtaket.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet vil påpeke at også Arbeiderpartiet mener kapasitetsutnyttelse på 98 pst. er dårlig kriminalpolitikk. Disse medlemmer vil påpeke den positive effekt lavere kapasitetsutnyttelse har for innholdet i soningen. De ansatte kan bruke mer tid på innhold i stedet for logistikk tilknyttet bytte mellom varetekt og domssonere for å være sikre på at alle får plass. Videre vil disse medlemmer påpeke den gode betydningen tilstrekkelig kapasitet har for bedre forebygging. De som skal sitte i fengsel, skal dit raskest mulig. Dette er viktig både for å unngå ny kriminalitet mens de venter, og fordi en vet at størst forebyggende effekt kommer ved nærhet mellom domfellelse og reaksjon.

Disse medlemmer synes også det er merkelig å observere at Arbeiderpartiet ikke ser de andre store satsingene på forebygging som leveres av regjeringen. Når man vet at de fleste domfelte har rusproblemer, er det avgjørende å legge til rette soningen slik at man kan takle disse problemer bedre. Det er således viktig å styrke § 12-soning, som regjeringen har gjort. I tillegg til økt fokus på narkotikaprogram med domstolskontroll. Videre har regjeringen fått på plass Nav i alle fengsler. Ingen av disse tiltakene ble prioritert av den forrige regjeringen. Hva gjelder forebygging, skulle man også tro at Arbeiderpartiet var opptatt av de store satsinger og nye ordninger som ligger i Nærpolitireformen.

Disse medlemmer er også opptatt av nye etableringer av fengselsplasser i Norge. Derfor er det foreslått bevilgning til etablering av nye bygg både på Eidsberg og Ullersmo. Disse medlemmer vil imidlertid påpeke at den forrige regjeringen etterlot seg et stort etterslep hva gjelder nye fengselsbygg, planer om nye fengselsbygg og rehabilitering. Regjeringen har derfor hatt behov for å finne hurtige løsninger. Norgerhaven i Nederland er svært effektivt og gir gode rehabiliteringstilbud. Nå er soningskøen rundt 700 ubetingede dommer, ned fra over 1 000 for bare tre måneder siden. I tillegg er det gode muligheter for varetekt for politiet slik at oversitting i glattceller kan unngås. Disse resultatene har regjeringen fått til på ca. 1,5 år.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til regjeringens prioritering ved å leie fengselsplasser i Nederland. Disse medlemmer mener disse midlene burde blitt benyttet til å bygge nye varige fengselsplasser i Norge. Disse medlemmer mener, foruten de nye fengselsplassene regjeringen har prioritert i Norge, at det burde vært satt av penger til en rask bygging av

nytt fengsel i Agder og Mosjøen, samt økt kapasitet ved Hustad fengsel og Vik fengsel.

Disse medlemmer viser til behandling av Dokument 8:5 S (2015–2016) og partienes respektive forslag i denne saken. Disse medlemmer viser til den varslede stortingsmeldingen om kapasitet og utfasing av fengsler som skal komme i vårseksjonen, og ber om at det i den blir tatt en vurdering av planlagt avvikling av leieavtalen med nederlandske myndigheter snarest mulig.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i den varslede stortingsmeldingen vurdere en raskest mulig utfasing av leieavtalen av fengselsplasser i Nederland.»

Disse medlemmer konstaterer at avtalen om leie av fengselsplasser i Nederland, til 25,5 mill. euro ble inngått da valutakursen var på 8,5. Vedvarer denne valutakursen, vil prisen for årlig leie de nærmeste årene kunne øke til om lag 230 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen mellom samarbeidspartiene hvor det ble fremmet følgende verbalforslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med at Stortingets anmodningsvedtak nr. 604 fra behandlingen av Meld. St. 12 (2014–2015) Utviklingsplan for kapasitet i kriminalomsorgen, jf. Innst.305 S (2014–2015) besvares, foreta en kvalitetssikring av planer, kostnader og samfunnsøkonomisk nytte med tanke på utbygging av Vik fengsel i Sogn.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet registrerer at Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener det bør bygges fengsel i Ålesund og Mosjøen samt øke kapasiteten ved Hustad fengsel og Vik fengsel. Disse medlemmer prioriterer også behovet for økt fengselskapasitet i Norge, og viser til Prop. 1 S (2015–2016) hvor det er lagt inn midler til økt fengselskapasitet i Norge, samt til Meld. St. 12 (2014–2015) hvor en enstemmig komité ba regjeringen om å fremme en sak for Stortinget med en opptrappingsplan for kriminalomsorgen innen våren 2016. Denne opptrappingsplanen skal inneholde en konkret og realistisk plan for utbygging av norsk fengselskapasitet, samt utfasing av eldre og ufunksjonelle fengselsbygg.

Disse medlemmer bemerker at representantene fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ønsker å avslutte leieforholdet av fengselsplasser i Nederland uten at det er på plass ny kapasitet i Norge. Disse medlemmer viser til at bakgrunnen for å inngå

leieavtale med Nederland var å raskt få på plass lukket soningskapasitet som det er størst behov for.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2016 hvor Kristelig Folkeparti foreslo å bevilge 20 mill. kroner til oppstart av utbyggingen av Vik fengsel med 36 nye lukkede soningsplasser, samt 12 mill. kroner til opprettholdelse av 27 åpne soningsplasser ved Arendal fengsel avd. Kleingrend, for å øke soningskapasiteten i Norge. Dette medlem viser også til at det i Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2016 ble foreslått å bevilge 1 mill. kroner til reisestøtte til pårørende for innsatte som soner i fengsel Nederland.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil peke på at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett har satt av penger til å utvide kapasiteten ved Vik fengsel i Sogn og Fjordane og Hustad fengsel i Møre og Romsdal. Det er et stort behov for disse plassene, og det vil medføre økt antall statlige arbeidsplasser på disse stedene. Det er beklagelig at regjeringen ikke har foreslått å sette av penger til dette formålet.

Dette medlem vil også vise til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge 50 mill. kroner i oppstartsbevilgning til nytt fengsel i Ålesund og Mosjøen.

Dette medlem fremmer slikt forslag:

«Stortinget ber regjeringen raskt starte byggingen av nye lukkede fengselsplasser i Agder, Ålesund, Mosjøen, Vik og på Hustad.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til Innst. 305 S (2014–2015) Utviklingsplan for kapasitet i kriminalomsorgen, hvor Stortinget ba regjeringen om å innen våren 2016 fremme en sak for Stortinget med en opptrappingsplan for kriminalomsorgen for å sikre 500 netto nye soningsplasser i Norge innen 2020. Flertallet pekte her på en rekke fengsler som skal bygges ut og ser frem til behandlingen av saken der Stortinget blir fremlagt et godt beslutningsgrunnlag for de konkrete prosjektene.

VEDLIKEHOLD AV FENGSLER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at vedlikeholdsetterslepet i norske fengsel er stort. En analyse fra Statsbygg viser at fengslene samlet sett har et vedlikeholdsbehov på mellom 3,3 og 4,4 mrd. kroner. Samarbeidspartiene har foreslått å øke bevilgningene for å ta igjen vedlikeholdsetterslepet, og denne satsingen videreføres i

dette budsjettet. Flertallet viser til at det er foreslått satt av 120 mill. kroner til ekstraordinært vedlikehold av fengslene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er enig med regjeringen når det pekes på stort vedlikeholdsbehov, og er fornøyde med at regjeringen nå følger opp det arbeidet som ble startet under regjeringen Stoltenberg II for å få kartlagt vedlikeholdsetterslepet. Disse medlemmer vil peke på at svært mange av fengslene i Norge er gamle og at det derfor er stort behov for å fornye og modernisere. Disse medlemmer vil minne om at det i 2012 ble igangsatt konseptvalgutredning for nybygg på Agder, som endte opp med vedtak om å bygge nytt fengsel, (alternativt 2 fengsler), i Agder i 2013, og at Arbeiderpartiet har fulgt dette opp med å foreslå oppstart av nytt fengsel i Agder tre ganger i Stortinget. Disse medlemmer synes det er bra at regjeringen foreslår å øke bevilgningen til vedlikehold med 120 mill. kroner som en del av regjeringens tiltakspakke for økt sysselsetting. Stoltenberg II-regjeringen bevilget 188 mill. kroner til vedlikehold og modernisering over Justis- og politidepartementet samt Fornyings- og administrasjonsdepartementets budsjett Prop. 1 S (2009–2010). I tillegg ble eiendomsmassen overført til Statens eiendomsforvaltning, som nå har ansvar for vedlikeholdet. Disse medlemmer mener dette understreker behovet for å komme i gang med å etablere ny kapasitet i Norge for å erstatte gamle og uhensiktsmessige fengsel samt øke soningskapasiteten. 140 mill. kroner ut over regjeringens forslag er bevilget til oppstart av fengsel på Agder, Halden, Skien og Vik, samt opprettholdelse av avdeling Kleivgrend i Arendal. Disse medlemmer foreslår derfor i tillegg til Agder, oppstart av nybygg i Halden fengsel, Skien fengsel og Vik fengsel.

Disse medlemmer viser til disse medlemmers satsing på bygging av nye fengselsplasser i Norge. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen raskest mulig starte arbeidet med å bygge nye, lukkede plasser på Agder, i Halden, Skien og Vik fengsel.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener at det økte nivået på vedlikeholdsbudsjettene under regjeringen Solberg er svært positivt, og er fornøyd med regjeringens arbeid med å ta igjen vedlikeholdsetterslepet. Flertallet viser til at oppgitte tall fra KDI inkl. Statsbygg viser at det under den rød-grønne regjeringen 2009–2012 ble satt av totalt 550 mill. kroner til vedlikehold. Dette var

også inkludert tiltakspakken i forbindelse med finanskrisen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2016 hvor Kristelig Folkeparti foreslo å omdisponere 70 mill. kroner fra vedlikehold til å styrke bemanningen og rehabiliteringen i kriminalomsorgen. Dette medlem viser til at det vil være større satsing på vedlikehold i 2016 selv etter denne omdisponeringen. I Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2016 ble 7,5 mill. kroner av de omdisponerte 70 mill. kronene flyttet til kap. 430 post 70 for i enda større grad å bruke frivillige organisasjoner i arbeidet med bedret rehabilitering.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett hvor det blir foreslått å bevilge 75 mill. kroner i 2016 for å starte rehabiliteringen av avdeling A ved Oslo fengsel. Dette medlem vil peke på at det er helt nødvendig at kapasiteten ved Oslo fengsel ikke svekkes. Oslo fengsel har en meget strategisk plassering, nært både Oslo politidistrikts sentralarrest og tinghuset. En slik plassering er svært ressursbesparende. Dette medlem mener således at avdeling A bør rehabiliteres.

Dette medlem fremmer slikt forslag:

«Stortinget ber regjeringen igangsette arbeidet med å ruste opp avdeling A ved Oslo fengsel.»

NARKOTIKAPROGRAM MED DOMSTOLSKONTROLL

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, er fornøyd med at regjeringen viderefører ordningen med narkotikaprogram med domstolskontroll og gjør denne landsdekkende. En evaluering fra Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS) viser at 35 pst. av de som kommer inn i programmet fullfører og har mindre problemer med rus og kriminalitet enn tidligere. Sammenlignet med tilsvarende tiltak i andre land, er de norske resultatene gode.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er tilfredse med at departementet har fulgt opp deler av Arbeiderpartiets forslag i Dokument 8:86 S (2014–2015) Om innhold i kriminalomsorgen, og utvider narkotikaprogram med domstolskontroll til flere byer og sørger for at en større andel av de innsatte kan sone sin straff med elektronisk fotlenke. For disse medlemmer er det viktig at straffen i større grad blir tilpasset den enkelte, slik at man får en straf-

fegjennomføring som i størst mulig grad fører til effektiv rehabilitering, slik at framtidig kriminalitet reduseres.

RADIKALISERING

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, er fornøyd med at samarbeidspartiene foreslår å bevilge om lag 2,5 mill. kroner i arbeidet mot radikaliserings- og voldelig ekstremisme i kriminalomsorgen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at etter økningen av effektiviserings- og avbyråkratiseringskuttet, er bevilgningen redusert til om lag 2,5 mill. kroner. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets forslag om å skjerme kriminalomsorgen fra kuttene ut over 0,5 pst.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at den første handlingsplanen mot radikaliserings- og voldelig ekstremisme ble lagt fram i 2010 av Stoltenberg II-regjeringen. Disse medlemmer mener det er viktig å ha et helhetlig og bredt arbeid mot radikaliserings- og voldelig ekstremisme. Disse medlemmer er enige i regjeringens intensjoner om oppfølging og tiltakene, men er bekymret for at muligheten til gjennomføring av disse tiltakene reduseres som en følge av effektiviserings- og byråkratikuttene som innføres. Disse medlemmer viser også til PST sin bekymring i høringsinnspillet til Prop. 92 LS (2014–2015) for de reduserte mulighetene til oppfølging av radikaliserings- og gjengorganisering fengslingsoverføring til Nederland gir.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen har lagt fram en egen handlingsplan mot radikaliserings- og voldelig ekstremisme. Planen inneholder 30 konkrete tiltak, og planen har vakt internasjonal interesse. Regjeringen har satt av 17,5 mill. kroner i 2015 til ulike prosjekter og tiltak mot radikaliserings- og voldelig ekstremisme; herav 7,5 mill. kroner til forebyggende arbeid mot radikaliserings- og voldelig ekstremisme i regi av frivillige organisasjoner i samarbeid med kommunene.

Flertallet viser til at regjeringen og samarbeidspartiene bygger sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Flertallet mener det også i offentlig forvaltning er et potensial for å bli mer effektiv, og at regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform legger til rette for dette.

BARN AV INNSATTE

Komiteen vil peke på viktigheten av at innsattes barn blir ivaretatt og fulgt opp. I et forebyggende perspektiv er det avgjørende å sørge for tidlig og god oppfølging av disse barna. Kriminalomsorgen må samarbeide med andre hjelpeinstanser innen for eksempel helse, skole og Nav.

Komiteen viser til at barn av innsatte er en sårbar gruppe som må gis særskilt oppmerksomhet. Kriminalomsorgen må legge godt til rette for besøk av barn som har foreldre som soner i fengsel. I tillegg må det legges til rette for at de barna som trenger det får god oppfølging, og for å få til dette på en god måte må kriminalomsorgen samarbeide med andre relevante aktører til det beste for barnet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjettforslag for kriminalomsorgen der det foreslås å styrke rammen med 55 mill. kroner til personell, derav er 35 mill. kroner øremerket personell knyttet til arbeidet med innsattes barn. Disse medlemmer viser til sitt alternative budsjett, der styrking til ansatte og innhold i kriminalomsorgen er på 35 mill. kroner i tillegg til at 20 mill. kroner er omdisponert fra prosjektet «transport av varetektsfanger».

PSYKISK HELSE

Komiteen vil vise til undersøkelse og kartlegging som er gjort av innsattes psykiske helsetilstand som viser at det er omfattende psykisk sykkelighet blant de innsatte. Komiteen er positiv til tiltakene som er igangsatt på Ila for å forbedre forholdene for noen av de sykeste. Det er også positivt å registrere at de innsatte har hatt god effekt av tiltakene. Dette viser, etter komiteens mening, viktigheten av å ha tilstrekkelig ansatte i kriminalomsorgen, slik at de innsatte som har psykisk sykdom, bedre kan følges opp og bli bedre, ikke sykere, under fengslingen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener det er bekymringsfullt for oppfølgingen at regjeringens effektiviseringskutt på om lag 26 mill. kroner, i høy grad vil ramme mulighetene til å bedre psykisk helse hos innsatte.

KVINNELIGE INNSATTE

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, registrerer at medlemmene fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet synes det er beklagelig at kvinnelige innsatte blir stemoderlig behandlet av nåværende regjering. Flertallet presiserer at det nå ikke har skjedd noen forverring i tilbudet til kvin-

nelige innsatte i forhold til hva det var under forrige regjering. Tvert imot så har denne regjeringen og samarbeidspartiene tatt grep med hensyn til å forbedre kapasiteten i norske fengsel. Med lavere press på fengselsplassene er det lettere å få til høyere kvalitet og derigjennom ivareta de spesielle hensyn som gjelder kvinnelige innsatte.

Flertallet er opptatt av å opprettholde nærhetsprinsippet for soning, men registrerer at dette kan være en vanskelig balansegang når det kun er 6–7 pst. av de innsatte som er kvinner.

Flertallet imøteser rapporten fra Kriminalomsorgsdirektoratet om oppfølging av rapporten som ble avgitt i fjor knyttet til soningsforhold for kvinner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet vil påpeke at det er et stort behov for flere soningsplasser og bedre soningsforhold for kvinner, både etnisk norske og med annen etnisk bakgrunn. Som eksempel kan det nevnes at i Sunndal i Møre og Romsdal er det utarbeidet planer for et kvinnefengsel som kan ivareta behovene utenfor det sentrale Østlandsområdet, og spesielt i region Vest og Nord. Innholdet i et kvinnefengsel etablert i tråd med disse planene vil kunne bli svært godt, med god ivaretagelse og rehabilitering av de innsatte.

Komiteens medlem fra Senterpartiet ber Justis- og beredskapsdepartementet intensivere arbeidet med å etablere flere kvinnefengsler også utenfor Østlandet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet registrerer at man øker bevilgninger øremerket mannlige innsatte i Nederland med 1,5 mill. kroner, mens det ikke bevilges noe til å forbedre eller utvide kapasiteten for kvinnelige innsatte.

Det er videre oppsiktsvekkende, etter disse medlemmers mening, at omtalen av kvinners stilling og behov i fengsel, er flyttet til kap. 6 om likestilling. Disse medlemmer mener dette er feil plassering. Kvinners situasjon tilhører kriminalomsorgen og bør omtales under kapitlet om kriminalomsorg, sammen med all annen omtale av forholdene der. Denne flyttingen reduserer kvinners situasjon til kun et likestillingsspørsmål, noe det ikke er. Dermed fremstår hele budsjettproposisjonen om kriminalomsorgen som en beskrivelse av menns forhold i fengsel. Det er svært beklagelig at kvinnelige innsatte blir så stemoderlig behandlet av nåværende regjering. Det er spesielt, når tiltakene som iverksettes i hovedsak er til og for mannlige innsatte. Effektivitetskuttene på 0,5 pst. i budsjettforelegget er etter forliket økt til 0,7 pst., noe som betyr en ytterligere reduksjon i rammen på 3,7 mill. kroner til totalt 26,3 mill. kro-

ner. Dette rammer alle innsatte, men kvinnelige innsatte rammes hardt, all den tid utgangspunktet deres er dårligere enn for de mannlige innsatte og det ikke ligger inne skjermingskrav for eller reduserte krav til rene kvinnefengsler eller innholdstiltak for kvinnelige innsatte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at det i forslaget om å starte byggingen av Agder fengsel inneholder forslag om egen avdeling for kvinner. For øvrig vises det til forslaget til bevilgning fra Arbeiderpartiet (alternativt budsjett) som styrker tiltak for kvinner i fengsel og tilrettelegging for egen kvinneavdeling i Agder fengsel.

Disse medlemmer viser også til regjeringens manglende prioritering av kvinnelige innsatte. Flere undersøkelser, blant annet av organisasjonen Juridisk rådgivning for kvinner (JURK), viser at kvinnelige innsatte har flere utfordringer enn menn under soninga og at det er høy sykkelighet blant kvinnene. Disse medlemmer viser til Dokument 8:35 (2013–2014) Om bygging av fengsel i Agder, med egen avdeling for kvinner, og viser til at disse medlemmer i sitt alternative budsjett har foreslått å øke bevilgningen utover regjeringens forslag med 5 mill. kroner, i tillegg til at 5 mill. kroner er avsatt på Helsedepartementets budsjett. Disse 10 mill. kronene er øremerket tiltak for å bedre helsetilstanden og gi kvinnene en mer tilpasset rehabilitering.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Agder fengsel bygges ut med egen kvinneenhet.»

«Stortinget ber regjeringen i den varslede kapasitetsmeldingen våren 2016 ha eget kapittel om kvinners situasjon i fengslene.»

PERMISJONER FRA SONING

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at innsattes rett til permisjon og prøveløslatelse skal sikre en best mulig overgang fra soning til frihet for den enkelte innsatte. Flertallet viser til Kalfarhuset i Bergen som tilbyr oppfølging av personer som soner eller som har sonet en fengselsstraff. Flertallet er kjent med at det har blitt gjort noen endringer i permisjonsvilkårene slik at mange innsatte ikke lenger har mulighet til å få oppfølgingen som Kalfarhuset gir. Flertallet mener at regjeringen må sikre at permisjonsregelverket ikke svekker den enkeltes mulighet til rehabilite-

ring i regi av frivillige organisasjoner i permisjonstiden.

Flertallet fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at regelverk knyttet til permisjoner fra soning praktiseres fleksibelt slik at rehabiliteringstilbud i regi av frivillige organisasjoner kan gjennomføres under soningsperioden.»

FRIVILLIGE ORGANISASJONER

Komiteen vil også fremheve de mange frivillige organisasjonene innen kriminalomsorgen som er et viktig supplement til det offentlige når det gjelder å tilbakeføre den domfelte til samfunnet. Det er etter komiteens mening viktig at slike organisasjoner får mest mulig forutsigbare rammevilkår gjennom lengre avtaler om bevilgninger fra staten.

Komiteen vil peke på det viktige arbeidet frivillige organisasjoner gjør i kriminalomsorgen. Et samarbeid med frivillige og ideelle organisasjoner er helt nødvendig for å ha et best mulig rehabiliteringstilbud. Samarbeidet mellom det offentlige og disse organisasjonene må styrkes.

Komiteen vil påpeke at de bidrar til å sikre et mangfold i tilbudet til den enkelte straffedømte, som enten er under soning eller som skal integreres i samfunnet etter endt soning. Komiteen viser til at det er viktig å sikre gode rammevilkår for frivillige organisasjonene ved blant annet å inngå mer langsiktige avtaler for å sikre mer forutsigbarhet for organisasjonene.

Komiteen viser til at det ved inngåelse av slike avtaler må foretas en kvalitetssikring av de enkelte tilbudene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at midlene til de frivillige organisasjonene bør fordeles slik:

- For Fangers Pårørende: 2,671 mill. kroner
- Wayback: 4,966 mill. kroner
- Kirkens sosialtjenestes arbeid blant innsatte: 1,627 mill. kroner
- Vardeteateret AS: 1 mill. kroner
- Musikk i fengsel og frihet: 0,358 mill. kroner
- Stiftelsen Retretten: 1 mill. kroner
- Kirkens bymisjon sitt tilbakeføringsarbeid «FRI»: 3,5 mill. kroner
- Røde Kors – Nettverk etter soning: 1,5 mill. kroner
- Frelsesarmeens arbeid for innsatte: 1,5 mill. kroner

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i større grad gi tilskudd til frivillige organisasjoner gjennom avtaler over flere år.»

Flertallet viser til at den totale bevilgningen som regjeringen har foreslått til frivillige organisasjoner er på 22,5 mill. kroner, som er en økning fra saldert budsjett 2015.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at bevilgningen til frivillige organisasjoner på post 70 har gått ned fra 23,7 mill. kroner i 2013, til 22,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til eget alternativt budsjettforslag der det foreslås bevilget 5 mill. kroner mer til tilbakeførringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner. Disse midlene foreslås fordelt slik (med totalbeløp i parentes):

- For fangers pårørende: 300 000 (2 971 000)
- Musikk i fengsel og frihet: 250 000 (1 200 000)
- Vardeteateret: 700 000 (1 700 000)
- Stiftelsen Retretten: 500 000 (1 500 000)
- Stiftelsen Kirkens bymisjon Drammen: 100 000 (850 000)
- Norges Røde Kors nettverk etter soning: 600 000 (1 100 000)
- Røverhuset: 700 000 (1 300 000)
- Stiftelsen Kirkens bymisjon Vestfold: 100 000 (600 000)
- Norges Røde Kors visitortjenesten: 400 000 (900 000)
- Frelsesarmeen Safe Way Home: 200 000 (650 000)
- Frelsesarmeen fengselsarbeid: 300 000 (700 000)
- Ungdom mot vold: 50 000 (400 000)
- Blues Factory: 50 000 (350 000)
- Stjernegruppen Ringerike AS Blå Kors: 50 000 (350 000)
- Øvrige mottakere: 700 000 (2 257 000)

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2016 hvor Kristelig Folkeparti foreslo å omdisponere midler fra vedlikehold til å styrke bemanningen og rehabiliteringen i kriminalomsorgen, og økte derfor kap. 430 post 70 med 7,5 mill. kroner. Disse midlene ble foreslått øremerket utover allerede øremerkede midler i Prop. 1 S (2015–2016) med 3 mill. kroner til FRI (Kirkens bymisjon), Nettverk etter soning (Røde Kors), Retreat (Frelsesarmeen), samt midler til frivillige organisasjoner som

arbeider for innsatte som soner i Nederland (0,5 mill. kroner).

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen med 10 mill. kroner til frivillige organisasjoner som driver med rehabilitering innen kriminalomsorgen. Disse organisasjonene yter svært gode tilbud, og er helt nødvendige for å ha en god rehabilitering.

VELFERDSOBLIGASJONER

Komiteen viser til at Stortinget enstemmig har bedt regjeringen sørge for at det etableres et pilotprosjekt med bruk av velferdsobligasjoner (SIB) som modell for å sikre bedre forebygging av og mindre tilbakefall til kriminalitet i aldersgruppen 18–30 år, for derigjennom å bidra til reduserte offentlige utgifter. Komiteen har merket seg at Arbeids- og velferdsdirektoratet de siste 2 årene har gitt oppstartsstøtte til en forstudie om dette. Komiteen ber regjeringen sikre at dette arbeidet videreføres og at henholdsvis Justis- og beredskapsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet koordinerer innsatsen for å sikre at et slikt prosjekt er på plass i løpet av 2016.

Kap. 3430 Kriminalomsorgens sentrale forvaltning

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 432 Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)

Komiteen viser til at bevilgningen på kap. 432 post 1 skal dekke lønnsutgifter til personale ved Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS), lønn til aspiranter og drifts- og husleieutgifter vedrørende skolebygningen. Bevilgningen er på om lag 186 mill. kroner for 2016.

Komiteen viser til at for å sikre en god kriminalomsorg er det viktig med kvalifiserte fengselsbetjenter. Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS) har ansvaret for fengselsbetjentutdanningen, og bevilgningen omfatter lønn til personale og aspiranter, samt drifts- og husleieutgifter vedrørende skolebygningen. I tillegg omfatter bevilgningen inventar og utstyr i skoleseksjonene og i kontorene, samt annen drift. Det er etter komiteens mening helt avgjørende at ansatte i kriminalomsorgen har god kompetanse innen blant annet rehabilitering, slik at formålet med straffegjennomføringen realiseres.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at arbeidet mot radikaliserer er viktig. Disse medlemmer registrerer at budsjett-

tet er foreslått økt med 1 mill. kroner til dette formålet, men registrerer at økningen reduseres i og med effektiviserings- og avbyråkratiseringskuttet. Disse medlemmer har i sitt budsjett skjermet kriminalomsorgen for kuttene ut over regjeringens forslag i Prop. 1 S (2015–2016). Kuttet i forbindelse med reduksjonen knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen ved KRUS er økt fra 0,5 til 0,7 pst. Et innsparingskrav på totalt i underkant av 1,26 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at de økte effektiviserings- og avbyråkratiseringskuttene ut over 0,5 pst. til KRUS ikke realiseres i Arbeiderpartiets alternative budsjett.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen og samarbeidspartiene bygger sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Flertallet mener det også i offentlig forvaltning er et potensial for å bli mer effektiv, og at regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform legger til rette for dette.

Kap. 3432 Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten

Komiteen viser til at politiets hovedoppgave er å forebygge, bekjempe og etterforske kriminalitet. Komiteen mener at politiets kapasitet og kvalitet er avgjørende for å sikre trygge lokalsamfunn, og for å redusere hverdagskriminalitet. Politiet må også være i stand til å møte kriminalitetsutviklingen med økende innslag av organisert kriminalitet, arbeidslivskriminalitet og digital kriminalitet. Trygghet er en del av den norske velferden og viktig for den enkeltes frihet og livskvalitet. For å sikre innbyggernes trygghet er det etter komiteens mening viktig at målet om to polititjenestemenn per 1 000 innbyggere blir nådd innen 2020. Komiteen viser til at kriminalitetsbildet er komplekst og i stadig utvikling.

Komiteen understreker at internasjonalt politisamarbeid er viktig for å avdekke og bekjempe organisert kriminalitet.

Komiteen vil presisere viktigheten av at politiet samarbeider med andre fagfelt og fagetater.

Komiteen viser til den økte ankomsten av asylsøkere til Norge og Europa. Dette vil medføre betydelige meroppgaver for justissektoren.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig

Folkeparti, viser til Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016), om økt antall asylkomster, og konstaterer at regjeringen her styrker politiet med ytterligere 347,2 mill. kroner. Flertallet er tilfreds med at bevilgningsforslaget innebærer blant annet 371 flere stillinger til politiet, og at regjeringen foreslår en kraftig styrking av politiet for å møte den ekstraordinære situasjonen de økte asylkomstene innebærer. Flertallet peker særlig på at regjeringen prioriterer etableringen av nytt ankomstsenter i Østfold, og håndteringen av den utfordrende situasjonen i Øst-Finnmark og på Storskog. Flertallet viser også til regjeringens satsing på at ID-arbeidet forsterkes og at sikkerhetsvurderinger overfor enkeltpersoner intensiveres. Dette er viktig for å avdekke mulige terrorister og kriminelle som utnytter flykningetilstrømmningen. Flertallet er tilfreds med at regjeringen legger opp til å intensivere territorialkontrollen ytterligere i grensenære områder, og at det også foreslås økte ressurser til arbeidet med fingeravtrykk og etterforskning i Kripes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at situasjonen ved Storskog er ekstraordinær og i stadig endring.

Disse medlemmer påpeker at regjeringens forslag til tilleggsbevilgninger ikke er nok.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett hvor det foreslås 52,4 mill. kroner til byggeprosjektet ved Storskog, slik at grensekontrollens forutsetninger blir styrket.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremsetter følgende forslag:

«Regjeringen bes prioritere å igangsette byggeprosjektet ved Storskog.»

Disse medlemmer merker seg at det foreslås å redusere bevilgningen med 93,66 mill. kroner som følge av regjeringen Solbergs effektiviserings- og avbyråkratiseringsreform.

Disse medlemmer merker seg også at post 21 Spesielle driftsutgifter, foreslås redusert med 2,24 mill. kroner som følge av regjeringen Solbergs effektiviserings- og avbyråkratiseringsreform.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen og samarbeidspartiene bygger sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Flertallet mener det også i offentlig forvaltning er et potensial for å bli mer effektiv, og at regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform legger til rette for dette.

NÆRPOLITIREFORMEN

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at Stortinget har vedtatt Nærpolitireformen, Innst. 306 S (2014–2015) og Innst. 307 L (2014–2015)). Reformen er både en struktur- og en kvalitetsreform. Flertallet har store forventninger til resultatene av denne reformen, og legger stor vekt på at den gjennomføres i henhold til de rammer og føringer som Stortinget har lagt til grunn.

Flertallet viser til at bakgrunnen for reformen var flere rapporter, deriblant Gjörv-kommisjonens rapport, som påpekte store utfordringer i politiet. Norge er et langstrakt land med ulik geografi og demografi. For å sikre et nærpolti for fremtiden, i hele landet, inngikk nevnte partier et bredt forlik. Nærpolitiet er avgjørende for å sikre tryggheten, til-liten og nærheten til lokalbefolkningen. Flertallet viser til Innst. 306 S (2014–2015) hvor medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre påpekte følgende:

«Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, understreker at målet med politireformen er å skape et nærpolti som er operativt, synlig og tilgjengelig, og som har kapasitet og kompetanse til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger, og sikre innbyggernes trygghet.

Flertallet vil understreke at lokal forankring, tett kontakt med nærmiljøene og godt samarbeid med kommunale myndigheter er en forutsetning for politiets legitimitet og autoritet.

Flertallet mener et nærpolti skal være et politi som:

Er lokalt tilstedeværende.

Har god lokalkunnskap.

Har en bred kontaktflate mot lokalsamfunn og innbyggere.

Vektlegger og balanserer forebygging, ordenstjeneste, etterforskning og beredskap.

Flertallet understreker at nærpolitiet skal være lokalt forankret. De utgjør politiets ytterste ledd. Nærpolitiet er i de fleste tilfeller den etaten innbyggerne møter i situasjoner som oppleves truende, farlig eller krenkende. Det er derfor avgjørende at dette leddet har ressursene, kompetansen og kvaliteten som trengs for å være aktivt til stede der folk er og situasjonen oppstår.»

Flertallet viser til at det er avgjørende å sikre at formålet med reformen gjennomføres. Regjeringen må derfor sørge for at politikraften ikke sentreres rundt hovedsetene i de ulike distriktene og politidirektoratet, men at det kommer politiet ute i distriktene til gode. Skal formålet med den nye politireformen sikres, er det helt avgjørende at vi har politi ute i distriktene, der folk bor, slik at politiet er rustet til å forebygge og etterforske kriminalitet på en forsvarlig og god måte.

Flertallet viser til de ti grunnprinsippene for politiet som ble etablert i stortingsmelding nr. 42 (2004–2005), som legger grunnlaget for hvilket politi vi skal ha. De påpeker blant annet at politiet skal være desentralisert, samt at det skal være integrert i lokalsamfunnet. Flertallet påpeker at regjeringen må følge arbeidet med organiseringen av reformen nøye slik at formålet med reformen oppnås.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at Nærpolitireformen skal sette politidistriktene i stand til å stå på egne bein. Nærpolitireformen vil stoppe den utilsiktede sentraliseringen som har foregått over mange år i politiet ved at oppgaver er overført fra små politidistrikter til særorganer og større politidistrikter, pga. manglende kompetanse og kapasitet i mange av politidistriktene.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at hovedtrekkene og hovedprofilen i regjeringens forslag til nærpolitireform fikk stor tilslutning og ble videreført i et bredt forlik under Stortingets behandling.

Komiteens medlem fra Senterpartiet understreker at det faktum at det ble et relativt bredt flertall på Stortinget for politireformen, ikke er noen garanti for et reelt nærpolti for fremtiden. Det er avgjørende for å beholde et sterkt nærpolti i hele landet at ressursene blir fordelt med dette som mål. Dette medlem ønsker å unngå at mange lokale lensmannskontorer blir nedlagt, men frykter at politireformen kommer til å resultere i massiv nedleggelse av lensmannskontorer og større avstand mellom politiet og innbyggerne.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det måtte endringer til i regjeringens forslag til politireform, før det ble mulig å stille seg bak den. I det vesentligste handlet endringene om tre forhold (1) en sterkere lokal forankring av politikraften, (2) et mer systematisk arbeid for kultur og ledelse i politietaten, og (3) tydeligere avklaringer for nasjonal kriseledelse. Disse medlemmer mener det er en klar fordel for politietaten at det nå er et bredt politisk flertall bak politireformen, da det gir nødvendig forutsigbarhet i gjennomføringen av den.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet merket seg justis- og beredskapsministerens bemerkninger på PF sitt landsmøte om at «toget dessverre hadde gått for denne gang» når det gjelder kompetansekravene til politimestrene.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen se nærmere på hvilket kompetansekrav en bør stille til politimestere.»

RESSURSER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, peker på at politi- og påtalemyndigheten har fått betydelig økte bevilgninger på om lag 3 mrd. kroner de siste tre årene, særlig til økt bemanning, sikkerhet og beredskap. Nærpolitireformen og store IKT-investeringer vil gi et mer effektivt politi og komme politidistriktene til gode. Satsingen på politidistriktene omfatter primært nye politistillinger og gjennomføring av nærpolitireformen, og andre satsinger til særskilte formål som barnehus, bekjempelse av vold i nære relasjoner, menneskehandel, arbeidsmiljøkriminalitet mv.

Flertallet er tilfreds med at også i 2016-budsjettet foreslår regjeringen å legge til rette for at alle nyutdannede fra Politihøgskolen skal få jobb i etaten. Regjeringens ambisjon er at det i løpet av 2020 er to polititjenestemenn per 1 000 innbyggere på nasjonalt nivå. Etter flertallets syn vil det gjøre politiet enda mer robust i fremtiden. Samtidig er det forventninger til og behov for omfattende modernisering og forbedringer i etaten på flere viktige områder fremover, som innen kultur og ledelse, IKT, forebygging, etterforskning, påtale, beredskap og operative polititjenester. En vellykket gjennomføring av nærpolitireformen vil etter flertallets mening være avgjørende, og klare prioriteringer vil være påkrevet.

Flertallet er derfor svært tilfreds med det løftet bemanningen i politiet har fått etter regjeringsskiftet. For 2016 foreslås det 163,2 mill. kroner for å styrke bemanningen i politiet med inntil 347 nyutdannede fra Politihøgskolen våren 2016, og følge opp helårsvirkningen av opprettelsen av stillinger og tiltak i 2015, herav 349 nye politistillinger (160 mill. kroner) og 50 nye påtalejurister i politiet (14,5 mill. kroner). Flertallet understreker at dette løftet er et resultat av bevisste politiske prioriteringer og et prioritert ønske fra etaten.

Flertallet peker videre på viktigheten av at regjeringen foreslår å øke bevilgningen med 247 mill. kroner til gjennomføring av nærpolitireformen og IKT-modernisering i norsk politi i 2016. Flertallet understreker at målet med reformen er et nærpoliti som er operativt, synlig og tilgjengelig, og som har kapasitet og kompetanse til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger, og sikre innbyggernes trygghet. Gjennomføringsarbeidet må etter flertallets syn legges opp på en måte som

skal sikre at politiet har et forsvarlig nivå på beredskap og tjenester i omstillingsperioden.

Flertallet vil vise til at det under Bondevik II, i samarbeid med Fremskrittspartiet, ble opprettet en ordning med politipatruljer som foretok tilfeldige id-kontroller i grensenære områder. Dette ble gjort ved at man benyttet dedikerte kjøretøy og håndholdte fingeravtrykk-scannere.

Flertallet konstaterer at presset mot Norge i dag er vesentlig større enn for 10 år siden. Europa opplever stadige terrorangrep, og demokratiene utfordres. Flertallet ønsker derfor at ordningen med tilfeldige kontroller i grensenære områder styrkes. I en tid der det innføres midlertidig grensekontroll, mener flertallet at ubevoktede grenseoverganger må få styrket fokus.

Flertallet vil understreke viktigheten av en god terrorberedskap. Europa har dessverre sett en rekke tragiske terroranslag de siste årene, og det er viktig å være forberedt dersom det verst tenkelige skulle inntreffe. Flertallet mener bombegruppen i Oslo har en viktig beredskapsfunksjon som kommer hele Norge til gode. Flertallet mener beredskaps-situasjonen tilsier en nødvendig styrking av bombegruppen. Flertallet ber derfor regjeringen om å prioritere bombegruppen i Oslo når nye politistillinger skal fordeles til politidistriktene, og forutsetter at dette også følges opp med utstyrsressurser.

Flertallet mener det er et viktig og riktig tiltak at regjeringen etablerer et prosjekt med hurtigbehandling av straffesaker i Oslo. Dette tiltaket vil kunne ha en kriminalitetsforebyggende effekt, samtidig som det vil kunne innebære en effektivisering av strafferettsprosessen.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet vil understreke at veksten i politiet må komme hele Polit-Norge til gode. Det har vært en tendens til at ressursene blir sentralisert, noe som på sikt kan svekke beredskapen ute i distriktene. Disse medlemmer peker videre på at politiet må settes i stand til å ha riktig materiell og utstyr i hele landet.

Disse medlemmer vil videre peke på at styrkingen av politiet ikke må føre til en vekst i byråkratiet, men til økt politikraft og bedre etterforskningskapasitet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2016 hvor Kristelig Folkeparti foreslo å bevilge 150 mill. kroner ekstra til å styrke kapasitet, bemanning og utstyr til politiet for å oppfylle Stortingets intensjon om å styrke politiets tilstedeværelse i distriktene.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett hvor det foreslås å styrke distriktpolitiet med 200 mill. kroner i 2016. Dette for å redusere responstiden og styrke bemanningen ved lensmannskontorene. I tillegg til dette kommer en satsing på 200 mill. kroner til økt grensekontroll, noe dagens situasjon gjør påkrevd.

BEREDSKAPSSENTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at samarbeidspartiene foreslår å bevilge 25 mill. kroner til forprosjektering av et nytt beredskapssenter for politiets nasjonale beredskapsressurser. Flertallet er tilfreds med at dette viktige prosjektet nå får en realistisk framdrift, etter at beslutningsgrunnlaget utarbeidet under den forrige regjering hadde store mangler vedrørende plassering på Alnabru i Oslo. Flertallet viser i den sammenheng til proposisjonens beskrivelse av økte kostnader, lengre byggetid, at grunnforholdene viste seg dårligere enn forventet, støyutfordringene var større og at arealanslaget hadde vokst med nesten 80 pst. fra 2011 til 2013.

Flertallet viser til at regjeringen om kort tid vil legge fram en stortingsmelding om politiets rolle ved nasjonal kriseledelse.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet merker seg at det fortsatt ikke er noen avklaring på hvor det nasjonale beredskapssenteret for politiet skal bygges, eller når det skal stå ferdig. Disse medlemmer viser til at det allerede i Prop. 1 S (2014–2015) ble slått fast at gjeldende byggeprogram kunne innpasses på Alnabru, men at regjeringen Solberg likevel ikke har vist den nødvendige handlekraft for å skape mulig fremdrift i saken. Disse medlemmer påpeker at det fire år etter 22. juli 2011 må forventes at regjeringen vet hvor de ønsker å bygge, og at de kan gi et anslag for når senteret er ventet å stå ferdig.

Disse medlemmer viser til at det heller ikke er noen fremdrift i spørsmålet om nasjonal skalerbar operasjonssentral, som anbefalt av Gjørsv-kommisjonen, og utredet av regjeringen Stoltenberg II, for å styrke beredskapen i nasjonale kriser og katastrofer. Disse medlemmer setter av 10 mill. kroner i sitt alternative budsjett for prosjektering og fremdrift i saken.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen starte arbeidet med en nasjonal skalerbar operasjonssentral, som anbefalt av Gjørsv-kommisjonen.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil peke på behovet for regionale trenings-senter for politiet, og for nødetatene. Disse medlemmer vil peke på behovet for å øve for å bedre samhandlingen internt i egen etat og nødetatene imellom. Disse medlemmer vil derfor peke på betydningen av at regjeringen legger til rette for at slike regionale sentre kan etableres. Disse medlemmer vil peke på de mulighetene som er ved Rygge flyplass. Forholdene ligger godt til rette for å øve alle deler av politiets operative virksomhet, samt å øve samhandling mellom alle de deler av det samlede apparatet samfunnet har til rådighet for å håndtere store og små uønskede hendelser. Disse medlemmer foreslår i sitt alternative budsjett å bevilge 3 mill. kroner til å få etablert et regionalt øvingssenter ved Rygge flyplass. For å bedre kapasiteten skal pengene bl.a. benyttes til å sette i stand og utvide en skytebane inne på området.

PRØVEPROSJEKT ALTERNATIV TIL GLATTCELLE

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at det i dag er en utstrakt bruk av glattceller i politidistriktene, også i tilfeller hvor isolasjon ikke er påkrevd. Flertallet viser til nærpolitireformen hvor man ble enige om at det skal gjennomføres forsøk med å overføre ivaretagelse av overstadig berusede personer til helseforetakene i minst ett politidistrikt.

OM HELIKOPTRE OG MARITIM INNSATS

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at det i forslaget til statsbudsjett ikke fremgår hva som planlegges for den fremtidige helikoptertjenesten i politiet. Dagens politihelikoptre er gamle og har gått svært mange timer. De er overmodne for utskifting. Disse helikoptrene brukes i dag til ordinære politioppdrag, og løser ikke behovet politiet har for å transportere politiets innsatsstyrke i en kritisk situasjon, noe det er behov for. Arbeidet med å få på plass helikoptre som også kan benyttes til transport av politiet må snarlig iverksettes. Disse medlemmer vil påpeke at det heller ikke omtales i forslaget til statsbudsjett hvordan regjeringen vil sikre politiets evne til maritim innsats. Beredskapstroppen har meldt at de har behov for nye båter, og det er behov for at regjeringen sikrer nødvendig maritim innsatsevne i en krisesituasjon.

RADIKALISERING

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen har lagt fram en egen handlingsplan mot radikaliserings og voldelig

ekstremisme. Planen inneholder 30 konkrete tiltak, og planen har vakt internasjonal interesse. Regjeringen har satt av 17,5 mill. kroner i 2015 til ulike prosjekter og tiltak mot radikaliserings i kommunene; herav 7,5 mill. kroner til forebyggende arbeid mot radikaliserings i regi av frivillige organisasjoner i samarbeid med kommunene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at den første nasjonale handlingsplanen mot radikaliserings og voldelig ekstremisme ble lagt fram i 2010 av regjeringen Stoltenberg II. Denne er nå fulgt opp med en ny handlingsplan i 2014. Det er viktig å ha et helhetlig og bredt arbeid mot radikaliserings og voldelig ekstremisme, og disse medlemmer stiller seg bak tiltakene i den nye handlingsplanen.

Disse medlemmer mener at hver enkelt kommune ikke kan overlates til seg selv i arbeidet mot radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Disse medlemmer mener også at arbeidet mot radikaliserings må gis nasjonal støtte, samtidig som det har lokal forankring. SLT-rådene, som er samarbeidsorganet mellom politi og kommune, og som i dag jobber med samordning av tiltak for å forebygge ungdomskriminalitet og rus, er et viktig kontaktpunkt. Disse bør få utvidet mandat og økte midler for å jobbe konkret og forebyggende overfor unge i, eller på vei inn i, radikaliserings miljøer.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utvide mandatet til SLT-rådene slik at de kan jobbe systematisk mot fremveksten av ekstreme miljøer, samt øke ressursene deres tilsvarende.»

VOLD MOT BARN/STATENS BARNEHUS

Komiteen viser til at Statens barnehus opplever et økt påtrykk som følge av blant annet flere anmeldelser knyttet til vold og overgrep mot barn og unge, samt ny forskrift som gir flere barn rett til avhør på barnehusene. Tall fra Politidirektoratet viser at ventetiden for tilrettelagt avhør fremdeles er svært høy, og at det foreligger store fristbrudd. Det er etter komiteens mening uakseptabelt, selv om komiteen er kjent med at regjeringen arbeider hardt for å få på plass de nødvendige endringer.

Komiteen viser til tall fra Politidirektoratet fra perioden september 2014 til mai 2015 som viser at politidistrikter som Sogn og Fjordane, Troms, Hordaland, Østfinnmark og Vestfinnmark gjennomfører førstegangsavhør innen 30 dager i 70–80 pst. av tilfellene. Til sammenligning gjennomfører politidistrikter som Follo, Søndre Buskerud, Romerike, Vestfold, Oslo og Østfold førstegangsavhør innen 30

dager i kun 30 pst. av tilfellene. Komiteen er klar over at denne statistikken har mange nyanser, men forventer at de nye fristene Stortinget vedtok våren 2015, overholdes i 2016.

Komiteen vil også understreke viktigheten av at retningslinjene for bruken av barnehusene nå kommer på plass. Dette er noe som har vært etterlyst i lang tid, og som regjeringen nå må sikre. Det er helt avgjørende for å sikre at barn og unge som utsettes for vold og overgrep, får et like godt tilbud uavhengig av hvor i landet man bor. Det er etter komiteens mening helt avgjørende å sikre at barnehusene får økte midler slik at de ikke blir proppen i systemet. De må sikres økt bemanning og nødvendig utstyr. Det har også kommet frem at flere barnehus har behov for nye lokaler, eventuell utbygging av eksisterende lokaler.

Komiteen viser til at Statens barnehus Oslo har stort påtrykk og det er derfor etter komiteens mening behov for å opprette et nytt barnehus i Politidistrikt Øst, lokalisert i Østfold.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen og samarbeidspartiene styrker barnehusene med til sammen 83 mill. kroner i 2016, og ser frem til å se resultatene av denne satsingen fremover.

Flertallet viser til at den totale bevilgningen til Statens barnehus for 2016 blir på 173 mill. kroner. Flertallet viser til at dette er nesten en dobling av bevilgningene til barnehusene sammenlignet med budsjettet for 2015 som var på 90 mill. kroner. Flertallet mener bevilgningen til Statens barnehus må fremkomme av budsjettproposisjonene og ber regjeringen tydeliggjøre det i de kommende budsjettene.

Flertallet viser til budsjettforliket mellom samarbeidspartiene hvor det ble bevilget ytterligere 40 mill. kroner til politiet knyttet til bemanning i Statens barnehus, samt etterforskere, påtalejurister og avhørere. Flertallet viser til svar på budsjettspørsmål nr. 64 hvor det fremgår at etableringskostnaden vil være på 5 mill. kroner og at årlige driftsutgifter til opprettelse av nytt barnehus i Politidistrikt Øst vil være på 11 mill. kroner. Nytt barnehus vil kunne være i drift 2. halvår av 2016 og flertallet foreslår derfor å bevilge 10,5 mill. kroner til opprettelse av nytt barnehus i Politidistrikt Øst. Flertallet foreslår å bevilge 19,5 mill. kroner til bemanning i Statens barnehus, og at de resterende 10 mill. kroner det ble enighet om i budsjettforliket skal bevilges til politiet til flere etterforskere, påtalejurister og avhørere som skal bekjempe vold mot barn.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet vil vise til at vold mot

barn er et stort samfunnsproblem og grov kriminalitet. Det er nødvendig å fortsette styrkingen av barns rettssikkerhet. Det er behov for økt kompetanse i saker som involverer barn i politiet og i domstolene. Barnehusene må gis tilstrekkelig med ressurser for å møte saksmengden – slik at barn slipper å vente på avhør og for å sørge for at barna får den oppfølgingen de trenger i forbindelse med avhøret, blant annet medisinsk undersøkelse. Stortinget vedtok i 2015 nye regler for avhør av barn og mennesker med utviklingshemninger som er utsatt for vold og overgrep. Disse reglene er et viktig neste steg i arbeidet med å styrke rettssikkerheten til brukerne av barnehusene. Blant annet skal flere gis adgang til å benytte barnehusene, og det legges opp til at det kan tas flere avhør i hver enkelt sak. Regelendringene vil gi økt saksmengde og behov for økte ressurser.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det er satt av 42 mill. kroner i tillegg til regjeringens forslag for 2016. Disse medlemmer vil vise til at dette vil gi barnehusene en total øremerket driftsbevilgning på 142,6 mill. kroner dersom Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett fikk flertall.

Disse medlemmer støtter også regjeringens forslag til bevilgning på 28,1 mill. kroner til politiet og Statens barnehus for å gjennomføre endringene i avhørsmodell. Disse medlemmer merker seg at det i budsjettforslaget ikke er lagt opp til en fordeling av beløpet på 28,1 mill. kroner mellom politiet og Statens barnehus siden dette budsjetteres over samme budsjettkapittel (kap. 440 post 1). Politidirektoratet, med utgangspunkt i mål og krav i tildelingsbrevet fra Justis- og beredskapsdepartementet, fordeler beløpet mellom politiet og Statens barnehus.

Disse medlemmer påpeker at det i Arbeiderpartiets alternative budsjett også er satt av 5 mill. kroner til Kripos sitt arbeid med bekjempelse av seksuelle overgrep mot barn, og 2 mill. kroner til NTNU/Gjøvik til forskning på overgrep mot barn, slik at det kan frembringes mer kunnskap. Videre er det satt av 60 mill. kroner til blant annet avhørere og etterforskere, mv., i saker som omhandler overgrep mot barn, slik at ventetidene går ned.

I tillegg til å styrke de eksisterende barnehusene mener disse medlemmer det er behov for et nytt barnehus i det nye politidistrikt Øst. Dette vil øke den samlede kapasiteten og bedre tilgjengeligheten for barn og utviklingshemmede bosatt i dette distriktet.

Disse medlemmer ønsker å øremerke bevilgningen til barnehusene.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen opprette et nytt barnehus i politidistrikt Øst.»

«Stortinget ber regjeringen øremerke driftsmidlene til barnehusene.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen styrke arbeidet mot vold og overgrep mot barn, herunder vold og overgrep mot barn på nett.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås 60 mill. kroner til flere etterforskere og påtalejurister som skal etterforske vold og overgrep mot barn, samt midler til flere avhørere ved Statens barnehus. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås 4 mill. kroner til Kripos til etterforskning av overgrep av barn på nett.

Dette medlem viser til ny forskrift om tilrettelagt avhør av barn og unge som har blitt utsatt for vold og overgrep, eller som har vært vitne til det. I den forbindelse vil Statens barnehus ha behov for økt bemanning. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås 30,5 mill. kroner til nevnte formål. I tillegg ble det foreslått 11,5 mill. kroner til nytt barnehus i politidistrikt Øst.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil peke på behovet for å styrke barnehusene. Vente-tiden for tilrettelagte avhør er fortsatt for lang mange steder, noe som er uheldig både for de involverte og politiet. Det må også vurderes å åpne flere barnehus.

OVERGREP MOT BARN OG UNGE PÅ NETT

Komiteen viser til at vold og overgrep mot barn og unge på nettet er et stort komplekst problem. Det krever spesialkompetanse å avdekke slike forhold i tillegg til at denne grove formen for kriminalitet ofte er grenseoverskridende. Norske myndigheter har forpliktet seg til å forhindre misbruk og overgrep av barn på nett gjennom den internasjonale avtalen «Global Alliance against sexual abuse online». Her har Norge forpliktet seg til å forsterke arbeidet med å identifisere ofrene og sikre at de får nødvendig hjelp, støtte og beskyttelse, samt forsterke arbeidet med å etterforske tilfeller av seksuelle overgrep mot barn på nettet, og avdekke og straffeforfølge lovbrutere, i tillegg til å redusere tilgjengeligheten av barnepornografi på nettet. Komiteen viser til at det den senere tid har blitt avdekket svært alvorlige tilfeller hvor

barn og unge har blitt utnyttet på det groveste på nettet. Komiteen mener derfor at det må gjøres mer for å sikre barn og unges rettssikkerhet.

Komiteen er kjent med at Kripos tidligere har fått 6 mill. kroner i øremerkede midler til etterforskning av overgrep på nett. Disse pengene ble gitt første gang i 2008, men har ikke økt siden den gang tross økning av vold og overgrep på nett.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener det bør øremerkes ytterligere 2 mill. kroner til Kripos, slik at den samlede øremerkingen blir på 8 mill. kroner til dette arbeidet.

Flertallet fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innenfor vedtatt budsjetttramme øremerke 8 mill. kroner til Kripos til etterforskning av overgrep på nett.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener det må øremerkes ytterligere 5 mill. kroner til Kripos sitt arbeid mot vold og overgrep mot barn på nett, slik at den samlede øremerkingen blir på 11 mill. kroner til dette arbeidet. Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innenfor vedtatt budsjetttramme øremerke 11 mill. kroner til Kripos til etterforskning av overgrep på nett.»

OPPTRAPPINGSPLAN – BEKJEMPE VOLD MOT BARN

Komiteen viser til Stortingets enstemmige vedtak våren 2015 om en helhetlig opptrappingsplan for å bekjempe vold mot barn. Komiteen understreker hvor viktig denne planen blir, og ser frem til at den kommer, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2016. Komiteen viser til Innst. 315 S (2014–2015) hvor en enstemmig komité påpekte følgende:

«Komiteen understreker behovet for en helhetlig og langvarig satsing på permanente og tverrfaglige tiltak i helse-, familie- og justissektorene.

Komiteen er enig med forslagsstillerne og mener det er behov for en opptrappingsplan som skal redusere forekomsten av vold i nære relasjoner, samt styrke ivaretagelsen av barn utsatt for vold og overgrep. Komiteen ber regjeringen fremme en opptrappingsplan med konkrete tiltak og som innebærer langsiktige planer med økonomiske forpliktelser over flere år, herunder øremerkede midler for å styrke tilbudet til barn som lever med vold. Opptrappingsplanen bør ha som siktemål å legge grunnlaget for en utbedring av bristene som forekommer i alle ledd. Opptrappingsplanen må legge opp til en styrking av alle ledd i tiltakskjeden. Målet er å skape et helhetlig og sammenhengende nettverk, der brukerperspektivet hele tiden

skal stå i fokus. Et viktig siktemål med planen, er å legge til rette for en planmessig utbygging av tilbudet til barn som lever med vold. Skal dette lykkes må de økonomiske rammebetingelsene for alle involverte instanser, være forutsigbare.

Komiteen vil understreke at det er nødvendig med gode evalueringer og justeringer underveis i planperioden for å sikre at tiltakene oppnår formålet.

Komiteen vil videre understreke at opptrappingsplanen skal inneholde en tverrfaglig bredde i tiltakene.

Komiteen mener regjeringens tiltaksplan «En god barndom varer livet ut» danner et godt utgangspunkt for opptrappingsplanen, i tillegg til forslagene fremmet i denne innstillingen.

Komiteen viser til at det for å sikre en helhetlig plan er en forutsetning at det er god samordning mellom tiltakene. I dette ligger det at ansvaret må tydeliggjøres, slik at man hindrer ansvarspulverisering. I tillegg må det utredes nærmere hvordan både offentlige og andre aktører kan jobbe bedre sammen for å gi et best mulig tilbud til barn som utsettes for vold og overgrep.

Komiteen vil understreke at det er helt avgjørende at tiltakene som iverksettes og utvides blir gitt en langsiktig forpliktelse til økt finansiering og målretting av midler. For å sikre faktisk gjennomføring og langsiktige tiltak, er det avgjørende at tiltakene blir fulgt opp med friske og målrettede midler.

Komiteen mener opptrappingsplanen bør gjennomføres etter modell av opptrappingsplan for psykisk helse som gikk over ti år og ble avsluttet i 2008, jf. St.prp. nr. 63 (1997–1998). Komiteen viser til at evalueringer har vist at de kvantitative målene i Opptrappingsplanen for psykisk helse langt på vei ble nådd, med økt kapasitet på det psykiske helsetilbudet, flere omsorgsboliger i kommunene og flere helsetjenesteårsværk. Å øremerke midlene til å bygge ut de psykiske helsetjenestene var ifølge evalueringen en suksess som bidro til at så mange av målene i den ambisiøse Opptrappingsplanen for psykisk helse ble nådd. Satsingen skulle resultere i både en kvalitativ og kvantitativ bedre tjeneste for mennesker med psykiske lidelser. Det ble understreket at sektorer og tjenesteytere må se det som en oppgave å bidra til å etablere behandlingsnettverk på tvers av sektorgrenser og forvaltningsnivåer.

Komiteen vil videre understreke at opptrappingsplanen som Stortinget i denne innstillingen ber regjeringen om å fremme, må innebære at det skal investeres for et tallfestet beløp i løpet av planperioden og at driftsutgiftene skal økes til et bestemt nivå i løpet av perioden, slik at det synliggjøres hvor mye mer midler opptrappingen av driftsutgiftene sammen med utgiftene til investeringer totalt sett vil innebære av økte midler til kampen mot vold mot barn i løpet av planperioden.

Komiteen ber om at forslag til opptrappingsplan fremmes senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2016.»

MENNESKEHANDEL

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at samarbeidspartiene vedtok midler i budsjettforliket for 2015 til å opprette etterforskningsteam i de fem største politidistriktene for å

bekjempe menneskehandel. Dette med bakgrunn i erfaringene fra Hordaland der EXIT-gruppen har medvirket til om lag halvparten av dommene knyttet til menneskehandel.

Komiteen viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2015–2016) har foreslått at disse teamene skal fortsette. Komiteen mener dette er positivt, og viser til Nærpolitireformen der det er vedtatt at man skal bygge opp kompetanse på menneskehandel, og komiteen ber derfor regjeringen opprette slike dedikerte etterforskingsteam i alle politidistriktene slik at menneskehandel bekjempes så effektivt som mulig.

Komiteen fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen opprette dedikerte etterforskingsteam for å bekjempe menneskehandel i alle politidistrikt, etter modell fra EXIT-gruppen i Hordaland politidistrikt.»

Komiteen viser til at frivillige organisasjoner er viktige i arbeidet med å bekjempe menneskehandel. Komiteen viser til at tilskuddsordningen for tiltak for å komme ut av prostitusjon og støtte ofre for menneskehandel nå sees mer i sammenheng, og støtter dette. Midlene skal blant annet brukes til å hjelpe mennesker ut av prostitusjon og menneskehandel og øke kunnskapen om menneskehandel i Norge i dag, slik at det skal bli lettere å oppdage mulige ofre for menneskehandel.

Komiteen viser til at ofre for menneskehandel er i en svært sårbar situasjon og trenger et trygt sted å bo, helsehjelp, psykologtilbud og annen bistand. For å sikre den kompetansen som allerede foreligger, er det derfor etter komiteens mening viktig å sikre forutsigbarhet for tiltakene. Komiteen er derfor glad for at regjeringen har samlet ansvaret for botilbud til ofre for menneskehandel til Justis- og beredskapsdepartementet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til Innst. 62 S (2015–2016) hvor flertallet ønsker å styrke botilbudet for ofre for menneskehandel. Flertallet ber regjeringen inngå flerårige avtaler med disse botilbudene slik at det gir større forutsigbarhet for ofrene og for organisasjonene som skal drive tilbudene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at ROSA tilbyr bistand og beskyttelse i hele Norge 24 timer i døgnet for kvinner utsatt for menneskehandel. ROSA er organisert som et prosjekt, og gjør en svært viktig jobb i arbeidet mot menneskehandel. Disse medlemmer mener ROSA

bør styrkes og gjøres om til et permanent tiltak for å sikres forutsigbare rammer. Disse medlemmer vil styrke ROSA med 1 mill. kroner i sitt alternative budsjett.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås 4 mill. kroner til frivillige organisasjoner som bidrar til å bekjempe menneskehandel. I tillegg foreslås det 1 mill. kroner til ROSA-prosjektet. For å sikre kontinuitet og forutsigbarhet mener dette medlem at ROSA-prosjektet nå bør gjøres permanent.

ARBEIDSLIVSKRIMINALITET

Komiteen viser til at norsk arbeidsliv i all hovedsak preges av ryddige forhold, men at arbeidslivskriminalitet er et problem i enkelte bransjer. Flertallet mener dette er uakseptabelt, både for arbeidstakerne som rammes og for konkurrerende bedrifter som følger loven. Komiteen mener det er alvorlig, at utenlandske arbeidstakere blir utsatt for grov arbeidslivskriminalitet i Norge. Videre er det alvorlig, det som er avdekket om en rekke tilfeller av hvitvasking og unndragelse av skatter. Komiteen viser til at samarbeidspartiene ved flere anledninger har intensivert arbeidet mot svart økonomi og arbeidslivskriminalitet. Komiteen viser til at det er bevilget 25 mill. kroner i 2015 for å etablere tvrrettlige enheter i Oslo, Stavanger og Bergen der skatteetaten, Nav, Arbeidstilsynet og politiet arbeider sammen mot arbeidslivskriminalitet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at det i budsjettavtalen mellom samarbeidspartiene ble enighet om 24 mill. kroner til ytterligere to nye sentre. Flertallet viser også til at Arbeidstilsynet er styrket med 10 mill. kroner til økte kontroller mot arbeidslivskriminalitet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til utviklingen innen arbeidslivskriminalitet og sosial dumping, med de følger dette kan få for menneskehandel og slaveri, og viser til styrkingen av tiltak for å bekjempe dette i Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 6 mill. kroner ut over regjeringens forslag til etablering av to nye sentre mot arbeidslivskriminalitet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås 24 mill. kroner til to nye sentre mot arbeidslivskriminalitet (skatteetaten, Nav, politiet og Arbeidstilsynet) i Trondheim og Tromsø,

hvor 6 mill. kroner av disse bevilges til politiet. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti også har foreslått i sitt alternative budsjett å øke bevilgningen til Økokrim med 10 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett hvor Senterpartiet foreslår en betydelig styrking til politi, skatteetat og arbeidstilsyn for å sette etatene bedre i stand til å etterforske arbeidslivskriminalitet.

DYREPOLITI

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen foreslår å øke bevilgningen til å gjennomføre et pilotprosjekt for å forbedre behandlingen av straffesaker som gjelder overgrep mot dyr, og til budsjettforliket mellom samarbeidspartiene Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre der det er enighet om å utvide prosjektet til å inkludere en ny dyrepolitienhet, lokalisert i Rogaland. Flertallet viser til at forebygging av vold mot dyr også er et viktig tiltak fordi forskning viser at personer som mishandler dyr, ofte er disponert for å mishandle mennesker. I tillegg til egenverdien i å beskytte dyrevelferden har dyrepolitiet en rolle i å forebygge vold mot mennesker.

HUMANITÆRE TILTAK FOR EØS-BORGERE

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, vil understreke behovet for sosiale tiltak for å hjelpe mennesker som er i en vanskelig livssituasjon. Flertallet viser til budsjettforliket mellom samarbeidspartiene Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre der det er enighet om å bevilge ytterligere 10 mill. kroner for å styrke tilskudsordningen slik at berørte kommuner og frivillige organisasjoner fortsatt kan tilby et lavterskeltilbud for en svært sårbar gruppe i samfunnet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås 10 mill. kroner til tiltak for tilreisende EØS-borgere.

RETTSGENETISK SENTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener bruk av private aktører for DNA-analyse kan bidra til å styrke rettssikkerheten. Flere fagmiljøer på DNA-området vil være en styrke for etterforskningsarbeidet.

Flertallet mener strafferettspleien i Norge skal være et offentlig anliggende. Dette innebærer

likevel ikke at alle sider ved en straffeprosess skal være i offentlig regi.

Flertallet mener det er viktig at retten får et best mulig beslutningsgrunnlag i spørsmålet om skyld eller uskyld i en straffesak. Flertallet viser til at politiet benytter seg av privat kompetanse i sikring av bevismateriale i for eksempel datakriminalitet, og retten benytter seg av privatpraktiserende sakskyndige. Det viktigste er resultatet, og at det faglige arbeidet i en straffesak er utført på en akkreditert, faglig oppdatert og kompetent måte.

Flertallet viser til at DNA-analyser er svært kraftfullt bevismateriale. Analysen kan i noen tilfeller være det beviset som veier tyngst i spørsmålet om skyld eller uskyld. Da er kvaliteten på analysen avgjørende. Flertallet mener derfor hensynet til rettssikkerheten og de berørte i saken tilsier at man har tilgang til den mest oppdaterte kompetanse på DNA-analyser. Flertallet mener faglighet og rettssikkerhet er viktigere enn om DNA-analysen utføres i et offentlig eller privat laboratorium.

Flertallet viser til at Stoltenberg-regjeringen ikke opprettet flere akkrediterte laboratorier som kan analysere DNA i straffesaker.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at Stortinget i forbindelse med DNA-reformen besluttet at Rettsgenetisk senter (RGS) ved UiT Norges arktiske universitet i Tromsø skal være et offentlig miljø nummer to for å utføre DNA-analyser til bruk i strafferettspleien, i tillegg til å ha det nasjonale ansvaret for utdanning og forskning på feltet. RGS ble akkreditert for å utføre slike analyser i 2013. Disse medlemmer merker seg at regjeringen i Prop 1 S (2015–2016) tar til orde for at flere aktører kan levere DNA-analyser for rettsvesenet med oppstart i 2017. Disse medlemmer ber regjeringen så raskt som mulig avklare, og legge til rette for, at RGS kan utføre slike analyser. Disse medlemmer foreslår også at RGS forblir underlagt UiT Norges arktiske universitet, slik at dette blir et uavhengig fagmiljø og at sammenhengen mellom forskning, utdanning og praktisk rettet analysearbeid blir ivaretatt. Disse medlemmer legger til rette for å utvikle og utvide dagens tekniske IKT-løsninger, slik at politiet/Kripas kan kommunisere med to separate leverandører av rettsgenetiske tjenester – Folkehelseinstituttet og Rettsgenetisk senter (RGS).

Kap. 3440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 442 Politihøgskolen

Komiteen viser til at Politihøgskolen er den sentrale utdanningsinstitusjonen for politi- og lensmannsetaten i Norge og har som hovedoppgave å drive utdanning, forskning og formidling. Komiteen viser videre til at Politihøgskolen skal være en profesjonsrettet utdanningsinstitusjon på høyt nivå, som utvikler og formidler de kunnskaper, ferdigheter og holdninger som politiet må ha for å bidra til å sikre trygghet, lovlydighet og orden.

Komiteen mener at det bør gjennomføres mer forskning innen justissektoren. Komiteen anser Politihøgskolen som en sentral aktør i videreutviklingen og forsterkningen av forskningsinnsatsen på feltet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet merker seg at effektiviserings- og avbyråkratiseringsreformen til regjeringen Solberg innebærer et kutt på 4,06 mill. kroner til Politihøgskolen. I tillegg kuttes PHS med ytterligere 3 mill. kroner etter flertallets omdisponeringer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen og samarbeidspartiene bygger sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Flertallet mener det også i offentlig forvaltning er et potensial for å bli mer effektiv, og at regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform legger til rette for dette.

Kap. 3442 Politihøgskolen

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 444 Politiets sikkerhetstjeneste (PST)

Komiteen legger til grunn at PSTs primære ansvar er å forebygge og etterforske straffbare handlinger mot rikets sikkerhet gjennom ulike metoder og arbeidsmåter. Sentralt står innsamling av informasjon om personer og grupper som kan utgjøre en trussel, utarbeidelse av ulike analyser og trusselvurderinger, etterforskning og andre operative tiltak og rådgivning.

Komiteen viser til at trusselbildet er krevende, og at PST skal ivareta mange funksjoner for å forebygge og avverge trusler mot rikets sikkerhet. Styrking av PSTs budsjett er derfor nødvendig. Komiteen forventer at PSTs arbeidsoppgaver trolig vil øke ytterligere i årene som kommer som følge av den internasjonale sikkerhetssituasjonen. Dette påvirker nasjonale trusselvurderinger og trusselreduserende tiltak.

Komiteen vil understreke viktigheten av at PST og Forsvarets etterretningstjeneste (E-tjenesten) fortsetter samarbeidet og samhandlingen, ved at kontakten mellom tjenestene bygger på et «need to share»-prinsipp.

Komiteen vil understreke betydningen av at PST søker å ha best mulig oversikt over radikaliseringsprosesser i grupper og hos enkeltpersoner. Samtidig understreker komiteen at den viktigste forebyggingen mot radikaliserings skjer lokalt i kommuner og i nærmiljøer.

Komiteen konstaterer at digitale trusler og ulovlig etterretning mot nasjonale interesser øker, og påpeker viktigheten av at PST kan møte disse truslene med tilstrekkelig kompetanse og kapasitet. Komiteen fremhever betydningen av informasjonsutveksling med samarbeidende tjenester og andre relevante fagmiljøer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, er tilfreds med at PST er foreslått styrket med 145 mill. kroner i forslag til budsjett for 2016. Regjeringen sikrer med dette økt trygghet og møter utfordringene som er skapt av et skjerpet trusselbilde.

Flertallet viser til at det er flere personer som har dratt fra Norge til Syria og/eller Irak for å delta i kamper som fremmedkrigere. Mørketallene antas å være betydelige. Fremmedkrigere kan ha både kapasitet til og intensjon om å begå terrorhandlinger. Flertallet mener derfor det er bra at samarbeidspartiene har prioritert styrking av sikkerheten og beredskapen i alle sine tre budsjettår. Flertallet konstaterer at PSTs budsjett har økt med hele 285 mill. kroner siden regjeringsskiftet, korrigert for merverdiavgift.

Flertallet viser til Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016) om økt antall asylankomster. Dette styrker det forebyggende arbeidet og setter PST i stand til å utføre tiltak for å sikre at personer som ankommer Norge, ikke representerer eller vil kunne representere en trussel mot samfunnet og nasjonale interesser. Flertallet vil derfor fremheve at regjeringen foreslår å styrke PSTs budsjett med 14,8 mill. kroner og 17 stillinger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet merker seg at bevilgningen foreslås redusert med 4,48 mill. kroner som følge av regjeringen Solbergs effektiviserings- og avbyråkratiseringsreform.

Kap. 3444 Politiets sikkerhetstjeneste (PST)

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 445 Den høyere påtalemyndighet

Komiteen vil understreke at det er viktig med en god og kompetent bemanning i den høyere påtalemyndighet. Det er en nøkkel for en effektiv straffesakskjede at den høyere påtalemyndighet har tilstrekkelige ressurser til rådighet. Sakene de behandler øker i kompleksitet og omfang, og krever betydelige ressurser.

Komiteen vil peke på at det er viktig at det kommer på plass en opptrappingsplan for å øke bemanningen i den høyere påtalemyndighet de neste årene. Rask og korrekt saksbehandling er en viktig rettsikkerhetsgaranti, som må ivaretas ved Stortingets årlige bevilgninger.

Komiteen vil peke på viktigheten av statsadvokatembetenes tilsyn med politidistriktene for å kontrollere om kvalitet, måloppnåelse og prioriteringer er i tråd med overordnede føringer. Komiteen vil understreke at denne typen aktivitet ikke må nedprioriteres.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, forutsetter at dersom effektene av den reduserte bevilgningen i forbindelse med avbyråkratiserings- og effektiviseringsgevinst i staten får utilsiktede virkninger i form av redusert kvalitet og effektivitet, forventer man at regjeringen kommer tilbake til Stortinget på egnet måte.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener at den høyere påtalemyndighet de senere årene har vært underfinansiert. Det har for eksempel ikke vært tilstrekkelig antall ansatte. Dette har resultert i et stadig høyere saksetterslep, og arbeidsmengden kan ha ført til at flere ansatte har søkt seg bort. I tillegg har Riksadvokaten ikke vært tilstrekkelig i stand til å kunne føre tilsyn med påtalemyndighetens arbeid for øvrig. Dette flertallet påpekte alvorret i denne situasjonen i arbeidet med statsbudsjettet for 2014. Den høyere påtalemyndighet ble nedprioritert av den rød-grønne regjeringen.

Dette flertallet er derfor svært glad for at den høyere påtalemyndighet fikk et økonomisk løft i 2015 som videreføres i budsjettet for 2016 og som gjør dem i stand til å utføre det tilsyn som de er pålagt.

Kap. 446 Den militære påtalemyndighet

Komiteen vil peke på hvor viktig det er med god kompetanse i den militære påtalemyndighet. Dette er avgjørende både for å ha en effektiv og korrekt saksbehandling, samt å inneha særlig kompe-

tanse på militær folkerett og irettføring av krigsforbrytelser.

Komiteen vil bemerke at en eventuell endring i organisasjonstilknytningen til generaladvokatembetet ikke må baseres på forhastede beslutninger, slik at man fortsatt kan opprettholde tilstrekkelig uavhengighet. Komiteen forventer at Stortinget blir involvert i prosessen dersom regjeringen foreslår slik endring.

Kap. 448 Grensekommisæren

Komiteen vil understreke det viktige arbeidet som Grensekommisariatet har med å følge tilsyn med at grenseavtalen, samt andre avtaler mellom Norge og Russland som regulerer forholdene på grensen, blir overholdt av begge parter.

Komiteen har merket seg at bevilgningen for 2016 er på kr 6 262 000, som bl.a. går til å dekke kostnader til ansatte, grensemerking, møter med finske og russiske grensemyndigheter og andre driftsutgifter.

Komiteen er kjent med at det pr. 1. oktober 2014 var fire årsverk som skal forebygge eller håndtere konflikter og hendelser på grensen mellom Norge og Russland.

Komiteen vil særskilt bemerke dette i lys av den økte tilstrømmingen av flyktninger til grensepaseringspunktet på Storskog og de utfordringer dette medfører for de norske myndighetsorganene på grensen.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener departementet bør se på om drifts- og kostnadsansvaret for grensestasjonen på Storskog bør flyttes over på politiet. Dette medlem merker seg at dette er ønsket av både Øst-Finnmark politidistrikt og grensekommisæren.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere om ansvaret for driftskostnadene for Storskog grensestasjon skal overføres fra Grensekommisæren til Finnmark politidistrikt.»

Kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)

Komiteen viser til at Sivilforsvaret har en viktig rolle ved kriser, ulykker og naturkatastrofer. Komiteen viser til at Sivilforsvarets behov for modernisering og omstilling ble omtalt i St.meld. nr. 22 (2007–2008), jf. Innst. S. nr. 85 (2008–2009). Komiteen mener at erfaringer fra hendelser det siste året viser betydningen av et godt fungerende sivilforsvar.

Komiteen har merket seg at det er fortsatt behov for å modernisere og tilpasse Sivilforsvaret til

dagens behov og fremtidens utfordringer. Komiteen har merket seg at det foreslås å øke bevilgningen med 7,8 mill. kroner til investering i nytt utstyr i Sivilforsvaret i 2016. Komiteen registrerer at det foreslås å øke bevilgningen til DSB med 3 mill. kroner til inndekning av virksomhetens merutgifter som følge av kompensasjonstillegget som skal utbetales til de tjenestepliktige i Sivilforsvaret.

Komiteen merker seg at det foreslås å øke bevilgningen med 4 mill. kroner i 2016 til nødvendig oppgradering av fjernvarmeanlegget ved Sivilforsvarets kompetansesenter på Starum, Østre Toten.

Komiteen støtter forslaget om å øke bevilgningen med 10 mill. kroner til tilsynsfunksjonen hos Fylkesmannen. Fylkesmannen har en viktig rolle som pådriver og veileder overfor samfunnssikkerhetsaktørene, og skal samordne samfunns-, sikkerhets- og beredskapsarbeidet i fylket. Særlig gjelder dette tilsyn og veiledning med den kommunale beredskapsplikten.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016), om økt antall asylkomster, og konstaterer at regjeringen her foreslår å styrke Sivilforsvaret med ytterligere 32,9 mill. kroner for at Sivilforsvaret skal kunne etablere to mottak samt nedrigging av alle mottak i løpet av 2016.

Flertallet viser til at budsjettrammen i det opprinnelige budsjettforslaget for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) er 681 633 000 kroner. I 2015 var DSBs budsjett på 631 356 000 kroner.

Flertallet viser til at samarbeidspartenes opprinnelige budsjettforslag styrket DSBs budsjett med hele 50 mill. kroner fra budsjettet for 2015, og at styrkingen for 2016 fortsatt er betydelig. Flertallet mener det er viktig å sørge for at nødvendige beredskapstiltak ikke fører til en uforholdsmessig økning i byråkrati og antall mellomledere. Flertallet viser til at en styrking av DSBs budsjetter med 40 mill. kroner i 2016 medfører et betydelig løft. Flertallet ser ingen motsetning mellom krav til effektiv drift i offentlig sektor og en styrking av beredskapen. Det er en klar forutsetning for flertallet at Sivilforsvaret og andre operative elementer skjermes når DSB iverksetter nødvendige grep for effektiv drift.

Flertallet peker på at styrkingen av domstolene med 10 mill. kroner er viktig for å bedre balansen i straffesakskjeden. Bevilgningen til Kontoret for voldsoffererstatning økes med 10 mill. kroner for å styrke kvaliteten og kapasiteten i behandlingen av saker om voldsoffererstatning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener det er behov for å styrke, ikke svekke, arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Disse medlemmer merker seg at Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti kutter 10 mill. kroner til DSB i budsjettet for 2016, i tillegg til kuttene på 4,48 mill. kroner knyttet til avbyråkratisering og effektivisering. Disse medlemmer er kritiske til kuttet, som vil være negativt for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Disse medlemmer er bekymret for at kuttet også vil ramme Sivilforsvaret, som i utgangspunktet skulle styrkes i budsjettet for 2016. Kuttet er omfattende, til sammenligning like stort som forslaget fra regjeringen om en satsing på Fylkesmannens samfunnssikkerhetsarbeid for 2016. Styrkingen av fylkesmennes arbeid med samfunnssikkerhet blir i realiteten spist opp av kuttet fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti på 10 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen og samarbeidspartiene bygger sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Flertallet mener det også i offentlig forvaltning er et potensial for å bli mer effektiv, og at regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform legger til rette for dette.

Kap. 3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)

Komiteen viser til at etter omorganisering i Sivilforsvaret har det pågått et kontinuerlig arbeid med å avhende sivilforsvarsanlegg. Komiteen vil bemerke at alternativ anvendelse til statlige formål bør vurderes i dialog med andre aktuelle etater, før eventuell avhending av sivilforsvarsanlegg.

Kap. 452 Sentral krisehåndtering

Komiteen merker seg at det i forbindelse med styrkingen av departementets arbeid med Sivilt beredskapssystem og NATOs krisehåndteringssystemer foreslås å overføre ett årsverk fra DSB til Justis- og beredskapsdepartementet.

Komiteen viser videre til at det som følge av helårsvirkningen ved innføringen av beslutnings- og loggføringsverktøyet KSE-CIM på gradert plattform foreslås at bevilgningen økes med 0,6 mill. kroner.

Kap. 454 Redningshelikoptertjenesten

Komiteen viser til forslag for neste år og forutsetter at det vil gi rom for å opprettholde og videreføre dagens redningshelikoptertjeneste. At bevilgningen økes, er etter komiteens vurdering riktig,

all den tid dagens helikoptre er gamle og krevende å vedlikeholde.

Komiteen ser fram til at innfasingen av nye redningshelikoptre starter, selv om det sannsynligvis vil gi økte kostnader til driften av disse. I et land der redningshelikoptertjenesten er et av redningstjenestens viktigste verktøy, vil komiteen påpeke at kostnadene ved å redde et liv ikke bør måles i kroner og øre.

Komiteen er gjort kjent med at manglende kommunikasjon mellom Sea King-helikoptrene og redningsmennene er en stor utfordring. Komiteen forutsetter at det blir ryddet opp i dette, slik at skader eller faren for tap av menneskeliv unngås.

Komiteen vil også understreke viktigheten av at det planlegges for innfasing av nye redningshelikoptre på en måte som gjør at frivillige lag og foreninger som deltar i redningsaksjoner, blir trent sammen med EH101-maskinene, da disse er vesentlig større med mye mer «downwash» enn dagens Sea King-helikoptre.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, bemerker viktigheten av at Sea King-redningshelikoptrene er operative inntil nye redningshelikoptre er innfaset, og har merket seg at det foreslås bevilget 28 mill. kroner ekstra for å opprettholde drift og god beredskap av Sea King inntil de nye helikoptrene er på plass.

Kap. 3454 Redningshelikoptertjenesten

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 455 Redningstjenesten

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen vil understreke det viktige arbeidet som Redningstjenesten i dag gjør for å sikre god beredskap over hele landet. Komiteen viser til at bevilgningen som er foreslått for 2016 skal dekke alle sentrale kostnader ved Redningstjenesten. Bevilgningen dekker også program for forbedring av nødmeldingstjenesten. Komiteen har også merket seg at regjeringen har satt av 22,7 mill. kroner til oppstart av bl.a. samlokalisering av politiets operasjonssentraler og brannvesenets 110-sentraler.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, merker seg at det foreslås å øke bevilgningene med 22,7 mill. kroner til forbedring av nødmeldingstjenesten, herunder samlokalisering av politiets operasjonssentraler og brannvesenets 110-sentraler. Dette er et viktig beredskapsmessig tiltak.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener en reduksjon av antall 110-sentraler er uheldig. Enkelte fylker vil miste sin sentral. Dette medlem mener beslutningen om samlokalisering av politiets operasjonssentraler og brannvesenets 110-sentraler er mangelfullt utredet.

Dette medlem fremmer slikt forslag:

«Stortinget ber regjeringen stanse endringer i strukturen for 110-sentraler.»

NYE REDNINGSLEDERE

Komiteen konstaterer at hovedredningsentralene (HRS) hver eneste dag gjør en uvurderlig jobb for å sikre liv langs norskekysten. Antallet hendelse, der HRS er involvert, har blitt doblet de siste ti årene. Bare i 2014 bisto HRS i 8 605 hendelser.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener bemanningssituasjonen ved hovedredningsentralene bør styrkes med to nye redningsledere. Flertallet vil vise til at samarbeidspartiene har bedt regjeringen vurdere økte midler til bemanning i ved hovedredningsentralene i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2016.

Flertallet er positive til at man har et program for å utdanne flere redningsledere, noe som er helt påkrevet for å unngå for lav bemanning og sårbarhet, siden det forventes at flere redningsledere vil gå av pga. alder. Flertallet viser til at antall hendelser fortsatt øker og at bemanningen ikke må bli lavere, da dette kan føre til at nødstedte ikke får nødvendig hjelp.

POST 2 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen er opptatt av at frivillige redningsorganisasjoner får erstatning for brukt og tapt materiell, og at frivillige hjelpere får refusjon for innsats i redningstjenesten. Komiteen har merket seg at bevilgningen for 2016 er økt med 5 mill. kroner. Antall hendelser og omfanget av de enkelte hendelsene har økt i omfang, og komiteen forutsetter at det vil bli gitt refusjon om kostnadene skal overstige den summen som er satt av i opprinnelig budsjett for 2016.

POST 71 TILSKUDD TIL FRIVILLIGE ORGANISASJONER I REDNINGSTJENESTEN

Komiteen har merket seg at det er foreslått en økt bevilgning på kap. 3456 post 1 på 3,8 mill. kroner som skal gå til bl.a. dekning av at mange nye brukere i frivillige organisasjoner vil ta i bruk nødnett i 2016.

Komiteen ber regjeringen, i år som i fjor, om å foreta en helhetlig gjennomgang av behovet for en

styrking av rammevilkårene for frivillige organisasjoner i redningstjenesten.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til den viktige samfunnsplagte tjenesten Telenor utfører i forbindelse med Kystradioens nød- og sikkerhetstjeneste. Flertallet er kjent med at departementet er varslet om at det foreligger en risiko- og sårbarhetsanalyse om behov for nødvendige investeringer knyttet til oppgradering av teknisk infrastruktur for å håndtere økt driftsrisiko. Dagens utstyr går mot slutten av sin tekniske levetid, tilgangen til reservedeler er stadig mer krevende, og risikoen knyttet til drift øker.

Flertallet viser til viktigheten av en god beredskap i våre havområder og langs kysten. Flertallet forutsetter at regjeringen sikrer nødvendig gjennomføringskraft i beredskapsarbeidet som varslet i regjeringserklæringen og sikrer at det gjøres nødvendige investeringer i teknisk infrastruktur for Kystradioen for å sikre en mer robust leveranse av nød- og sikkerhetstjenesten (kystradioen), og bedre beredskap for alle som ferdes til sjøs.

Kap. 460 Spesialenheten for politisaker

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 466 Særskilte straffesaksutgifter m.m.

Komiteen viser til at denne posten hovedsakelig dekker utgifter til juridisk bistand i straffesaker til personer som har rett til advokatbistand i medhold av straffeprosessloven kap. 9 og 9a. Videre dekker bevilgningen på posten utgifter til advokater, sakkynndige og tolker oppnevnt av Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker etter reglene i straffeprosessloven kap. 27 samt visse andre utgifter spesifisert i postomtalen.

Komiteen merker seg at posten foreslås økt med 85 mill. kroner på bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling.

Kap. 467 Norsk Lovtidend

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 468 Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker

Komiteen viser til at Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker er et uavhengig organ som skal ta stilling til om en domfelt med rettskraftig dom skal få ny behandling av sin sak i retten.

Komiteen mener at muligheten for gjenopptakelse av straffesaker er et viktig institutt for å sikre

den enkelte rettssikkerhet og eventuelt avdekke uriktige domfellelser.

Kap. 469 Vergemålsordningen

Komiteen viser til budsjettomtalen, der det henvises til forventede utgifter knyttet til vederlag og utgiftsrefusjon for verger, jf. vergemålsloven § 30. Komiteen viser til at prognosene for antall enslige mindreårige asylsøkere som ankommer, er i stadig endring, og forventer at Justis- og beredskapsdepartementet tar høyde for at utgiftene skal dekke verger til det reelle antall ankomne.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016) og er tilfredse med at regjeringen har økt bevilgningen på posten med 45,9 mill. kroner sammenliknet med Gul bok 2016.

Disse medlemmer viser til Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016), og at den kraftige økningen i antall enslige mindreårige asylsøkere medfører betydelige utfordringer for samtlige fylkesmannsembeter. Det er merutgifter knyttet til oppnevning, rekruttering og opplæring av representanter. Disse medlemmer er tilfredse med at regjeringen tar dette på alvor og styrker posten for driftsutgifter i sitt forslag med 34,6 mill. kroner til økt saksbehandlingskapasitet hos fylkesmennene.

Disse medlemmer viser til at flyktningssituasjonen har økt behovet for elektronisk utveksling av sensitiv informasjon mellom Fylkesmannen og utlendingsforvaltningen. Det er i dag flere manuelle rutiner ved oppnevning av representanter. Fra årsskiftet 2015/2016 forventes et nytt saksbehandlingssystem å være på plass i vergemålsforvaltningen som forventes å være svært tids- og ressursbesparende fordi man raskt får informasjonen om oppnevnt representant til de ulike instansene. Disse medlemmer er tilfredse med at regjeringen ser at fylkesmennene vil få ekstra arbeidsbelastning ved å håndtere en stor mengde EMA-saker i overgangen fra gammelt til nytt saksbehandlingssystem og at det midlertidig vil være behov for økning av bemanningen for å kunne håndtere overgangen. Disse medlemmer er derfor tilfredse med at regjeringen foreslår å øke posten med 6,5 mill. kroner til forbedring av datakvalitet m.m.

Disse medlemmer er også tilfredse med at regjeringen gjennom Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016) har økt forslaget til bevilgning til ekstra saksbehandlerkapasitet i Statens sivilrettsforvaltning med 5 mill. kroner. Dette med bakgrunn i at økningen i asylankomster har medført et betydelig merarbeid i Statens sivilrettsforvaltning (SRF), som er klageinstans, etatstyrer og tilsynsmyndighet på vergemålsområdet.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet er tilfredse med at regjeringen følger opp budsjettmessig den økte ankomsten av flyktninger. Utgifter til godtgjøring av representanter for enslige mindreårige asylsøkere og tolkeutgifter vil øke vesentlig. Posten er derfor foreslått økt med 57,9 mill. kroner sammenlignet med Gul bok 2016.

Kap. 3469 VergemålsordningenPOST 1 VERGEMÅLS-/REPRESENTANTORDNINGEN,
ODA-GODKJENTE UTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet er tilfredse med at regjeringen gjennom Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016) foreslår å øke bevilgningen på posten med 42,6 mill. kroner sammenliknet med Gul bok 2016.

Disse medlemmer viser til at enkelte innenlandske utgifter knyttet til mottak av asylsøkere og flyktninger i henhold til OECD/DACs statistikkdirektiver kan godkjennes som offisiell utviklingshjelp, og at det legges til grunn at de fleste mindreårige asylsøkere som kommer til Norge er fra ODA-godkjente land.

Kap. 470 Fri rettshjelp

Komiteen viser til at det kan gis tilskudd til dekning av rettshjelpsutgifter i tvistesaker i og utenfor rettergang. Videre viser komiteen til at et av hovedmålene for tiltaket er å være målrettet mot særskilt utsatte grupper. Komiteen mener derfor at tiltaket bidrar til å sikre rettssikkerheten ved å gi fri rettshjelp av høy kvalitet til ressursvake grupper.

Komiteen bemerker at muligheten til å kunne orientere og nyttiggjøre seg et stadig mer komplisert og rettsliggjort samfunn, blant annet avhenger av det økonomiske utgangspunktet for den enkelte. For dem som ikke har økonomisk mulighet, eller av andre grunner ikke evner å orientere seg i et raskt voksende lov- og forskriftsverk, er fri rettshjelp et avgjørende velferdsgode som komiteen slutter opp om, og i nødvendig grad eventuelt vil videreutvikle og ytterligere tilpasse.

Komiteen vil påpeke det viktige arbeidet ulike rettshjelptiltak driver for personer som er i en sårbar situasjon og som har behov for juridisk bistand.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, støtter satsingene og prioriteringene som er beskrevet under kap. 470 og programkategori 06.70 i Prop. 1 S (2015–2016).

Flertallet vil understreke viktigheten av frivillige organisasjoners bidrag til å realisere fri rettshjelp på områder som i dag ikke formelt inngår i ordningen. Frivillige organisasjoner er etter flertallets mening et viktig supplement til det offentlige tilbud. Flertallet viser til at det er viktig å sikre gode rammevilkår for de frivillige organisasjonene, og at man i større grad bør gis mer langsiktige avtaler for å sikre mer forutsigbarhet. Flertallet viser til at ved inngåelse av slike avtaler må foretas en kvalitetssikring av de enkelte tilbudene. Flertallet viser til budsjettforliket mellom samarbeidspartiene Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre der det er enighet om å bevilge 10,0 mill. kroner til dette formålet, med følgende fordeling:

Tiltak	Bokført (mill. kr)
Oslo Kommune Fri Rettshjelp	2,0
JussBuss	1,0
NOAS	1,5
Gatejuristene i Oslo	1,0
Gatejuristene i Tromsø, Bergen, Trondheim, Kristiansand, Stavanger og Hamar: 250.000 hver	1,5
Krisesentere	1,0
Tilskudd for lengeværende barn	2,0

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til viktigheten av det arbeidet som gjøres på fri rettshjelp-området. Disse medlemmer viser til sitt alternative budsjett der det bevilges 2 mill. kroner ut over regjeringens budsjett.

Disse medlemmer viser til at mennesker med utviklingshemning kan stå overfor særlige utfordringer knyttet til rettssikkerhet. En kan forvente at utfordringene er størst blant de grupper som

i minst grad kan tale sin egen sak – og som i størst grad er avhengig av velferdsstatens ytelser gjennom hele sitt livsløp. Disse medlemmer mener det både er ønskelig og prisverdig når brukerorganisasjoner selv, slik som Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU), tilbyr juridisk bistand for å sikre enkeltindividets rettigheter. Behovet for slik bistand har nå nådd et omfang som disse medlemmer mener tilsier økt statlig tilskudd.

Disse medlemmer fordeler de 2 mill. kronene på følgende måte:

- Jussbuss: 500 000 kroner
- JURK: 500 000 kroner
- NFU: 500 000 kroner
- Krisesentrene: 500 000 kroner

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet vil peke på at det siden 1999 har eksistert en avtale mellom Advokatforeningen og Justis- og beredskapsdepartementet vedrørende regulering av den offentlige salærsatsen. Siden avtalen ble inngått, har den i liten grad blitt fulgt opp. Dette tilsier at ordningen bør revurderes, og settes i et mer formelt system.

Disse medlemmer mener at den offentlige salærsatsen er viktig av hensyn til hvilke advokater som tar på seg denne typen oppdrag. Disse medlemmer vil peke på at det er viktig, ut fra et rettsikkerhetsperspektiv, at også de minst ressurssterke får den beste juridiske bistanden.

Disse medlemmer vil peke på at staten innenfor en del områder har avtaler med ulike foreninger, som kan brukes som mal for en avtale mellom Justis- og beredskapsdepartementet og Advokatforeningen.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener at Legeforeningen er et slikt eksempel.

Dette medlem mener det i forkant av drøftinger mellom partene bør utformes et tallgrunnlag, som er omforent mellom partene. Etter enighet om tallgrunnlaget bør Justis- og beredskapsdepartementet innkalle til drøftingsmøte. Målsettingen må være å skape en modell som har reelt innhold.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet konstaterer at tidligere regjering ikke fulgte opp den avtalen som har vært mellom Advokatforeningen og Justis- og beredskapsdepartementet om regulering av den offentlige salærsatsen. Disse medlemmer er glade for at regjeringen både i årets budsjett og i neste års budsjett foreslår å øke den offentlige salærsatsen. Hadde forrige regjering gjort tilsvarende i sine åtte år da man hadde ansvaret, så hadde man i stor grad fulgt opp nevnte avtale.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til ulike modeller for årlige drøftinger mellom staten og

Advokatforeningen ved fastsettelsen av den offentlige salærsatsen.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett hvor vi foreslår å heve den offentlige salærsatsen til 1 020 kroner pr. time. Dette medlem mener dette er viktig for rettsikkerheten, ved at de svakeste i samfunnet fortsatt kan ha god tilgang på kvalifisert retts hjelp.

Kap. 3470 Fri retts hjelp

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 471 Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdsvederlagsordning

Komiteen viser til at utgiftene dekker statens utbetalinger etter de alminnelige erstatningsregler og erstatning i anledning av straffeforfølgning, og at bevilgningen på posten er regelstyrt og basert på overslag.

Komiteen merker seg at søknadsmengden i de senere år har gått ned for Stortingets rettfærdsvederlagsordning, og at en større andel av sakene nå behandles etter den alminnelige rettfærdsvederlagsordningen, og ikke etter de ulike særordningene.

Kap. 472 Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre

Komiteen vil vise til at Kontoret for voldsoffererstatning behandler søknader om voldsoffererstatning fra personer som er påført personskade som følge av straffbar voldshandling. Bemanningen ved Kontoret for voldsoffererstatning utgjorde 52 årsverk per 1. oktober 2014. Kontoret behandler og avgjør søknader om voldsoffererstatning i første instans. Komiteen er kjent med at kontoret for voldsoffererstatning har ansvaret for Rådgivningskontorene for kriminalitetsofre, i alt 14 kontorer. Bemanningen ved Rådgivningskontorene for kriminalitetsofre utgjorde 12,4 årsverk per 1. oktober 2014.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til Innst. 6 S (2014–2015) hvor Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti var enig om følgende:

«Flertallet understreker at disse partienes uttalte ambisjon er å styrke offeromsorgen. Flertallet mener det er viktig med en rask og kvalitetsmessig god behandling av saker om voldsoffererstatning. Flertallet ønsker derfor å gi forutsigbarhet for KFV og ønsker ikke at Stoltenberg-regjeringens planlagte nedjustering av de ekstraordinære midlene etter 2011

på ytterligere 10 mill. kroner i budsjett for 2016 gjennomføres.»

Flertallet viser til at regjeringen i budsjettforslaget for 2015 ikke tok denne merknaden til etterretning. Flertallet påpeker at Kontoret for voldsoffererstatning (KFV) er i en situasjon der de får behandlet søknader om voldsoffererstatning og dessuten regressaker fortløpende, mens færre ansatte betyr at det tar lengre tid å behandle hver søknad og at dette på grunn av fristen for foreldelse vil bety at det blir behandlet færre søknader – og at staten dermed får mindre innbetaling fra skadevolder. Flertallet peker på at KFV regner med å sikre en inntekt til staten på ca. 65 mill. kroner i 2016, betydelig mer enn det foreslåtte kuttet.

Flertallet foreslår derfor å omfordele midler innenfor justiskomiteens budsjettområde til kap. 472 post 1 slik at bevilgningen til Kontor for Voldsoffererstatning økes med 10 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet er svært skuffet over at regjeringen ikke holdt egne løfter om å skjerme Kontoret for voldsoffererstatning (KFV) fra kutt i 2016 i sitt opprinnelige forslag til statsbudsjett.

Disse medlemmer vil vise til følgende merknad fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti skrevet i justiskomiteens innstilling side 40 til statsbudsjettet for 2015:

«Flertallet understreker at disse partienes uttalte ambisjon er å styrke offeromsorgen. Flertallet mener det er viktig med en rask og kvalitetsmessig god behandling av saker om voldsoffererstatning.

Flertallet ønsker derfor å gi forutsigbarhet for KFV og ønsker ikke at Stoltenberg-regjeringens planlagte nedjustering av de ekstraordinære midlene etter 2011 på ytterligere 10 mill. kroner i budsjett for 2016 gjennomføres. Flertallet har også registrert usikkerhet om inndragningen av ekstraordinære midler på 15 mill. kroner for 2015 vil føre til flere restanser, og oppfordrer derfor regjeringen til å følge situasjonen for KFV nøye, og, om nødvendig, vurdere bevilgningen til KFV i revidert nasjonalbudsjett for 2015.»

Disse medlemmer registrerer at en flertallsmerknad fra justiskomiteen i utgangspunktet hadde liten verdi for regjeringen da de valgte å foreslå et kutt på 10 mill. kroner i sitt opprinnelige forslag til statsbudsjett. Disse medlemmer er likevel glade for at regjeringspartiene og støttepartiene kom frem til å skjerme kuttet for KFV. Disse medlemmer vil likevel peke på hvilken usikkerhet det opprinnelige forslaget fra regjeringen på å kutte 10 mill. kroner for 2016 har skapt. Disse medlemmer mener det er sterkt kritikkverdige av regjeringen å ikke følge opp et flertall i justiskomiteen fra i fjor som skrev at

de midlertidige 10 mill. kroner for 2016 skulle skjermes. Disse medlemmer vil understreke at dette har skapt betydelig usikkerhet og uro, og mener det er uverdig å utsette voldsofre for en slik vinglepolitikk. Disse medlemmer forventer at regjeringen og regjeringspartiene på Stortinget nå kan garantere at 2015 var det siste året ofre for kriminalitet ble utsatt for en omkamp på midlene til KFV og at midlene nå er sikret permanent.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår derfor i sitt alternative budsjett å bevilge 10 mill. kroner til KFV i tillegg til regjeringens forslag for 2016.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil peke på viktigheten av at Kontoret for voldsoffererstatning har tilstrekkelig bemanning til å ha en forsvarlig saksavvikling. Lang saksbehandlingstid vil være en tilleggsbelastning for voldsofre.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen vil vise til at bevilgningen på posten dekker driftsutgifter til Kontoret for voldsoffererstatning og driftsutgifter til Rådgivningskontorene for kriminalitetsofre. Komiteen merker seg at det i forbindelse med at siste del av ekstrabevilgningen til bemanning for å ta unna saker etter terroren 22. juli 2011 fases ut, foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 10 mill. kroner. Komiteen merker seg videre at bevilgningen foreslås økt med 1,2 mill. kroner på grunn av feil i beregningen ved innføring av nøytral merverdiavgift for ordinære statlige forvaltningsorganer, jf. Prop. 1 S (2014–2015). Bevilgningen foreslås redusert med 145 000 kroner i forbindelse med avbyråkratisering- og effektiviseringsreformen i statlige virksomheter. Komiteen vil vise til at det totalt foreslås en bevilgning på posten på 20,4 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet merker seg at effektiviserings- og avbyråkratiseringsreformen til regjeringen Solberg innebærer et kutt på 676 200 kroner til konfliktrådene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen og samarbeidspartiene bygger sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Flertallet mener det også i offentlig forvaltning er et potensial for å bli mer effektiv, og at regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform legger til rette for dette.

POST 70 ERSTATNING TIL VOLDSOFRE, OVERSLAGS-
BEVILGNING

Komiteen merker seg at posten er en regelstyrt overslagsbevilgning og skal gå til erstatning i saker etter voldsoffererstatningsloven. Basert på regnskapstall og forventet utvikling foreslås det en bevilgning på posten på 331,2 mill. kroner.

Kap. 473 Statens sivilrettsforvaltning

Komiteen viser til at Statens sivilrettsforvaltning fatter vedtak etter delegasjon på flere sivilrettslige felt, herunder blant annet erstatning i anledning straffeforfølgning etter straffeprosessloven kapittel 31, klagesaker etter lov om fri rettshjelp, klager over fylkesmennenes vedtak i tomtefestesaker og stadfester av testament.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016), om økt antall asylkomster, og er tilfredse med at regjeringen her foreslår å øke bevilgningen til Statens sivilrettsforvaltning med 2,1 mill. kroner. Flertallet viser til at Statens sivilrettsforvaltning behandler klager over avgjørelser som treffes av fylkesmennene i saker om fri rettshjelp, noe asylsøkere har krav på etter utlendingsloven § 92 annet ledd.

Kap. 3473 Statens sivilrettsforvaltning

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 474 Konfliktråd

Komiteen mener at mekling i konfliktråd er en viktig del av rettspleien. Komiteen viser videre til at konfliktrådene tilbyr mekling, tilrettelagte møter og stormøter mellom parter i konflikt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til innføring av nye strafferettslige reaksjonsformer for ungdom, og er glad for at bevilgningen til konfliktrådene økes med 2,5 mill. kroner for å rekruttere nye ungdomscoordinatorer som kan imøtekomme økt saksmengde knyttet til de nye ordningene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, jf. Innst. 6 S (2014–2015). Ungdomsstraff og ungdomsoppfølging ble iverksatt 1. juli 2014, og flertallet mener dette er et viktig verktøy i rehabiliteringen av ungdomskriminelle.

Kap. 3474 Konfliktråd

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 475 Bobehandling

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

3. Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 5

Tabellen viser budsjettavtalen og enighet i komiteen om omdisponering innenfor rammen mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre og de alternative budsjettene til Arbeiderpartiet og Senterpartiet sammenlignet med regjeringens forslag i Prop. 1 S (2015–2016) og Tillegg 1 (2015–2016).

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	Forlik 2016	H, FrP, KrF, V	A	Sp
Utgifter (i tusen kroner)							
61		Høyesterett					
	1	Driftsutgifter	95 089	94 997 (-92)	94 997 (-92)	95 089 (0)	95 089 (0)
400		Justis- og beredskaps- departementet					
	1	Driftsutgifter	340 169	339 827 (-342)	339 827 (-342)	340 169 (0)	340 169 (0)
	23	Spesielle driftsutgifter, forskning og kunnskaps- utvikling	24 360	29 336 (+4 976)	27 336 (+2 976)	31 360 (+7 000)	24 360 (0)
	50	Norges forskningsråd	22 363	22 341 (-22)	22 341 (-22)	22 363 (0)	22 363 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	Forlik 2016	H, FrP, KrF, V	A	Sp
410		Domstolene					
	1	Driftsutgifter	2 054 212	2 052 183 (-2 029)	2 064 183 (+9 971)	2 077 612 (+23 400)	2 115 412 (+61 200)
	21	Spesielle driftsutgifter	67 636	67 549 (-87)	67 549 (-87)	67 636 (0)	67 636 (0)
411		Domstoladministrasjonen					
	1	Driftsutgifter	75 098	75 023 (-75)	75 023 (-75)	75 098 (0)	75 098 (0)
414		Forlikråd og andre domsutgifter					
	1	Driftsutgifter	185 886	185 710 (-176)	185 710 (-176)	185 886 (0)	185 886 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	36 553	36 513 (-40)	36 513 (-40)	36 553 (0)	36 553 (0)
430		Kriminalomsorgen					
	1	Driftsutgifter	4 095 974	4 092 224 (-3 750)	4 085 224 (-10 750)	4 010 374 (-85 600)	3 942 674 (-153 300)
	21	Spesielle driftsutgifter	88 400	88 314 (-86)	88 314 (-86)	88 400 (0)	88 400 (0)
	70	Tilskudd	22 472	22 472 (0)	22 472 (0)	22 472 (0)	32 472 (+10 000)
432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)					
	1	Driftsutgifter	186 433	186 247 (-186)	186 247 (-186)	186 433 (0)	186 433 (0)
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten					
	1	Driftsutgifter	14 467 783	14 503 299 (+35 516)	14 503 299 (+35 516)	14 662 183 (+194 400)	14 786 083 (+318 300)
	21	Spesielle driftsutgifter	406 831	406 520 (-311)	291 520 (-115 311)	406 831 (0)	406 831 (0)
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag	10 502	10 493 (-9)	10 493 (-9)	10 502 (0)	10 502 (0)
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	26 456	26 445 (-11)	26 445 (-11)	26 456 (0)	26 456 (0)
	25	Retur av asylsøkere med avslag og andre utlendinger uten lovlig opphold	0	0 (0)	115 000 (+115 000)	0 (0)	0 (0)
	60	Tilskudd til kommuner	10 000	10 000 (0)	10 000 (0)	0 (-10 000)	10 000 (0)
	70	Tilskudd	66 333	76 333 (+10 000)	76 333 (+10 000)	67 333 (+1 000)	66 333 (0)
442		Politihøgskolen					
	1	Driftsutgifter	575 056	574 484 (-572)	571 484 (-3 572)	575 056 (0)	575 056 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	Forlik 2016	H, FrP, KrF, V	A	Sp
444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST)					
	1	Driftsutgifter	787 479	786 848 (-631)	786 848 (-631)	787 479 (0)	787 479 (0)
445		Den høyere påtalemyndighet					
	1	Driftsutgifter	211 170	210 979 (-191)	210 979 (-191)	211 170 (0)	211 170 (0)
446		Den militære påtale- myndighet					
	1	Driftsutgifter	7 829	7 821 (-8)	7 821 (-8)	7 829 (0)	7 829 (0)
448		Grensekommisæreren					
	1	Driftsutgifter	6 262	6 256 (-6)	6 256 (-6)	6 262 (0)	6 262 (0)
451		Direktoratet for samfunns- sikkerhet og beredskap					
	1	Driftsutgifter	681 633	681 002 (-631)	671 002 (-10 631)	681 633 (0)	681 633 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	6 959	6 955 (-4)	6 955 (-4)	6 959 (0)	6 959 (0)
452		Sentral krisehåndtering					
	1	Driftsutgifter	27 863	27 836 (-27)	27 836 (-27)	27 863 (0)	27 863 (0)
454		Redningshelikoptertjenesten					
	1	Driftsutgifter	708 502	707 826 (-676)	707 826 (-676)	708 502 (0)	708 502 (0)
455		Redningstjenesten					
	1	Driftsutgifter	114 022	113 931 (-91)	113 931 (-91)	114 022 (0)	114 022 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	26 502	26 481 (-21)	26 481 (-21)	26 502 (0)	26 502 (0)
460		Spesialenheten for politisaker					
	1	Driftsutgifter	40 138	40 098 (-40)	40 098 (-40)	40 138 (0)	40 138 (0)
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.					
	1	Driftsutgifter	958 002	956 792 (-1 210)	956 792 (-1 210)	958 002 (0)	983 002 (+25 000)
467		Norsk Lovtidend					
	1	Driftsutgifter	4 154	4 151 (-3)	4 151 (-3)	4 154 (0)	4 154 (0)
468		Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker					
	1	Driftsutgifter	15 137	15 122 (-15)	15 122 (-15)	15 137 (0)	15 137 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	Forlik 2016	H, FrP, KrF, V	A	Sp
469		Vergemålsordningen					
	1	Driftsutgifter	228 896	228 727 (-169)	228 727 (-169)	228 896 (0)	228 896 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	199 497	199 425 (-72)	199 425 (-72)	199 497 (0)	199 497 (0)
470		Fri rettshjelp					
	1	Driftsutgifter	719 856	719 091 (-765)	719 091 (-765)	719 856 (0)	744 856 (+25 000)
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak	36 029	46 029 (+10 000)	46 029 (+10 000)	38 029 (+2 000)	36 029 (0)
472		Voldsoffererstatning og råd- giving for kriminalitetsofre					
	1	Driftsutgifter	20 411	20 382 (-29)	30 382 (+9 971)	30 411 (+10 000)	30 411 (+10 000)
473		Statens sivilrettsforvaltning					
	1	Driftsutgifter	42 202	42 160 (-42)	42 160 (-42)	42 202 (0)	42 202 (0)
474		Konfliktråd					
	1	Driftsutgifter	103 084	102 988 (-96)	102 988 (-96)	103 084 (0)	103 084 (0)
	60	Tilskudd til kommuner til SLT-tiltak	5 661	5 661 (0)	5 661 (0)	15 661 (+10 000)	5 661 (0)
475		Bobehandling					
	1	Driftsutgifter	75 298	75 232 (-66)	75 232 (-66)	75 298 (0)	75 298 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	7 162	7 155 (-7)	7 155 (-7)	7 162 (0)	7 162 (0)
		Sum utgifter	31 787 336	31 835 240 (+47 904)	31 835 240 (+47 904)	31 939 536 (+152 200)	32 083 536 (+296 200)

Inntekter (i tusen kroner)

3400		Justis- og beredskaps- departementet					
	1	Diverse inntekter	2 622	2 619 (-3)	2 619 (-3)	2 622 (0)	2 622 (0)
	2	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	1 194	1 193 (-1)	1 193 (-1)	1 194 (0)	1 194 (0)
3410		Domstolene					
	1	Rettsgebyr	336 377	336 361 (-16)	336 361 (-16)	336 377 (0)	336 377 (0)
	2	Saks- og gebyrinntekter jordskiftedomstolene	20 450	20 440 (-10)	20 440 (-10)	20 450 (0)	20 450 (0)
3430		Kriminalomsorgen					
	2	Arbeidsdriftens inntekter	89 963	89 875 (-88)	89 875 (-88)	89 963 (0)	89 963 (0)
	3	Andre inntekter	20 879	20 863 (-16)	20 863 (-16)	20 879 (0)	20 879 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	Forlik 2016	H, FrP, KrF, V	A	Sp
	4	Tilskudd	2 247	2 245 (-2)	2 245 (-2)	2 247 (0)	2 247 (0)
3432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)					
	3	Andre inntekter	994	993 (-1)	993 (-1)	994 (0)	994 (0)
3440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten					
	1	Gebyr – pass og våpen	261 970	261 710 (-260)	261 710 (-260)	261 970 (0)	261 970 (0)
	3	Salgsinntekter	189 898	189 796 (-102)	189 796 (-102)	189 898 (0)	189 898 (0)
	4	Gebyr – vaktelskap	1 779	1 777 (-2)	1 777 (-2)	1 779 (0)	1 779 (0)
	5	Personalbarnehage	5 498	5 492 (-6)	5 492 (-6)	5 498 (0)	5 498 (0)
	6	Gebyr – utlendingssaker	198 380	198 182 (-198)	198 182 (-198)	198 380 (0)	198 380 (0)
	7	Gebyr – sivile gjøremål	766 603	766 020 (-583)	766 020 (-583)	766 603 (0)	766 603 (0)
3442		Politihøgskolen					
	2	Diverse inntekter	15 644	15 629 (-15)	15 629 (-15)	15 644 (0)	15 644 (0)
	3	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingssenter	17 393	17 376 (-17)	17 376 (-17)	17 393 (0)	17 393 (0)
3451		Direktoratet for samfunns- sikkerhet og beredskap					
	1	Gebyr	141 435	141 297 (-138)	141 297 (-138)	141 435 (0)	141 435 (0)
	3	Diverse inntekter	25 143	25 118 (-25)	25 118 (-25)	25 143 (0)	25 143 (0)
3469		Vergemålsordningen					
	1	Vergemåls-/representant- ordning, ODA-godkjente utgifter	51 948	51 939 (-9)	51 939 (-9)	51 948 (0)	51 948 (0)
3470		Fri rettshjelp					
	1	Tilkjente saksomkostninger m.m.	3 773	3 769 (-4)	3 769 (-4)	3 773 (0)	3 773 (0)
		Sum inntekter	3 665 059	3 663 563 (-1 496)	3 663 563 (-1 496)	3 665 059 (0)	3 665 059 (0)
		Sum netto	28 122 277	28 171 677 (+49 400)	28 171 677 (+49 400)	28 274 477 (+152 200)	28 418 477 (+296 200)

4. Forslag fra mindretall

Rammeuavhengige forslag

Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen redegjøre for hvordan Fremskrittspartiets forslag om jobbgaranti til politi-studenter, jf. Dokument 8:97 S (2012–2013), er tenkt innfridd i inneværende stortingsperiode.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen presentere en nasjonal plan for å tilrettelegge for sentre for samtrening og kompetansebygging mellom nød- og beredskapsseta-tene.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen etablere pilotprosjekt for ett eller flere nasjonale kompetansesenter for øving og samvirke innenfor samfunnssikkerhet og beredskap.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen øremerke midlene til Statens barnehus innenfor Politidirektoratets rammer.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen lage en plan for hvordan man kan skaffe flere barneleger med sosialpediatrisk kompetanse ved landets sykehus.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen sikre at alle barnehus i landet skal få like vilkår for finansiering av medisinsk personell og kompetanse.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen legge frem en sak med forslag til tiltak for å styrke den frie rettshjelpen i Norge.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte om å styrke sikkerheten ved landets tinghus og lagmannsretter.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen utrede modellen for beregningen av den offentlige salærsatsen.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om hvordan man kan øke rekrutteringen av kvinner til lederstillinger i politiet.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av behovet for en styrking av rammevilkårene for frivillige organisasjoner i redningstjenesten.

Forslag 12

Stortinget anmoder regjeringen om å iverksette klare tiltak for å bedre likestillings- og mangfoldsarbeidet i Justis- og beredskapsdepartementet, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en oversikt over hvilke tiltak som er satt i verk.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen starte opp arbeidet med nytt tinghus i Drammen.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen styrke arbeidet med barnesaker i domstolene.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en vurdering av utfordringer, tiltak som er iverksatt eller planlagt iverksatt, for å utbedre cellenes utforming, samt en vurdering av regelverket som hjemler bruk av glattceller.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen i den varslede stortingsmeldingen våren 2016 om kapasitet, oppbyggings- og utfasingsplaner vurdere konsekvensene effektiviserings- og avbyråkratiseringskuttene har for kriminalomsorgen, i samarbeid med ansattes organisasjoner og innsatte.

Forslag 17

Stortinget ber regjeringen videreføre avdeling Kleivgrend i Telemark som i dag.

Forslag 18

Stortinget ber regjeringen i den varslede stortingsmeldingen vurdere en raskest mulig utfasing av leieavtalen av fengselsplasser i Nederland.

Forslag 19

Stortinget ber regjeringen sørge for at Agder fengsel bygges ut med egen kvinneenhet.

Forslag 20

Stortinget ber regjeringen i den varslede kapasitetsmeldingen våren 2016 ha eget kapittel om kvinners situasjon i fengslene.

Forslag 21

Regjeringen bes prioritere å igangsette byggeprosjektet ved Storskog.

Forslag 22

Stortinget ber regjeringen se nærmere på hvilket kompetansekrav en bør stille til politimestere.

Forslag 23

Stortinget ber regjeringen starte arbeidet med en nasjonal skalerbar operasjonssentral, som anbefalt av Gjørsv-kommisjonen.

Forslag 24

Stortinget ber regjeringen utvide mandatet til SLT-rådene slik at de kan jobbe systematisk mot fremveksten av ekstreme miljøer, samt øke ressursene deres tilsvarende.

Forslag 25

Stortinget ber regjeringen styrke arbeidet mot vold og overgrep mot barn, herunder vold og overgrep mot barn på nett.

Forslag 26

Stortinget ber regjeringen innenfor vedtatt budsjettamme øremerke 11 mill. kroner til Kripes til etterforskning av overgrep på nett.

Forslag 27

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til ulike modeller for årlige drøftinger mellom staten og Advokatforeningen ved fastsettelsen av den offentlige salærsatsen.

Forslag fra Arbeiderpartiet:*Forslag 28*

Stortinget ber regjeringen stoppe strukturendringer i domstolstruktur. Dersom det oppnås lokal enighet om sammenslåing, kan disse likevel gjennomføres.

Forslag 29

Stortinget ber regjeringen øke sikkerheten ved Oslo tingrett.

Forslag 30

Stortinget ber regjeringen raskest mulig starte arbeidet med å bygge nye, lukkede plasser på Agder, i Halden, Skien og Vik fengsel.

Forslag 31

Stortinget ber regjeringen opprette et nytt barnehus i politidistrikt Øst.

Forslag 32

Stortinget ber regjeringen øremerke driftsmidlene til barnehusene.

Forslag fra Senterpartiet:*Forslag 33*

Stortinget ber regjeringen starte opp arbeidet med nytt tinghus i Molde.

Forslag 34

Stortinget ber regjeringen stanse arbeidet med ytterligere sammenslåinger av domstoler.

Forslag 35

Stortinget ber regjeringen raskt starte byggingen av nye lukkede fengselsplasser i Agder, Ålesund, Mosjøen, Vik og på Hustad.

Forslag 36

Stortinget ber regjeringen igangsette arbeidet med å ruste opp avdeling A ved Oslo fengsel.

Forslag 37

Stortinget ber regjeringen vurdere om ansvaret for driftskostnadene for Storskog grensestasjon skal overføres fra Grensekommisjonen til Finnmark politidistrikt.

Forslag 38

Stortinget ber regjeringen stanse endringer i strukturen for 110-sentraler.

5. Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Rammeområde 5 (Justis)

I

I statsbudsjettet for 2016 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
61		Høyesterett		
	1	Driftsutgifter	94 997 000	
400		Justis- og beredskapsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	339 827 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
	22	Anslag økte asylankomster – avsetning til senere fordeling	2 000 000 000	
	23	Spesielle driftsutgifter, forskning og kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	27 336 000	
	50	Norges forskningsråd	22 341 000	
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	13 162 000	
410		Domstolene		
	1	Driftsutgifter	2 064 183 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	67 549 000	
	22	Vernesaker/sideutgifter, jordskiftedomstoler, <i>kan overføres</i>	7 860 000	
411		Domstoladministrasjonen		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410 post 1</i>	75 023 000	
414		Forliksråd og andre domsutgifter		
	1	Driftsutgifter	185 710 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	36 513 000	
430		Kriminalomsorgen		
	1	Driftsutgifter	4 085 224 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430 post 1</i> .	88 314 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> .	60 872 000	
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	90 195 000	
	70	Tilskudd	22 472 000	
432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)		
	1	Driftsutgifter	186 247 000	
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten		
	1	Driftsutgifter	14 503 299 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	291 520 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	10 493 000	
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	26 445 000	
	25	Retur av asylsøkere med avslag og andre utlendinger uten lovlig opphold, <i>overslagsbevilgning</i>	115 000 000	
	60	Tilskudd til kommuner	10 000 000	
	70	Tilskudd	76 333 000	
	71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	4 839 000	
	73	Tilskudd til EUs grense- og visumfond	172 000 000	
442		Politihøgskolen		
	1	Driftsutgifter	571 484 000	
444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST)		
	1	Driftsutgifter	786 848 000	
445		Den høyere påtalemyndighet		
	1	Driftsutgifter	210 979 000	
446		Den militære påtalemyndighet		
	1	Driftsutgifter	7 821 000	
448		Grensekommisæreren		
	1	Driftsutgifter	6 256 000	
451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap		
	1	Driftsutgifter	671 002 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 955 000	
	70	Overføringer til private	13 665 000	
452		Sentral krisehåndtering		
	1	Driftsutgifter	27 836 000	
454		Redningshelikoptertjenesten		
	1	Driftsutgifter	707 826 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> ..	879 034 000	
455		Redningstjenesten		
	1	Driftsutgifter	113 931 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	26 481 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> ..	12 045 000	
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten ...	45 135 000	
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	103 751 000	
460		Spesialenheten for politisaker		
	1	Driftsutgifter	40 098 000	
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.		
	1	Driftsutgifter	956 792 000	
467		Norsk Lovtidend		
	1	Driftsutgifter	4 151 000	
468		Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker		
	1	Driftsutgifter	15 122 000	
469		Vergemålsordningen		
	1	Driftsutgifter	228 727 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter	199 425 000	
470		Fri rettshjelp		
	1	Driftsutgifter	719 091 000	
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelpiltak	46 029 000	
471		Statens erstatningsansvar og Stortingets rettferds- vederlagsordning		
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	70 916 000	
	72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	22 502 000	
	73	Stortingets rettferdsvederlagsordning	63 777 000	
472		Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre		
	1	Driftsutgifter	30 382 000	
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	331 229 000	
473		Statens sivilrettsforvaltning		
	1	Driftsutgifter	42 160 000	
474		Konfliktråd		
	1	Driftsutgifter	102 988 000	
60		Tilskudd til kommuner til SLT-tiltak, <i>kan overføres</i>	5 661 000	
475		Bobehandling		
	1	Driftsutgifter	75 232 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 155 000	
		Totale utgifter		31 835 240 000
Inntekter				
3400		Justis- og beredskapsdepartementet		
	1	Diverse inntekter	2 619 000	
	2	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	1 193 000	
	3	Refusjon av utgifter knyttet til Styrkebrønnsarbeidet	5 000 000	
	4	Anslag økte asylankomster – avsetning til senere fordeling, ODA-godkjente utgifter	1 000 000 000	
3410		Domstolene		
	1	Rettsgebyr	336 361 000	
	2	Saks- og gebyrinntekter jordskiftedomstolene	20 440 000	
	3	Diverse refusjoner	1 747 000	
	4	Vernesaker jordskiftedomstolene	7 952 000	
3430		Kriminalomsorgen		
	2	Arbeidsdriftens inntekter	89 875 000	
	3	Andre inntekter	20 863 000	
	4	Tilskudd	2 245 000	
3432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)		
	3	Andre inntekter	993 000	
3440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten		
	1	Gebyr – pass og våpen	261 710 000	
	2	Refusjoner mv.	438 800 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	3	Salgsinntekter	189 796 000	
	4	Gebyr – vaktelskap	1 777 000	
	5	Personalbarnehage	5 492 000	
	6	Gebyr – utlendingssaker	198 182 000	
	7	Gebyr – sivile gjøremål	766 020 000	
	8	Refusjoner fra EUs grense- og visumfond	17 800 000	
3442		Politihøgskolen		
	2	Diverse inntekter	15 629 000	
	3	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingscenter	17 376 000	
3444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST)		
	2	Refusjoner	12 351 000	
3451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap		
	1	Gebyr	141 297 000	
	3	Diverse inntekter	25 118 000	
	6	Refusjon	2 058 000	
3454		Redningshelikoptertjenesten		
	1	Refusjoner	24 511 000	
3469		Vergemålsordningen		
	1	Vergemåls-/representantordning, ODA-godkjente utgifter	51 939 000	
3470		Fri rettshjelp		
	1	Tilkjente saksomkostninger m.m.	3 769 000	
3473		Statens sivilrettsforvaltning		
	1	Diverse inntekter	5 000	
3474		Konfliktråd		
	2	Refusjoner	645 000	
		Totale inntekter		3 663 563 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2016 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 61 post 1	Kap. 3061 post 3
Kap. 400 post 1	Kap. 3400 post 1
Kap. 400 post 21	Kap. 3400 post 3
Kap. 410 post 1	Kap. 3410 postene 2 og 3
Kap. 410 post 22	Kap. 3410 post 4
Kap. 411 post 1	Kap. 3411 post 3
Kap. 430 post 1	Kap. 3430 postene 3 og 4
Kap. 430 post 21	Kap. 3430 post 2
Kap. 432 post 1	Kap. 3432 post 3
Kap. 440 post 1	Kap. 3440 postene 2, 3, 4 og 5

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 442 post 1	Kap. 3442 postene 2 og 3
Kap. 444 post 1	Kap. 3444 post 2
Kap. 451 post 1	Kap. 3451 postene 3 og 6
Kap. 454 post 1	Kap. 3454 post 1
Kap. 455 post 1	Kap. 3455 post 1
Kap. 473 post 1	Kap. 3473 post 1
Kap. 474 post 1	Kap. 3474 post 2

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

- overskride bevilgningen under kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 1 Driftsutgifter med inntil 75 pst. av inntekter ved salg av sivilforsvarsanlegg og fast eiendom. Inntekter inntektsføres under kap. 3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2016 kan bestille varer utover den gitte bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	
	1	Driftsutgifter	100 mill. kroner
454		Redningshelikoptertjenesten	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	328 mill. kroner

IV

Videreføring av bobehandling

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2016 kan bestemme at det under ordningen med utgifter til fortsatt bobehandling pådras forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 10 mill. kroner, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 33 mill. kroner.

V

Nettobudsjetteringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2016 kan:

- trekke politiets direkte utgifter til oppbevaring, tilsyn og salg av beslag fra salgsinntekten, før det overskytende inntektsføres under kap. 5309 Tilfeldige inntekter, post 29 Ymse.
- trekke salgsomkostninger ved salg av faste eien-

dommer fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

- nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 473 Statens sivilrettsforvaltning, post 1 Driftsutgifter, inntektene ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet, samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet.
- nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling.

VI

Stortingets rettferdsvederlagsordning

Stortingets utvalg for rettferdsvederlag får fullmakt til å tilstå rettferdsvederlag av statskassen med inntil 250 000 kroner for hver enkelt søknad, dog slik at grensen er 500 000 kroner for hivofre og 300 000 kroner for tidligere barn i barnehjem, offentlige fosterhjem og spesialskoler. Søknader der utvalget anbe-

faler å innvilge erstatning som er høyere enn nevnte beløp, fremmes for Stortinget til avgjørelse. Det samme gjelder søknader som etter utvalgets vurdering reiser spørsmål av særlig prinsipiell art.

VII

Avhending av sivilforsvarsanlegg

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2016 kan overdra sivilforsvarsanlegg til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

VIII

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2016 kan overskride bevilgningen under kap. 440 Politi- og lensmannsetaten, post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter med til sammen inntil 20 mill. kroner dersom det er nødvendig for raskt å kunne sette i verk tiltak for å håndtere et høyere antall asylsøkere enn det som er lagt til grunn i bevilgningsforslaget.

IX

Stortinget ber regjeringen intensivere arbeidet med å digitalisere straffesakskjeden med tanke på å øke antall rettsmøter med digitale dokumenter.

X

Stortinget ber regjeringen sikre at regelverk knyttet til permisjoner fra soning praktiseres fleksibelt slik at rehabiliteringstilbud i regi av frivillige organisasjoner kan gjennomføres under soningsperioden.

XI

Stortinget ber regjeringen i større grad gi tilskudd til frivillige organisasjoner gjennom avtaler over flere år.

XII

Stortinget ber regjeringen innenfor vedtatt budsjetttramme å øremerke 8 mill. kroner til Kripos til etterforskning av overgrep på nett.

XIII

Stortinget ber regjeringen opprette dedikerte etterforskningsteam for å bekjempe menneskehandel i alle politidistrikt, etter modell fra EXIT-gruppen i Hordaland politidistrikt.

Oslo, i justiskomiteen, den 10. desember 2015

Hadia Tajik

leder og ordf. for kap. 400, 467 og 3400

Jorodd Asphjell

ordf. for kap. 448 og 455

Hårek Elvenes

ordf. for kap. 451, 468 og 3451

Ulf Leirstein

ordf. for kap. 470, 471 og 3470

Lene Vågslid

ordf. for kap. 61, 410, 411, 472 og 3410

Margunn Ebbesen

ordf. for kap. 452, 460 og 466

Kari Henriksen

ordf. for kap. 469, 475 og 3469

Kjell Ingolf Ropstad

ordf. for kap. 430, 432, 3430 og 3432

Anders B. Werp

ordf. for kap. 440, 444, 3440 og 3444

Jan Arild Ellingsen

ordf. for kap. 454 og 3454

Jenny Klinge

ordf. for kap. 445 og 446

Charlotte Spurkeland

ordf. for kap. 414, 442, 473, 474, 3442, 3473 og 347